

Załącznik do Uchwały Nr
Sejmiku Województwa Wielkopolskiego
z dnia 2012

**Ocena sytuacji na wielkopolskim rynku pracy
i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy
w 2011 roku**

SPIS TREŚCI

1. Uwarunkowania społeczno-gospodarcze w 2011 roku i ich wpływ na rynek pracy	4
1.1. Demografia	5
1.2. Pracodawcy na rynku pracy.....	5
1.3. Zatrudnieni w sektorze przedsiębiorstw	6
2. Charakterystyka zmian w stanie i strukturze bezrobocia.....	7
2.1. Stan i poziom bezrobocia	7
2.2. Napływ i odpływ z bezrobocia	9
2.2.1. Grupowe zwolnienia pracowników	11
2.2.2. Bezrobotni rejestrujący się po okresie zatrudnienia poza granicami Polski	13
2.3. Bezrobotne kobiety.....	14
2.4. Bezrobocie na wsi.....	15
2.5. Bezrobotni z prawem do zasiłku	16
2.6. Bezrobotni według wieku.....	17
2.6.1. Bezrobotni do 25 roku życia.....	18
2.6.2. Bezrobotni powyżej 50 roku życia	19
2.7. Bezrobotni według poziomu wykształcenia	20
2.8. Długotrwale bezrobotni	22
2.9. Niepełnosprawni.....	23
2.10. Bezrobotni według zawodów i specjalności.....	24
3. Aktywizacja osób bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy.....	27
3.1. Oferty pracy.....	27
3.1.1. Oferty pracy według rodzaju działalności	29
3.1.2. Oferty pracy według zawodów	30
3.2. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	34
3.3. Poradnictwo zawodowe	36
4. Współpraca w ramach współtworzenia i realizacji polityki rynku pracy	40
4.1. Samorządy	40
4.2. Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2011 rok..	40
4.3. Wojewódzka Rada Zatrudnienia w Poznaniu.....	41
4.4. Organizacje pozarządowe.....	42
4.5. Agencje zatrudnienia	44
4.6. Akademickie biura karier i gminne centra informacji.....	45
4.7. Instytucje szkoleniowe	46
4.8. Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy (WORP).....	46
4.9. Badania socjologiczne, opracowania i raporty	49
5. Realizacja programów rynku pracy	51
5.1. Programy i projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego -Program	

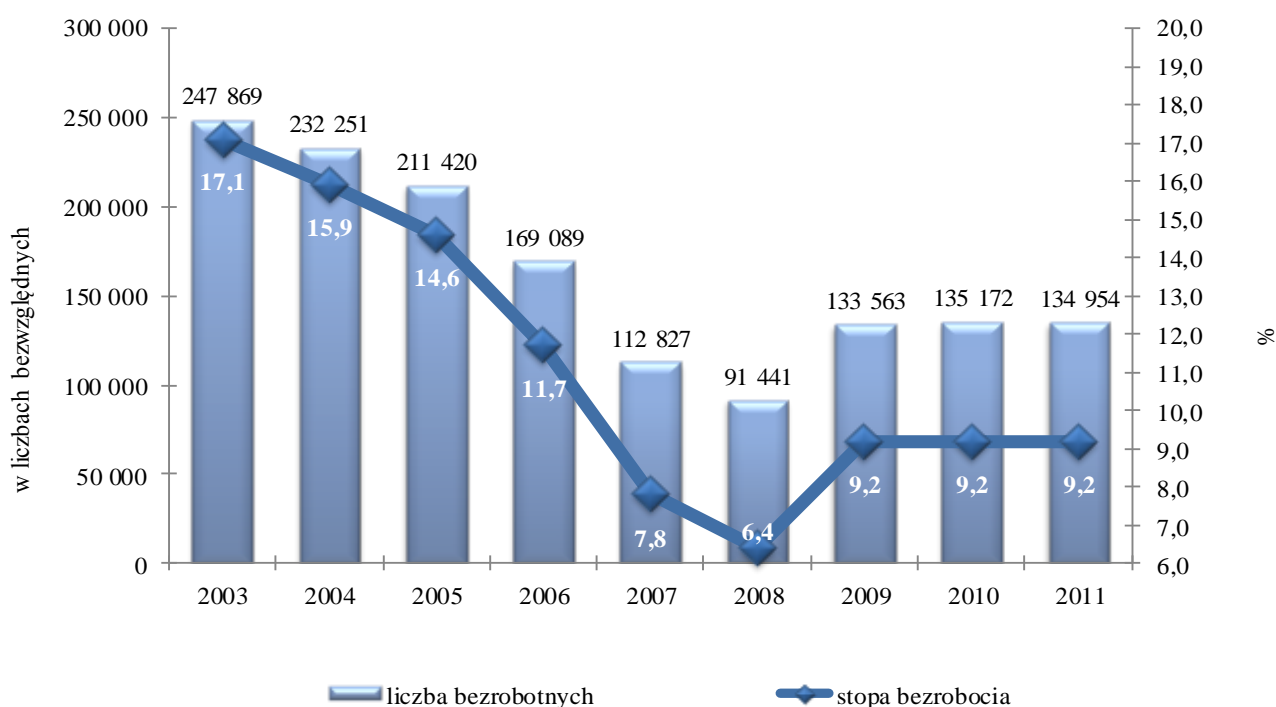
Operacyjny Kapitał Ludzki	51
5.2. Programy rządowe finansowane z Funduszu Pracy	69
5.3. Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG)	69
6. Podział i wykorzystanie Funduszu Pracy	71
6.1. Zasady podziału Funduszu Pracy w 2011 roku	71
6.2. Fundusz Pracy i struktura jego wydatków	71
6.3. Wydatki z Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	72
7. Inne zadania realizowane na rynku pracy przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu	73
7.1. Pomoc pracodawcom w dobie osłabienia gospodarczego	73
7.2. Poradnictwo i informacja zawodowa	73
7.3. Zatrudnienie obywateli polskich w ramach umów i porozumień międzynarodowych oraz w ramach EURES	76
7.4. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego	78
7.4.1. Transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski	78
7.4.2. Transfer zasiłku dla bezrobotnych do Polski	79
7.4.3. Sumowanie okresów ubezpieczenia lub zatrudnienia	79
8. Podsumowanie i wnioski	81

1. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZE W 2011 ROKU I ICH WPŁYW NA RYNEK PRACY

Na koniec 2011 roku, liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Wielkopolsce, wyniosła 134 954 osoby i była o 218 osób, tj. o 0,16% niższa niż przed rokiem.

Stopa bezrobocia, podobnie jak w roku 2010, była najniższa w kraju i w grudniu 2011 roku wynosiła 9,2% (12,5% dla całego kraju).

Wykres 1.1. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia w Wielkopolsce w latach 2003-2011 (według stanu na 31 grudnia danego roku)

O utrzymaniu bezrobocia na niemal niezmiennym poziomie, zadecydowała dobra koniunktura w wielkopolskim przemyśle, budownictwie i handlu. Produkcja sprzedana w przemyśle wzrosła o 9,3%, najwięcej w przetwórstwie przemysłowym. Produkcja budowlano-montażowa wzrosła jeszcze wydatniej, bo o 17,9%. Pomimo wzrostu planowanych zwolnień grupowych i znaczącego spadku liczby ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców do powiatowych urzędów pracy, przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło ogółem o 4,8% i na koniec 2011 r. wynosiło 592,6 tys. osób.

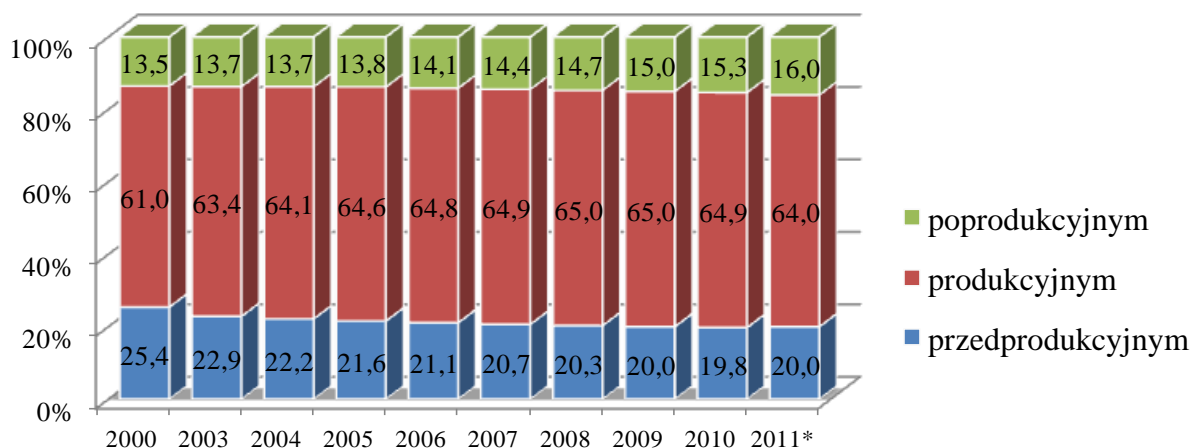
Zatrudnienie poza granicami Polski, nie było atrakcyjną alternatywą zdobycia pracy dla bezrobotnych. Świadczy o tym liczba powracających z zagranicy pracowników

i rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy. W 2011 roku takich osób zarejestrowało się 4 710, tj. o 273 więcej niż rok wcześniej.

1.1. DEMOGRAFIA¹

W 2011 roku przeprowadzony został w Polsce Narodowy Spis Powszechny, którego wyniki są w trakcie opracowania. Był to pierwszy spis od czasu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Poprzedni miał miejsce w 2002 roku. Wstępne wyniki Spisu zaprezentowane zostały przez GUS w grudniu 2011 roku. Według nich, Wielkopolskę zamieszkuje 3 415 000 osób, z czego 1 769 000 osób, tj. 51,8% stanowią kobiety. Pod względem liczby ludności Wielkopolska z udziałem prawie 9%, zajmuje trzecie miejsce w kraju. Wskaźnik feminizacji ukształtował się na poziomie 107,5. W strukturze ludności, według ekonomicznych grup wieku, ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 20%, w wieku produkcyjnym 64%, a w wieku poprodukcyjnym 16%.

Wykres 1.2. Ludność Wielkopolski wg wieku w latach 2000-2011

*dane z Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2011 roku

1.2. PRACODAWCY NA RYNKU PRACY²

W 2011 roku ogólna liczba podmiotów gospodarczych w Wielkopolsce, wyniosła 376 483 i była o 0,3% większa niż rok wcześniej, przy czym w kraju odnotowano spadek tej liczby o 1%. Zdecydowana większość wielkopolskich podmiotów, bo 97,4%, należała do sektora prywatnego, w którym dominowały osoby fizyczne prowadzące działalność

¹ Źródło: GUS.

² Źródło: GUS.

gospodarczą (79% ogółu firm prywatnych, spadek o 0,8% w stosunku do roku poprzedniego). W sektorze prywatnym przeważały mikroprzedsiębiorstwa tj. jednostki o liczbie pracujących do 9 osób. Stanowiły one w regionie 94,6% wszystkich podmiotów. Podobnie jak przed rokiem, w Wielkopolsce było zarejestrowanych 80 podmiotów o liczbie osób pracujących 1000 i więcej.

1.3. ZATRUDNIENI W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW³

W 2011 roku przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (od stycznia do grudnia) wynosiło 594 100 osób i zwiększyło się o 4,8% w porównaniu z rokiem 2010. Największy wzrost zatrudnienia zanotowano w sekcjach „Informacja i komunikacja” o 13,1% oraz „Działalność profesjonalna naukowa i techniczna” o 10,4%, a największy spadek zatrudnienia o 1,3%, dotyczył przedsiębiorstw w sekcjach „Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę”, „Zakwaterowanie i gastronomia” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

Według informacji przekazanych przez powiatowe urzędy pracy, zwolnienia grupowe w 2011 roku zgłosiło 127 zakładów na łączną liczbę 4 596 osób. Do końca 2011 roku faktyczne zwolnienia dotknęły 3 098 osób.

Wskaźnik zatrudnienia dla Wielkopolski, w III kwartale 2011 roku, wyniósł 53,2%.

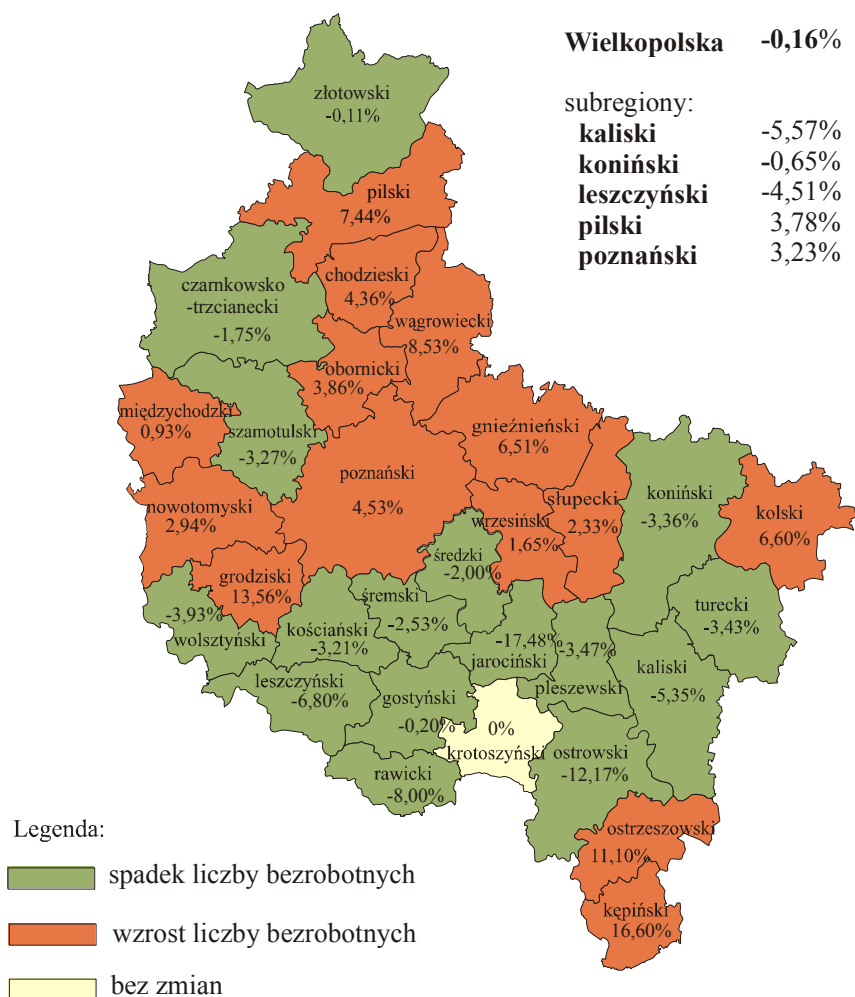
³ Źródło: GUS.

2. CHARAKTERYSTYKA ZMIAN W STANIE I STRUKTURZE BEZROBOCIA

2.1. STAN I POZIOM BEZROBOCIA

Na koniec grudnia 2011 roku, status bezrobotnego i poszukującego pracy zarejestrowanego w powiatowych urzędach pracy posiadało 137 355 osób. Rok wcześniej liczba ta wynosiła 137 983 osoby, tj. o 628 osób więcej (0,46%). Osoby bezrobotne stanowiły dominującą część tej populacji (na koniec 2011 roku – 134 954 osoby, o 218 osób, tj. o 0,16%, mniej niż w roku poprzednim).

Zmiany bezrobocia w latach 2010-2011

Dane liczbowe obrazujące wielkość i kierunek zmian liczby osób bezrobotnych, zarówno w subregionach jak i w powiatach Wielkopolski, charakteryzowały się widocznym zróżnicowaniem. I tak:

- największy wzrost liczby osób bezrobotnych miał miejsce w subregionie pilskim (o 3,78%), a jej spadek w subregionie kaliskim (o 5,57%),

- największy wzrost bezrobocia zanotowano w powiatach: kępińskim, grodziskim i ostrzeszowskim (odpowiednio o 16,60%; 13,56% i 11,10%), wobec najznaczących spadków w powiatach: jarocińskim (o 17,48%), ostrowskim (o 12,17%) oraz utrzymania się bezrobocia na tym samym poziomie w powiecie krotoszyńskim.

Stopa bezrobocia dla województwa wielkopolskiego w grudniu 2011 roku, w stosunku do analogicznego okresu 2010 roku, utrzymała się na tym samym poziomie, tj. 9,2%. W powiatach województwa wielkopolskiego zanotowano zmiany tego wskaźnika w przedziale od -2,4 (powiat jarociński) do 1,2 (powiat wągrowiecki) punktu procentowego, przy czym w większości z nich (w 32 na 35 powiatów) różnice nie przekroczyły 1 punktu procentowego.

Wykres 2.1. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiatach województwa wielkopolskiego – stan na koniec 2010 i 2011 roku

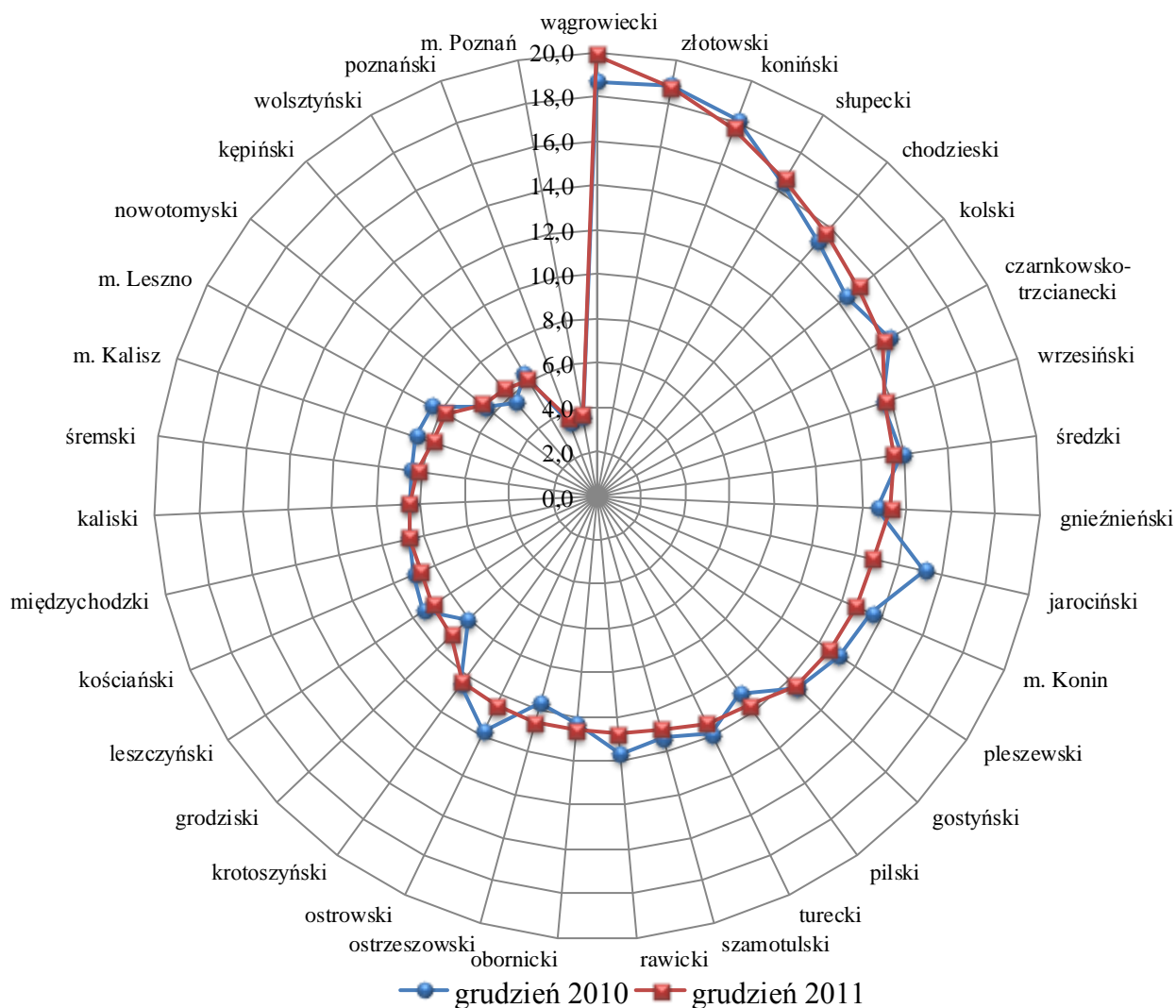

Tabela 2.1 Stopa bezrobocia w powiatach województwa wielkopolskiego w latach 2010-2011

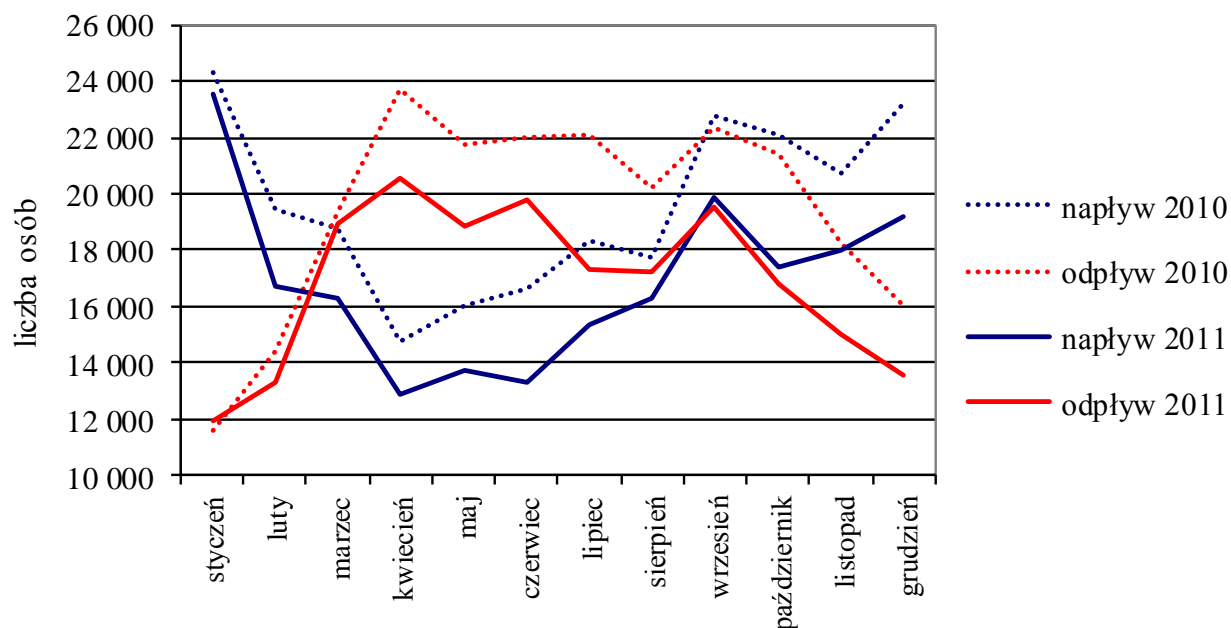
powiaty		XII 2010	XII 2011	wzrost/spadek 2011/2010
1	M. Poznań	3,6	3,7	0,1
2	poznański	3,5	3,7	0,2
3	wolsztyński	6,4	6,1	-0,3
4	kępiński	5,6	6,4	0,8
5	nowotomyski	6,4	6,6	0,2
6	M. Kalisz	8,6	7,8	-0,8
7	M. Leszno	8,5	7,8	-0,7
8	śremski	8,5	8,2	-0,3
9	kaliski	8,5	8,5	0,0
10	kościański	9,0	8,7	-0,3
11	międzychodzki	8,7	8,7	0,0
12	leszczyński	9,4	8,9	-0,5
13	grodziski	8,1	9,1	1,0
14	krotoszyński	10,5	10,4	-0,1
15	ostrowski	11,8	10,5	-1,3
16	obornicki	10,3	10,6	0,3
17	ostrzeszowski	9,7	10,6	0,9
18	rawicki	11,7	10,8	-0,9
19	szamotulski	11,3	10,9	-0,4
20	turecki	11,9	11,4	-0,5
21	pilski	11,0	11,7	0,7
22	gostyński	12,5	12,4	-0,1
23	pleszewski	13,1	12,6	-0,5
24	M. Konin	13,5	12,7	-0,8
25	jarociński	15,2	12,8	-2,4
26	gnieźnieński	12,7	13,3	0,6
27	średzki	13,9	13,5	-0,4
28	wrzesiński	13,6	13,7	0,1
29	czarnkowsko-trzcianecki	15,0	14,7	-0,3
30	kolski	14,4	15,1	0,7
31	chodzieski	15,2	15,7	0,5
32	śłupecki	16,4	16,6	0,2
33	koniński	18,1	17,7	-0,4
34	złotowski	18,8	18,7	-0,1
35	wągrowiecki	18,7	19,9	1,2
województwo wielkopolskie		9,2	9,2	0,0

2.2. NAPŁYW I ODPLYW Z BEZROBOCIA

Napływ do bezrobocia wynosił w 2011 roku 99,9% odpływu, co w efekcie przełożyło się na nieznaczne zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w rejestrach urzędów pracy Wielkopolski.

W 2011 roku liczba bezrobotnych zarejestrowanych w ciągu roku wyniosła łącznie 202 369 osób i w porównaniu z rokiem 2010 była niższa o 32 452 osoby, tj. o 13,8%. Zmiany zachodzące w wielkości napływów i odpływów w poszczególnych miesiącach wskazują na sezonowość tych zjawisk. Najwięcej osób urzędy rejestrują na przełomie roku, wówczas też zmniejsza się popyt na pracę.

Wykres 2.2. Napływ i odpływ osób bezrobotnych w latach 2010-2011

Z grupy osób, które zarejestrowały się w urzędach pracy w 2011 roku, 24,2% stanowiły osoby rejestrujące się po raz pierwszy, natomiast po raz kolejny – 75,8%. Udział kolejnych rejestracji w ogólnej ich liczbie nieznacznie się zwiększył (o 0,2 punktu procentowego) i od lat jest bardzo wysoki. Przyczyną tego jest obserwowany w regionie wielkopolskim, znaczny udział zatrudnienia na czas określony, po którego okresie zwalniani pracownicy, rejestrują się ponownie jako bezrobotni w urzędach pracy. Po raz kolejny rejestrują się także osoby, kończące uczestnictwo w organizowanych przez urzędy pracy programach aktywizujących oraz powracający po zatrudnieniu sezonowym, w kraju i za granicą. Potwierdzeniem tego wniosku jest również tendencja wzrostowa (o 2,3 punktu procentowego) odsetka osób poprzednio pracujących, w ogólnej liczbie rejestracji (do 82,5%).

Pozytywnym zjawiskiem, było zmniejszenie się liczby nowo rejestrujących się, którzy zostali zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy. W 2011 roku zarejestrowanych z tego powodu było 8 610 osób, co stanowiło 4,3% ogółu rejestracji (o 0,5 punktu procentowego mniej niż w 2010 roku).

W ogólnej liczbie osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy, znaczącą grupę 33,3%, stanowili ludzie młodzi do 25 roku życia.

Wśród osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, liczną grupę stanowiły również osoby długotrwale bezrobotne. W roku 2011 należała do niej co trzecia osoba zarejestrowana w urzędzie pracy (33,7%).

Podobnie jak w przypadku napływów do rejestrów urzędów pracy, wielkość odpływów z bezrobocia również uległa zmniejszeniu. Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu 2011 roku wyniosła łącznie 202 587 osób i w porównaniu z rokiem 2010 była niższa o 30 625 osób, tj. o 13,1%.

Przyczyny odpływu (wyłączeń) z rejestrów powiatowych urzędów pracy Wielkopolski były następujące:

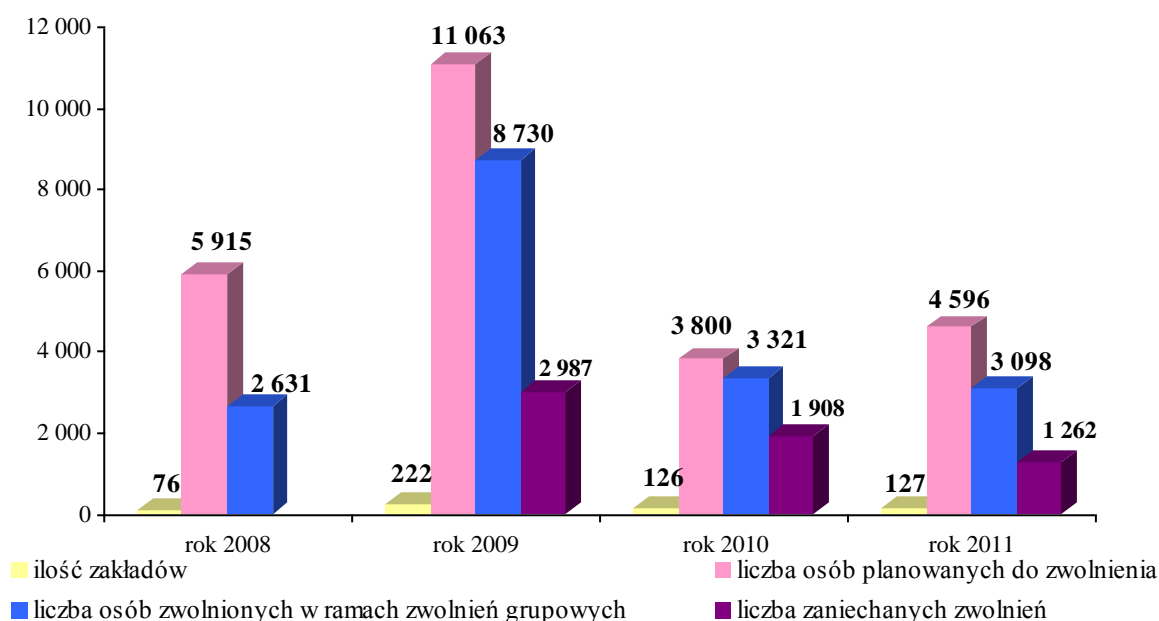
- podjęcia pracy przez 98 951 osób, tj. blisko 48,8% ogółu wyłączeń, co w stosunku do roku 2010 stanowiło spadek o 4 460 osób, tj. o 4,3%,
- niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy przez 56 686 osób, tj. 28,0% ogółu wyłączeń. Liczba ta zmalała w stosunku do roku poprzedniego o 5 851 osób, tj. o 9,4%. Jednocześnie wzrósł jej udział w łącznej liczbie odpływów (o 1,2 punktu procentowego),
- rozpoczęcie szkoleń, staży, przygotowania zawodowego dorosłych oraz prac społecznie użytecznych przez 14 293 osoby czyli o 22 280 osób, tj. o 60,9% mniej niż w 2010 roku,
- wyłączenia z ewidencji bezrobotnych 64 076 osób do 25 roku życia (31,6% ogółu wyłączeń). Z grupy tej pracę podjęło 30 419 osób, tj. 47,5% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych do 25 roku życia,
- wyrejestrowanie 64 026 osób długotrwale bezrobotnych (31,6% ogółu wyłączeń). Z grupy tej 25 104 osób, tj. 39,2%, zostało wykreślonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy.

2.2.1. GRUPOWE ZWOLNIENIA PRACOWNIKÓW

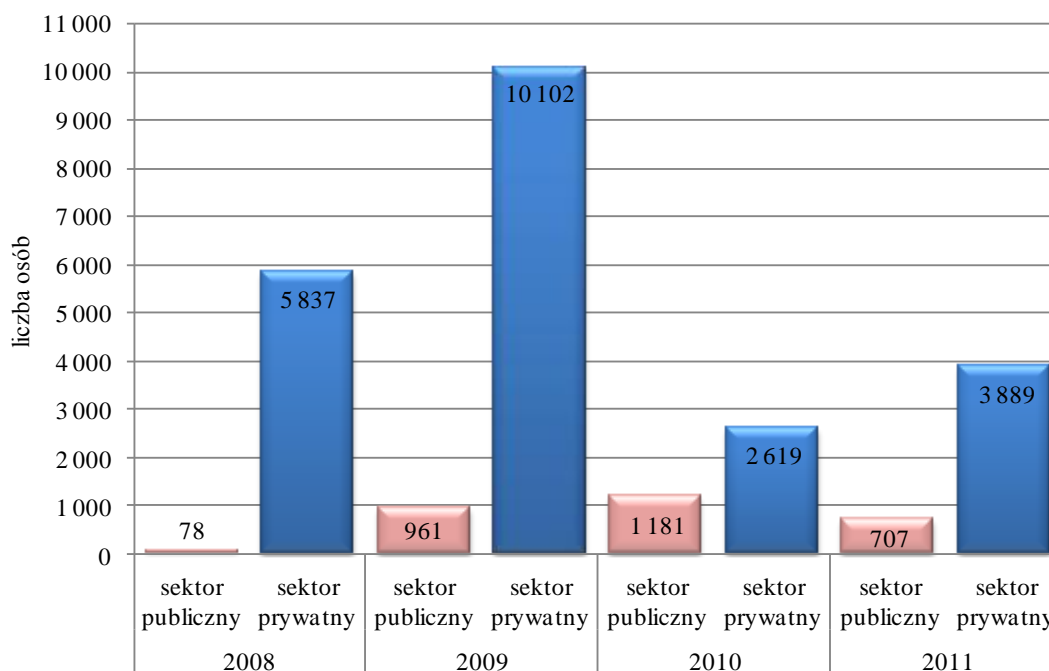
W 2011 roku pracodawcy zgłosili do wielkopolskich urzędów pracy zamiar dokonania zwolnień grupowych 4 596 osób (o 796 osób, tj. o 20,9% więcej niż w roku poprzednim).

Największe nasilenie zgłoszeń zwolnień grupowych nastąpiło w powiatach: leszczyńskim (1 176 osób), poznańskim (1 145 osób) i międzychodzkiem (451 osób).

Wykres 2.3. Zwolnienia grupowe w Wielkopolsce w latach 2008-2011

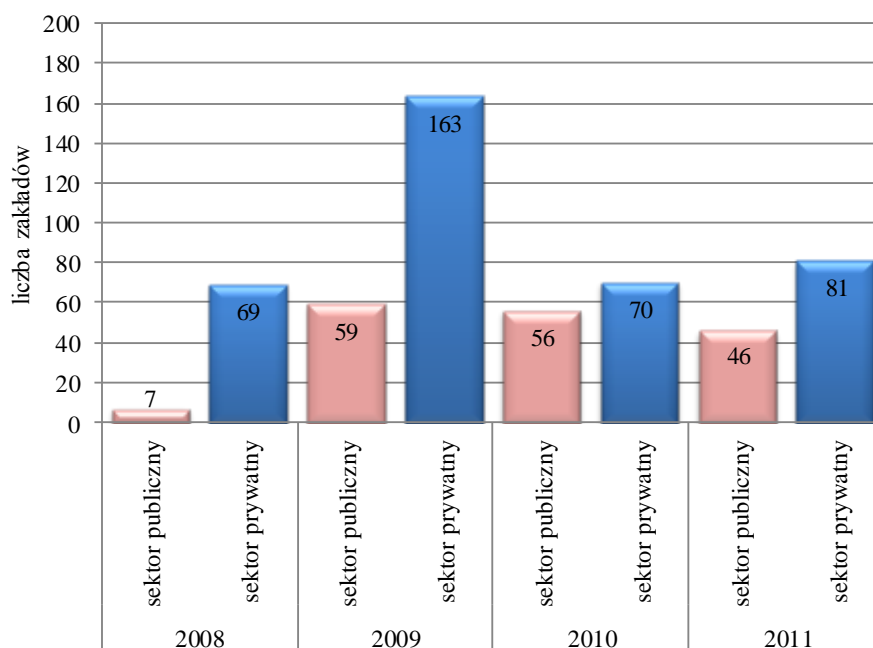

Wykres 2.4. Zgłoszenia zwolnień w latach 2008-2011 (liczba osób), w podziale na sektor publiczny i prywatny

Zamiar zwolnień zgłosiło 127 zakładów pracy, czyli o 1 zakład więcej niż w roku poprzednim. Firmy prywatne stanowiły 63,8% tej liczby i zamierzały wypowiedzieć warunki pracy 84% ogólnej liczby osób planowanych do zwolnienia.

Wykres 2.5. Zgłoszenia zwolnień w latach 2008-2011 (liczba zakładów), w podziale na sektor publiczny i prywatny

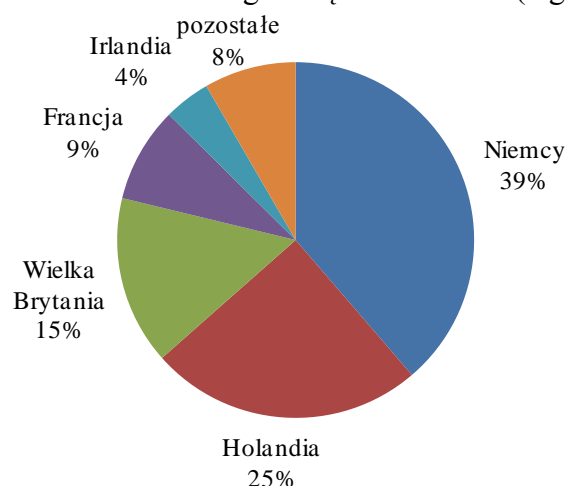
W 2011 roku w wyniku zwolnień grupowych pracę straciło 3 098 osób, z czego najwięcej w powiatach: leszczyńskim - 973 osoby oraz poznańskim - 552 osoby. Największą liczbę osób zwolniły firmy produkujące urządzenia elektryczne dla przemysłu motoryzacyjnego, maszyny dla przemysłu m.in. górniczego, hutniczego i stoczniowego oraz z firmy branży przetwórstwa owocowo-warzywnego.

2.2.2. BEZROBOTNI REJESTRUJĄCY SIĘ PO OKRESIE ZATRUDNIENIA POZA GRANICAMI POLSKI

W 2011 roku w urzędach pracy województwa wielkopolskiego, zarejestrowało się 4 710 osób powracających po okresie zatrudnienia poza granicami Polski. Liczba ta stanowi 2,3% (w 2010 – 1,9%) wszystkich osób, które w minionym roku zarejestrowały się w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego.

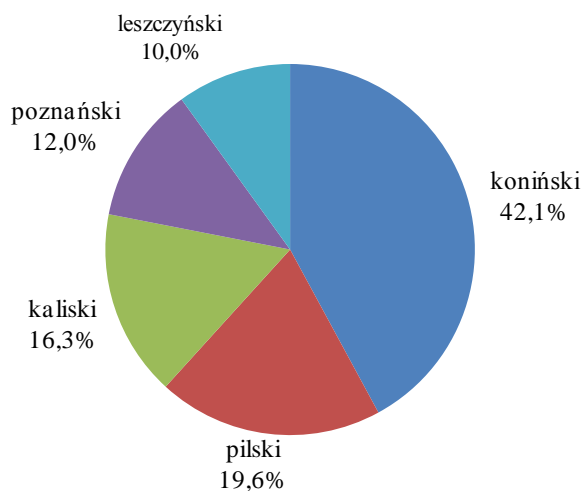
Osoby rejestrujące się w wielkopolskich powiatowych urzędach pracy, pracowały wcześniej głównie w Niemczech, Holandii, Wielkiej Brytanii, Francji i Irlandii. Pozostałe były zatrudnione m.in. w Danii, Hiszpanii, Belgii, Norwegii, Włoszech, Finlandii, Islandii, Szwecji, Szwajcarii, Czechach i na Cyprze.

Wykres 2.6. Udział procentowy osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy po okresie zatrudnienia za granicą w 2011 roku (wg państw)

Największy napływ osób bezrobotnych powracających do Polski po zakończeniu zatrudnienia za granicą, notowany był w subregionach: konińskim (42,1%), pilskim (19,6%) i kaliskim (16,3%). Najwięcej osób powracających z zagranicy, zanotowano w powiatach: konińskim (20,3%), złotowskim (13,1%) i kolskim (12,3%).

Wykres 2.7. Udział procentowy osób rejestrujących się po okresie zatrudnienia za granicą w 2011 roku do ogółu rejestrujących się w województwie (wg subregionów)

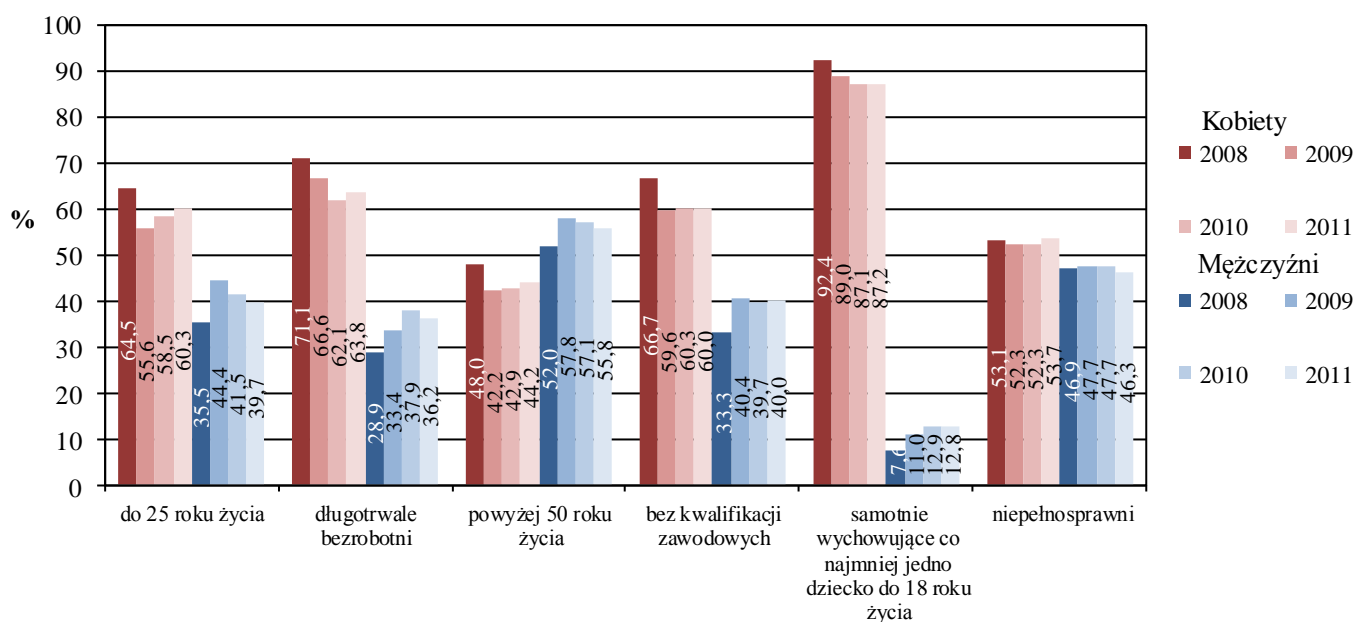
2.3. BEZROBOTNE KOBIETY

Według danych z końca 2011 roku, kobiety stanowiły 58,1% ogółu osób bezrobotnych w województwie wielkopolskim (78 369 osób). W porównaniu z rokiem poprzednim, ich udział w rejestrach urzędów pracy, wzrósł o 2,1 punktu procentowego.

Wśród osób bezrobotnych pozostających w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, udział kobiet przeważał w takich kategoriach, jak:

- samotnie wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia (87,2%),
- bez doświadczenia zawodowego (65,9%),
- długotrwale bezrobotni (kobiety stanowiły 63,8%),
- osoby do 25 roku życia (60,3%),
- osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych (60,0%).

Wykres 2.8. Osoby będące w szczególnej sytuacji na wielkopolskim rynku pracy w latach 2008-2011

2.4. BEZROBOCIE NA WSI

Mieszkańcy wsi w końcu grudnia 2011 roku, stanowili 47,5% ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy. Udział tej grupy w rejestrach urzędów pracy w porównaniu z latami poprzednimi pozostaje na podobnym poziomie. Kobiety stanowiły w tej grupie 59,2%, wobec 58,1% udziału kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych. Prawo do zasiłku posiadał co szesty zarejestrowany mieszkaniec wsi (10 595 osób, tj. 16,5%).

Mieszkańcy wsi do 34 roku życia, stanowili 58,7% tej populacji, wobec 54,0% udziału tej kategorii osób w ogólnej liczbie osób bezrobotnych. Natomiast w przypadku osób w wieku powyżej 45 lat, zanotowano odwrotne proporcje (odpowiednio 23,8% do 27,7%). Osoby młode mieszkające na wsi stanowią najbardziej mobilną część tej populacji. Mimo utrudnień

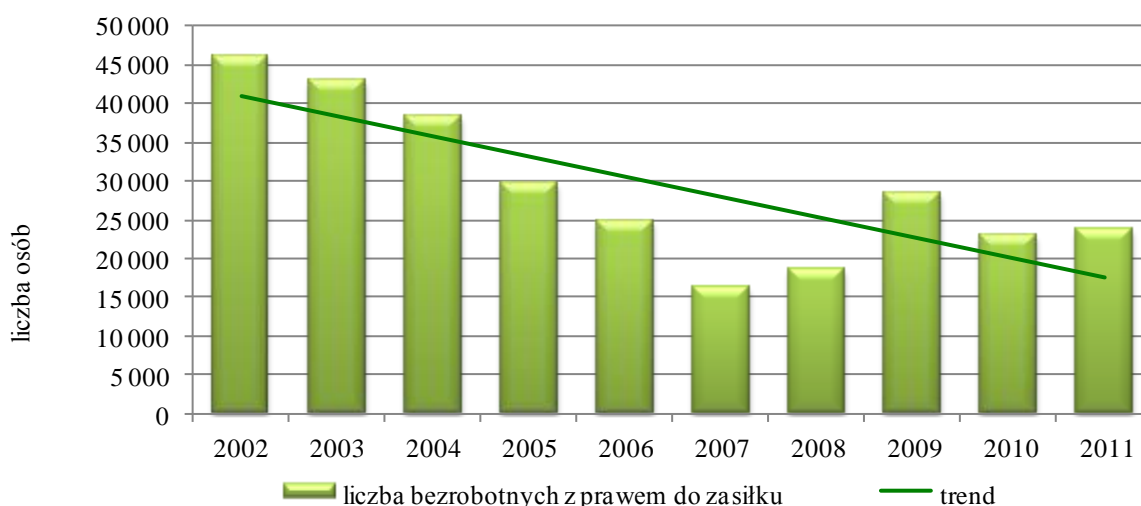
komunikacyjnych, częściej szukają pracy poza miejscem swojego zamieszkania oraz korzystają z pośrednictwa urzędu pracy przy szukaniu zatrudnienia.

Bezrobotni mieszkańcy wsi posiadali niższe wykształcenie niż ogół zarejestrowanych osób bezrobotnych. Wykształcenie wyższe posiadało 8,2%, a poniżej średniego 61,3% tej populacji, natomiast wśród wszystkich bezrobotnych w Wielkopolsce wartości te wynoszą 11,0% i 56,3%.

2.5. BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIŁKU

W końcu 2011 roku prawo do zasiłku posiadała prawie co szósta osoba bezrobotna (23 850 osób, tj. 17,7% ogółu osób bezrobotnych). W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost tej grupy osób bezrobotnych o 763 osoby, tj. o 3,3%.

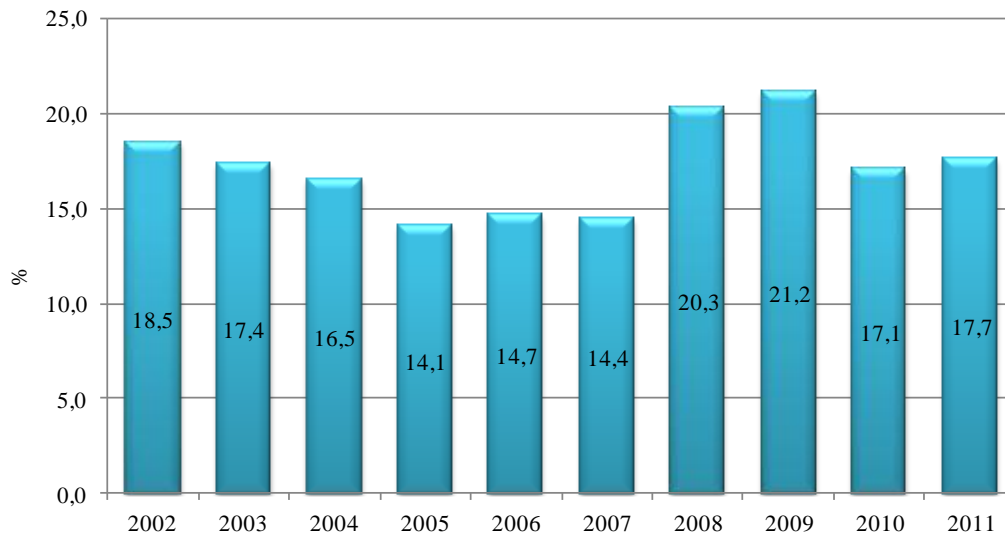
Wykres 2.9. Bezrobotni Wielkopolanie z prawem do zasiłku w latach 2002-2011

Od 2002 roku udział osób bezrobotnych z prawem do zasiłku systematycznie malał (z 18,5% do 14,1% w 2005 roku). Natomiast w 2008 roku znacząco wzrósł i przewyższył o 1,8 punktu procentowego jego największą wartość z 2002 roku. Rok 2009 przyniósł kolejny wzrost udziału osób z prawem do zasiłku w całej populacji bezrobotnych. W latach 2010 i 2011 nastąpił spadek tego udziału, odpowiednio do 17,1% i 17,7%.

Zasiłek stanowił zabezpieczenie finansowe na czas poszukiwania pracy dla 14,9% populacji osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wykres 2.10. Udział osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w latach 2002-2011

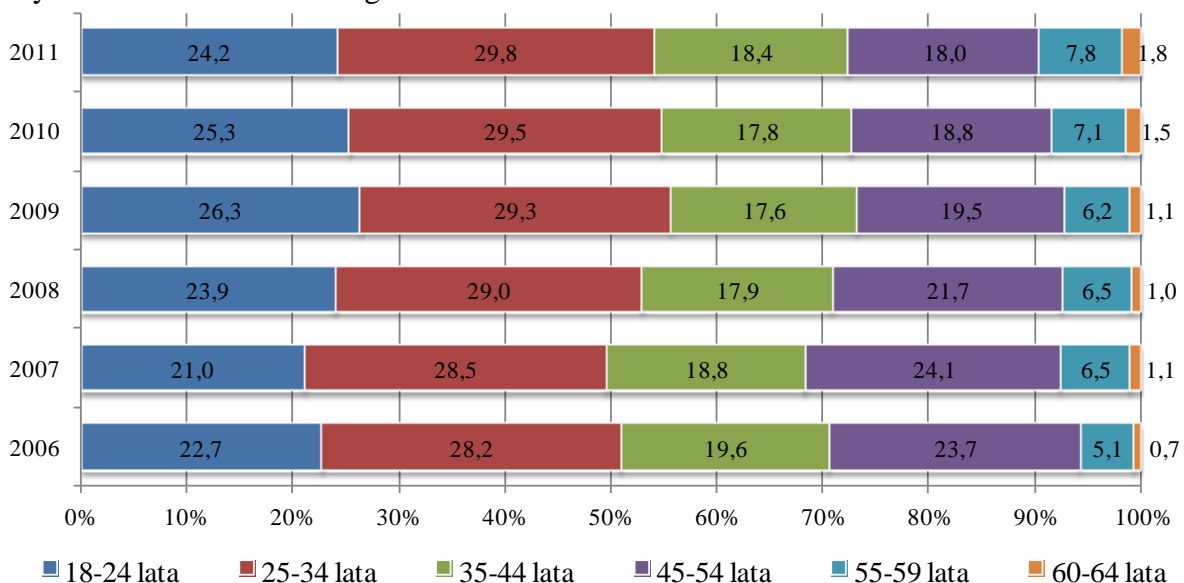

2.6. BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU

Bezrobocie w Wielkopolsce dotyka głównie ludzi młodych w wieku do 34 lat. Stanowią oni ponad połowę osób w ewidencji urzędów pracy (w 2008 roku 52,9%, w 2009 roku 55,6%, w 2010 roku 54,8%, w 2011 roku 54,0%). Szczegółowa analiza bezrobocia wśród ludzi młodych pokazuje jednak, że ma ono zróżnicowany charakter.

Udział osób bezrobotnych w wieku od 25 do 34 roku życia w strukturze bezrobocia od sześciu lat charakteryzuje się stałym, nieznacznym wzrostem (od 28,2% do 29,8%). Natomiast udział osób do 25 roku życia w latach 2007-2009 wzrósł z 21,1% do 26,3%, by w roku 2010 odnotować spadek do poziomu 25,3%, a w 2011 roku do 24,2%.

Wykres 2.11. Bezrobotni wg wieku w latach 2006-2011

W 2007 roku udział osób bezrobotnych w wieku powyżej 45 lat w ogólnej liczbie osób bezrobotnych wynosił 31,7%, a w kolejnych latach następował jego spadek (w 2008 – 29,2%, w 2009 roku – 26,8%). W 2010 roku odnotowano niewielki wzrost do poziomu 27,4%, a w 2011 roku do 27,6%.

2.6.1. BEZROBOTNI DO 25 ROKU ŻYCIA

Na koniec 2011 roku w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego zarejestrowanych było 32 637 osób do 25 roku życia. W porównaniu do roku poprzedniego, nastąpił spadek tej liczby o 4,4%, a jednocześnie nastąpił jednopunktowy spadek udziału tej populacji w strukturze bezrobocia.

Udział kobiet w tej kategorii osób wynosił 60,3% i wzrósł w stosunku do 2010 roku o 1,8 punktu procentowego.

Ponad połowa osób bezrobotnych do 25 roku życia, tj. 55,2%, posiadała wykształcenie średnie i wyższe, co czwarta osoba zawodowe, a co piąta osoba gimnazjalne i niższe. Blisko 2/3 bezrobotnych kobiet do 25 roku życia miało wykształcenie średnie lub wyższe.

Tabela 2.2. Struktura bezrobocia wśród osób do 25 roku życia w latach 2010-2011

Wyszczególnienie		2010 rok		2011 rok		% wzrost/ spadek 2011/2010
		liczba bezrobotnych	procentowy udział do ogółu bezrobotnych do 25 r. ż.	liczba bezrobotnych	procentowy udział do ogółu bezrobotnych do 25 r. ż.	
czas pozostawania bez pracy	do 1 m-ca	4 456	13,1	4 036	12,4	-9,4
	1-3 m-cy	11 170	32,7	8 719	26,7	-21,9
	3-6 m-cy	8 680	25,4	8 386	25,7	-3,4
	6-12 m-cy	4 998	14,6	5 192	15,9	3,9
	12-24 m-cy	3 879	11,4	4 670	14,3	20,4
	pow. 24 m-cy	964	2,8	1 634	5,0	69,5
wykształce- nie	wyższe	3 084	9,0	2 935	9,0	-4,8
	policealne i śr. zawod.	8 791	25,8	8 610	26,4	-2,1
	śr. ogólnokształcące	7 542	22,1	6 468	19,8	-14,2
	zasadnicze zawodowe	8 295	24,3	8 351	25,6	0,7
	gimnazjalne i poniżej	6 435	18,8	6 273	19,2	-2,5
staż pracy	do 1 roku	7 583	22,2	7 373	22,6	-2,8
	1-5 lat	11 420	33,4	11 217	34,4	-1,8
	5-10 lat	605	1,8	536	1,6	-11,4
	bez stażu	14 539	42,6	13 511	41,4	-7,1
Ogółem		34 147	100,0	32 637	100,0	-4,4

41,4% osób bezrobotnych do 25 roku życia nie miało żadnego stażu zawodowego. Zaobserwowano ponadto zjawisko zwiększania się udziału kobiet w tej kategorii wiekowej (2009 – 61%, 2010 – 63,0%, 2011 – 64,5%).

W 2011 roku co piąty bezrobotny z tej grupy pozostawał w rejestrze urzędu powyżej roku (19,3%), co stanowiło wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 5,1 punktu procentowego). Natomiast 64,8% osób bezrobotnych do 25 roku życia zarejestrowanych było w urzędach pracy przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, co stanowi spadek o 6,4 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego.

2.6.2. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA

Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia według stanu na koniec grudnia 2011 roku wynosiła 26 581 osób i zwiększyła się o 839 osób, tj. o 3,3% w porównaniu ze stanem na koniec roku poprzedniego. Ich udział w ogólnej liczbie osób bezrobotnych zwiększył się o 0,7 punktu procentowego.

Jest to grupa bezrobotnych, w której przeważają osoby z niższym wykształceniem. 37% bezrobotnych powyżej 50 roku życia posiada wykształcenie gimnazjalne i poniżej, a co trzecia osoba wykształcenie zasadnicze zawodowe (35,2%).

Tabela 2.3. Struktura bezrobocia wśród osób powyżej 50 roku życia w latach 2010-2011

Wyszczególnienie		2010 rok		2011 rok		% wzrost/ spadek 2011/2010
		liczba bezrobotnych	% udział do ogółu bezrobotnych pow. 50 r.ż.	liczba bezrobotnych	% udział do ogółu bezrobotnych pow. 50 r.ż.	
czas pozostawania bez pracy	do 1 m-ca	2 424	9,4	2 418	9,1	-0,2
	1-3 m-cy	5 460	21,2	4 702	17,7	-13,9
	3-6 m-cy	3 900	15,2	4 038	15,2	3,5
	6-12 m-cy	5 162	20,0	5 211	19,6	0,9
	12-24 m-cy	5 075	19,7	5 297	19,9	4,4
	pow. 24 m-cy	3 721	14,5	4 915	18,5	32,1
wykształce- nie	wyższe	866	3,4	911	3,4	5,2
	policealne i śr. zawod.	4 867	18,9	5 073	19,1	4,2
	śr. ogólnokształcące	1 359	5,3	1 415	5,3	4,1
	zasadnicze zawodowe	8 881	34,5	9 352	35,2	5,3
	gimnazjalne i poniżej	9 769	37,9	9 830	37,0	0,6
staż pracy	do 1 roku	1 448	5,6	1 402	5,3	-3,2
	1-5 lat	1 574	6,1	1 645	6,2	4,5
	5-10 lat	1 804	7,0	1 904	7,2	5,5
	10-20 lat	5 725	22,3	6 013	22,6	5,0
	20-30 lat	9 429	36,6	9 569	36,0	1,5
	30 lat i więcej	4 707	18,3	4 981	18,7	5,8
	bez stażu	1 055	4,1	1 067	4,0	1,1
	Ogółem	25 742	100,0	26 581	100,0	3,3

Co trzecia osoba reprezentująca tę grupę pozostaje bezrobotną powyżej 12 miesięcy, przy czym co siódma pozostaje bez zatrudnienia ponad dwa lata (38,4%).

Ponad 30% osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia posiada staż zawodowy w przedziale od 20-30 lat, a ponad 20% osób w tym wieku, od 10-20 lat. Równocześnie jednak 11,5% osób posiada staż pracy nieprzekraczający pięciu lat, a 4% osób nie posiada żadnego udokumentowanego stażu pracy.

Od 2008 roku następował spadek udziału kobiet w tej grupie osób bezrobotnych z 48% do 42,2% na koniec 2009 roku. W latach 2010 i 2011 zanotowano wzrost odpowiednio do 42,9% i 44,2%.

Bezrobotne kobiety powyżej 50 roku życia były lepiej wykształcone niż mężczyźni z tej kategorii bezrobotnych. Wg stanu na koniec 2011 roku 63,6% kobiet bezrobotnych w wieku „50 plus” legitymowało się wykształceniem zawodowym i niższym. Natomiast ta kategoria mężczyzn charakteryzowała się wskaźnikiem o wartości 79%.

40,1% kobiet po 50 roku życia pozostawało bezrobotnymi powyżej 12 miesięcy, natomiast dłużej niż rok nie pracowało 37,1% mężczyzn z tej grupy.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia, mają duże trudności ze znalezieniem zatrudnienia ze względu na niski poziom wykształcenia i długie pozostawanie w rejestrach osób bezrobotnych. Osoby te czują się dyskryminowane przez pracodawców, co nasila pasywność ich postaw na rynku pracy.

2.7. BEZROBOTNI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

W 2011 roku, podobnie jak w latach poprzednich, wśród bezrobotnych przeważały osoby z wykształceniem poniżej średniego.

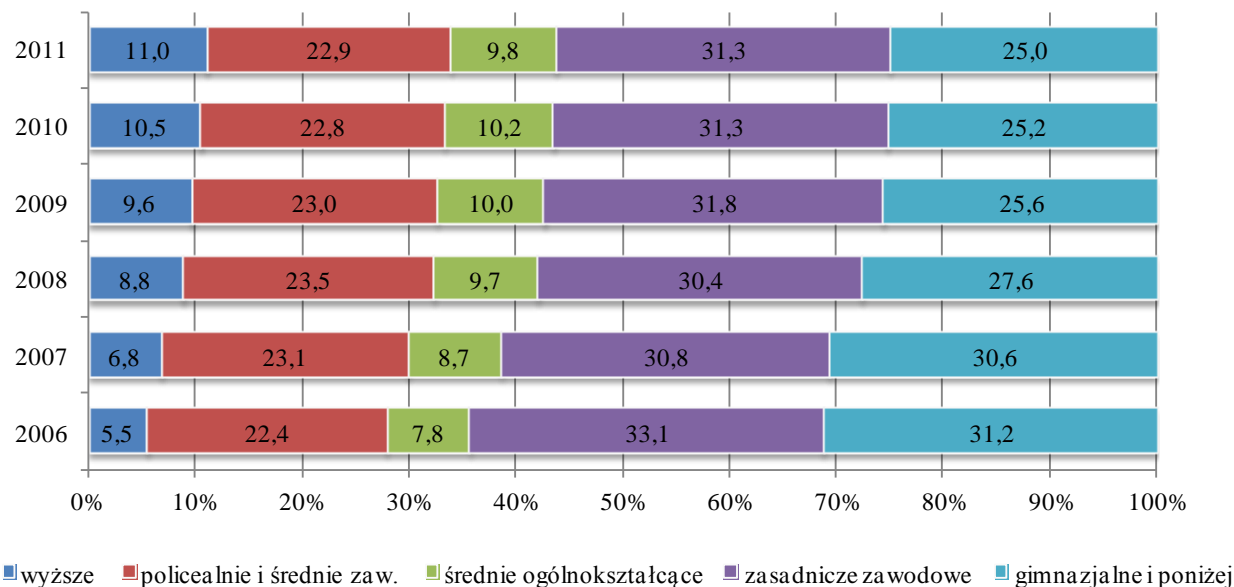
W 2011 roku prawie co trzecia osoba bezrobotna posiadała wykształcenie zawodowe. Udział osób mających takie wykształcenie w rejestrach osób bezrobotnych od sześciu lat waha się w granicach od 30,4% do 33,1%.

Udział osób posiadających wykształcenie gimnazjalne i poniżej systematycznie zmniejsza się w rejestrach urzędów pracy, na rzecz osób posiadających wykształcenie średnie i wyższe (z 31,2% w 2006 roku do 25,0% w 2011 roku).

Na przestrzeni lat 2006-2009 odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, policealnym i średnim zawodowym (za wyjątkiem okresu 2008/2009) oraz wyższym, rósł średnio o kilka dziesiątych punktu procentowego rocznie. W 2010 roku ta tendencja się utrzymała, za wyjątkiem wykształcenia policealnego i średniego zawodowego (spadek o 0,2%). Natomiast w 2011 roku o 0,4% spadł udział w rejestrach osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

W roku 2006 osoby bezrobotne ze średnim i wyższym wykształceniem stanowiły 35,7% ogólnej liczby. Do końca 2011 roku udział ten zwiększył się o 8 punktów procentowych, co sprawiło, że prawie co druga osoba bezrobotna miała co najmniej średnie wykształcenie.

Wykres 2.12. Bezrobotni wg wykształcenia w latach 2006-2011

Na przestrzeni ostatnich pięciu lat widoczne są zmiany struktury wykształcenia wśród osób bezrobotnych. Maleje udział osób z wykształceniem zawodowym i niższym (choć nadal wartość tego wskaźnika przekracza 50%), co może świadczyć o tym, że rośnie zapotrzebowanie na pracę dla wykwalifikowanych, lecz niekoniecznie wysoko wykształconych osób.

Obecność coraz większej liczby osób z wykształceniem wyższym w ewidencji urzędów pracy świadczy o niedostatecznym uwzględnianiu przy wyborze kierunku edukacji tzw. rynkowych aspektów tych decyzji. Efektem tego jest obserwowany obecnie na rynku pracy brak pracowników o wysokich kwalifikacjach technicznych przy równoczesnych znacznych nadwyżkach absolwentów kierunków humanistycznych.

2.8. DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI

W rejestrach urzędów pracy w końcu 2011 roku znajdowały się 58 282 osoby długotrwale bezrobotne⁴, stanowiły 43,2% ogólnej liczby osób bezrobotnych. Udział ten w stosunku do 2010 roku wzrósł o 3,2 punktu procentowego.

Tabela 2.4. Struktura bezrobocia wśród osób długotrwale bezrobotnych w latach 2010-2011

Wyszczególnienie		2010 rok		2011 rok		% wzrost/ spadek 2011/2010
		liczba bezrobotnych	% udział do ogółu długotrwale bezrobotnych	liczba bezrobotnych	% udział do ogółu długotrwale bezrobotnych	
czas pozostawania bez pracy	do 1 m-ca	2 452	4,5	2 158	3,7	-12,0
	1-3 m-cy	7 443	13,8	5 058	8,7	-32,0
	3-6 m-cy	5 612	10,4	5 051	8,7	-10,0
	6-12 m-cy	6 332	11,7	7 195	12,3	13,6
	12-24 m-cy	21 134	39,1	23 318	40,0	10,3
	pow. 24 m-cy	11 075	20,5	15 502	26,6	40,0
wiek	18-24 lata	9 101	16,8	10 178	17,5	11,8
	25-34 lata	15 240	28,2	16 721	28,7	9,7
	35-44 lata	10 826	20,0	11 670	20,0	7,8
	45-54 lata	12 625	23,4	12 577	21,6	-0,4
	55-59 lat	5 092	9,4	5 670	9,7	11,4
	60-64 lata	1 164	2,2	1 466	2,5	25,9
wykształce- nie	wyższe	4 130	7,6	5 063	8,7	22,6
	policealne i śr. zawod.	11 839	21,9	12 628	21,7	6,7
	śr. ogólnokształcące	4 542	8,4	5 149	8,8	13,4
	zasadnicze zawodowe	17 470	32,3	18 527	31,8	6,1
	gimnazjalne i poniżej	16 067	29,8	16 915	29,0	5,3
staż pracy	do 1 roku	8 224	15,2	9 085	15,6	10,5
	1-5 lat	12 875	23,8	14 090	24,2	9,4
	5-10 lat	7 462	13,8	8 157	14,0	9,3
	10-20 lat	9 076	16,8	9 497	16,3	4,6
	20-30 lat	6 270	11,6	6 403	11,0	2,1
	30 lat i więcej	1 545	2,9	1 592	2,7	3,0
	bez stażu	8 596	15,9	9 458	16,2	10,0
Ogółem		54 048	100,0	58 282	100,0	7,8

Wśród osób długotrwale bezrobotnych 46,2% stanowiły osoby do 34 roku życia.

Blisko 2/3 ogółu osób długotrwale bezrobotnych legitymuje się wykształceniem poniżej średniego (60,8%).

66,6% osób długotrwale bezrobotnych pozostawało w ewidencji urzędów pracy nieprzerwanie powyżej 12 miesięcy, przy czym dla kobiet udział ten był wyższy i wynosił 69,3%. Co szósta osoba w tej populacji nie posiadała stażu pracy.

⁴ Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.) długotrwale bezrobotny to bezrobotny pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych

Długotrwałe bezrobocie ma szereg negatywnych aspektów, w szczególności utrwała ono syndrom tzw. „wyczonej bezradności”, a zdobyte wcześniej umiejętności zawodowe dezaktualizują się. Wobec szczególnie trudnej sytuacji osób długotrwałe bezrobotnych na rynku pracy, powiatowe urzędy pracy, promują aktywizację tej grupy bezrobotnych poprzez programy finansowane zarówno z Funduszu Pracy, jak i ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

2.9. NIEPEŁNOSPRAWNI

Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych w województwie wielkopolskim na koniec 2011 roku wynosiła 7 604, tj. 5,6% ogólnej liczby osób bezrobotnych. W grupie tej przeważały kobiety, które stanowiły 53,7% ogółu bezrobotnych osób niepełnosprawnych.

Tabela 2.5. Struktura bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych w latach 2010-2011

Wyszczególnienie		2010 rok		2011 rok		% wzrost/ spadek 2011/2010
		liczba bezrobotnych	% udział do ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych	liczba bezrobotnych	% udział do ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych	
czas pozostawania bez pracy	do 1 m-ca	629	8,8	579	7,6	-7,9
	1-3 m-cy	1 394	19,4	1 351	17,8	-3,1
	3-6 m-cy	1 114	15,5	1 291	17,0	15,9
	6-12 m-cy	1 375	19,1	1 393	18,3	1,3
	12-24 m-cy	1 467	20,4	1 496	19,7	2,0
	pow. 24 m-cy	1 207	16,8	1 494	19,6	23,8
wiek	18-24 lata	608	8,4	650	8,5	6,9
	25-34 lata	1 061	14,8	1 158	15,2	9,1
	35-44 lata	1 248	17,4	1 346	17,7	7,9
	45-54 lata	2 703	37,6	2 560	33,7	-5,3
	55-59 lat	1 290	18,0	1 505	19,8	16,7
	60-64 lata	276	3,8	385	5,1	39,5
wykształce- nie	wyższe	273	3,8	325	4,3	19,0
	policealne i śr. zawod.	1 379	19,2	1 486	19,5	7,8
	śr. ogólnokształcące	447	6,2	521	6,9	16,6
	zasadnicze zawodowe	2 756	38,4	2 869	37,7	4,1
	gimnazjalne i poniżej	2 331	32,4	2 403	31,6	3,1
staż pracy	do 1 roku	766	10,6	797	10,5	4,0
	1-5 lat	1 171	16,3	1 256	16,5	7,3
	5-10 lat	922	12,8	969	12,7	5,1
	10-20 lat	1 672	23,3	1 727	22,7	3,3
	20-30 lat	1 538	21,4	1 596	21,0	3,8
	30 lat i więcej	442	6,2	530	7,0	19,9
	bez stażu	675	9,4	729	9,6	8,0
	Ogółem	7 186	100,0	7 604	100,0	5,8

Udział osób niepełnosprawnych w rejestrach urzędów pracy na przestrzeni lat 2006-2008 rósł systematycznie z 3,4% do 6,1%. W 2009 i 2010 roku zanotowano spadek odsetka osób

niepełnosprawnych w całej populacji bezrobotnych. Natomiast w 2011 zaznaczył się jego niewielki wzrost (2010 – 5,3%, 2011 – 5,6%).

Wśród zarejestrowanych niepełnosprawnych przeważały osoby w wieku 45-54 lata. Natomiast udział osób młodych do 34 roku życia w tej populacji stanowił 23,7%.

Blisko 40% osób niepełnosprawnych pozostawało w rejestrach osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy.

Rynek pracy stawia wysokie wymagania dotyczące kwalifikacji, tymczasem struktura wykształcenia niepełnosprawnych bezrobotnych w Wielkopolsce stanowi ogromne wyzwanie dla służb zatrudnienia. Tylko 4,3% osób z tej grupy posiadało wykształcenie wyższe, a co czwarta osoba wykształcenie na poziomie średnim i policealnym. Większość osób niepełnosprawnych posiada wykształcenie zawodowe (37,7%) oraz gimnazjalne i poniżej (31,6%).

2.10. BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI

Lista zawodów w największym stopniu generujących bezrobocie od lat jest niezmienna, notowano tylko okresowe zmiany ich pozycji.

Tabela 2.6. Zawody najliczniej występujące wśród osób bezrobotnych (porównanie lat 2006-2011)

Lp.	Zawód	liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec roku						wzrost/ spadek
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2011-2010
1.	sprzedawca	16 966	11 367	7 749	10 640	11 822	12 970	1 148
2.	technik ekonomista *	4 836	3 313	2 774	3 646	3 602	3 564	-38
3.	krawiec	4 482	2 802	2 306	3 247	3 117	2 984	-133
4.	ślusarz	3 525	2 178	2 138	3 674	3 383	2 953	-430
5.	kucharz	4 244	2 610	2 001	2 484	2 531	2 652	121
6.	murarz	2388	1340	1171	1 985	2 221	2 141	-80
7.	robotnik gospodarczy	1 884	1 461	1 086	1 540	1 826	1 838	12
8.	szwaczka	2 788	1 718	1 342	1 839	1 751	1 712	-39
9.	robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	2 813	1 771	1 069	1 406	1 691	1 673	-18
10.	fryzjer	1 860	1 100	769	1 042	1 313	1 628	315
11.	kucharz małej gastronomii	624	561	643	1 229	1 394	1 592	198
12.	technik prac biurowych **	2 978	1 997	1 380	1 732	1 616	1 500	-116
13.	robotnik budowlany	1 720	1 105	617	1 251	1 455	1 468	13
14.	technik mechanik	2 028	1 249	1 286	2 265	1 786	1 416	-370
15.	technik rolnik	2 362	1 618	1 298	1 608	1 488	1 382	-106

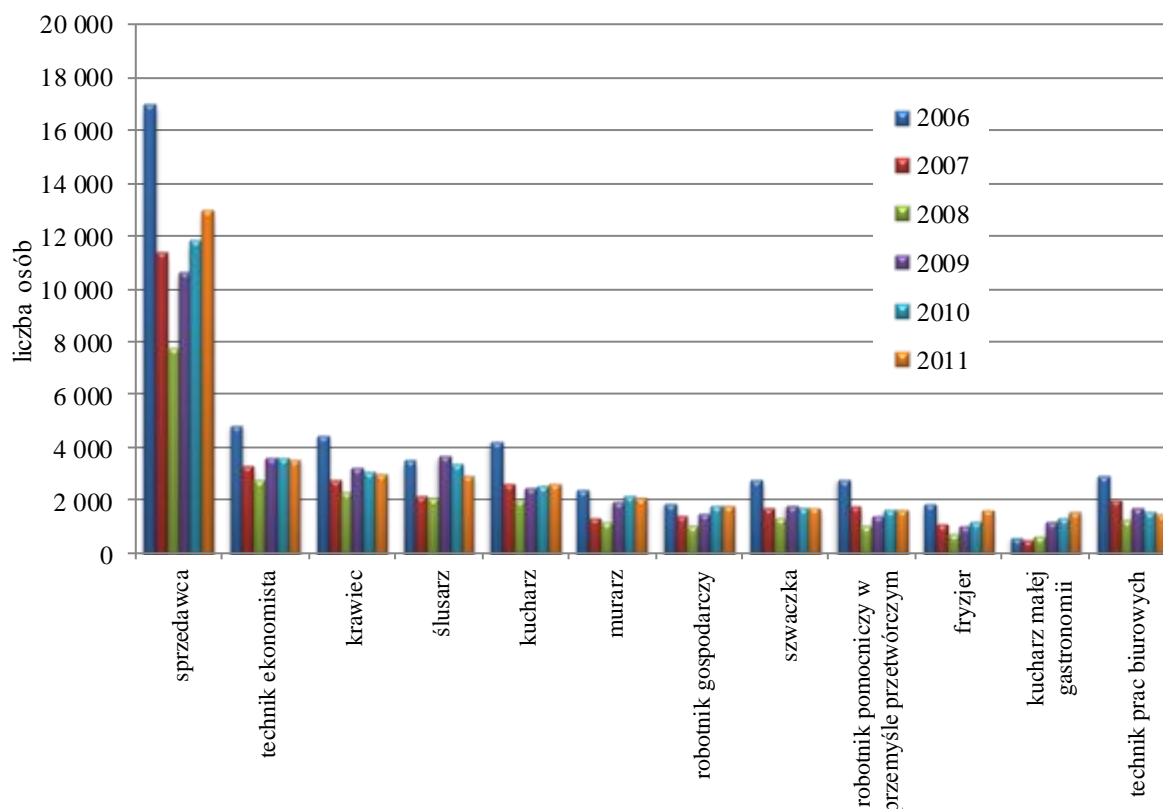
* do 1 lipca 2010 roku – asystent ekonomiczny

** do 1 lipca 2010 roku – pracownik biurowy

Od 1 lipca 2010 roku obowiązuje nowa klasyfikacja wprowadzona rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. Nr 82 z dnia 17 maja 2010 r., poz. 537).

W tabeli i na wykresie zamieszczono informacje dotyczące kształtowania się w latach 2006-2011 wielkości liczbowych, opisujących bezrobocie w dwunastu zawodach reprezentowanych przez najliczniejsze grupy bezrobotnych. W 2011 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim, w pięciu z tych profesji nastąpił wzrost wartości bezwzględnych (największy dla zawodu sprzedawcy – o 1 148 osób), a w pozostałych siedmiu ich spadek (największy dla zawodu ślusarz – o 430 osób).

Wykres 2.13. Zawody najliczniej występujące wśród bezrobotnych w latach 2006-2011

Wśród osób bezrobotnych niezmiennie dominują osoby z zawodem sprzedawcy. Zawód sprzedawcy w 2007 roku, jak i w latach wcześniejszych, posiadała co dziesiąta osoba bezrobotna, w latach 2008 i 2009 co dwunasta, a w roku 2011 co jedenasta osoba bezrobotna. Sytuacja ta wynika z faktu, że zawód ten stosunkowo łatwo jest zdobyć i obejmuje on nieskomplikowany zakres zadań i umiejętności potrzebnych do jego wykonywania, co pozwala na szybkie przyuczenie do tego rodzaju pracy, przez osoby nieposiadające

potrzebnego wykształcenia i doświadczenia. Podjęcie pracy na stanowisku sprzedawcy, ułatwia także notowana od lat wysoka fluktuacja kadr.

Na uwagę zasługuje fakt, że od lat wśród bezrobotnych kobiet znaczną część stanowią osoby reprezentujące jeden z czterech zawodów, tj.: sprzedawca, technik ekonomista, krawiec i kucharz.

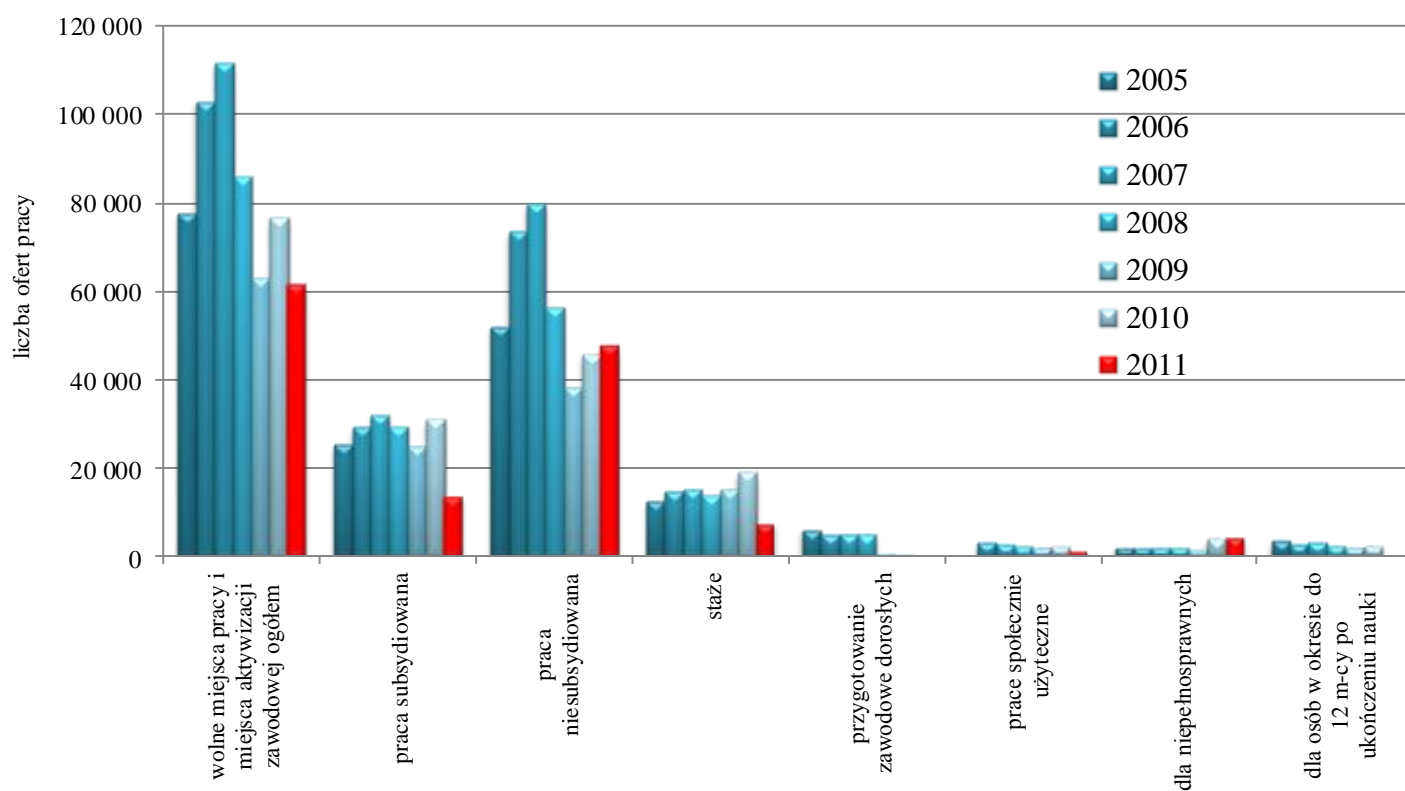
Znaczny udział w strukturze bezrobocia wg zawodów i specjalności niezmiennie mają osoby bezrobotne bez zawodu, mające wykształcenie średnie ogólnokształcące, gimnazjalne i poniżej, nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych. Do grupy tej należy co szósta osoba bezrobotna.

3. AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH W POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY

3.1. OFERTY PRACY

W 2011 roku pracodawcy zgłosili do wielkopolskich urzędów pracy 61 561 ofert pracy, tj. o prawie 20% mniej niż w 2010 roku. Tak niska liczba zgłaszanych i pozyskanych miejsc pracy nie była notowana od wielu lat. Wystarczy przypomnieć, że w minionych latach liczba ofert pracy oscylowała pomiędzy 70-80 tys., do nawet 100 tysięcy w latach 2006-2007. Spadek liczby ofert pracy wynika z niepewnej sytuacji w sektorze przedsiębiorstw, spowodowanej spowolnieniem gospodarczym oraz ograniczonych możliwości powiatowych urzędów pracy dofinansowywania zatrudnienia bezrobotnych z Funduszu Pracy, z powodu jego znaczącego obniżenia w 2011 roku w stosunku do lat poprzednich.

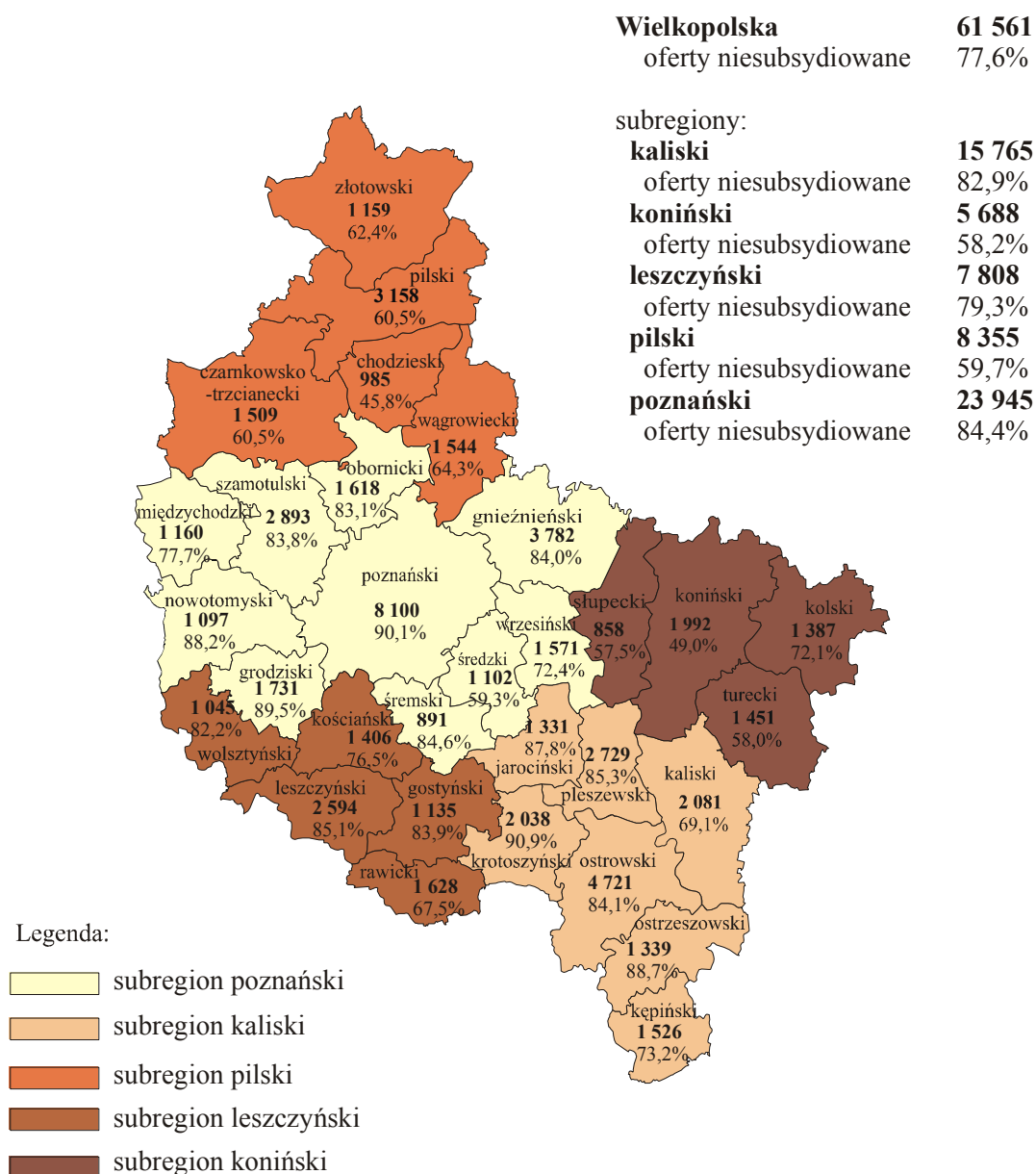
Wykres 3.1. Oferty pracy w latach 2005-2011

W 2011 roku oferty wspierane finansowo przez urzędy pracy, czyli tak zwane subsydiowane, stanowiły 22,4% wszystkich ofert i był to najniższy wskaźnik w ciągu ostatnich 5 lat. Udział ofert niesubsydiowanych kształtował się w ostatnich latach następująco:

- w 2011 roku – 61 561, w tym niesubsydiowane 47 768, tj. 77,6%,
- w 2010 roku – 76 688, w tym niesubsydiowane 45 653, tj. 59,5%,
- w 2009 roku – 63 221, w tym niesubsydiowane 38 286, tj. 60,6%,
- w 2008 roku – 85 863, w tym niesubsydiowane 56 390, tj. 65,7%,
- w 2007 roku – 111 674, w tym niesubsydiowanych 79 838, tj. 71,5%.

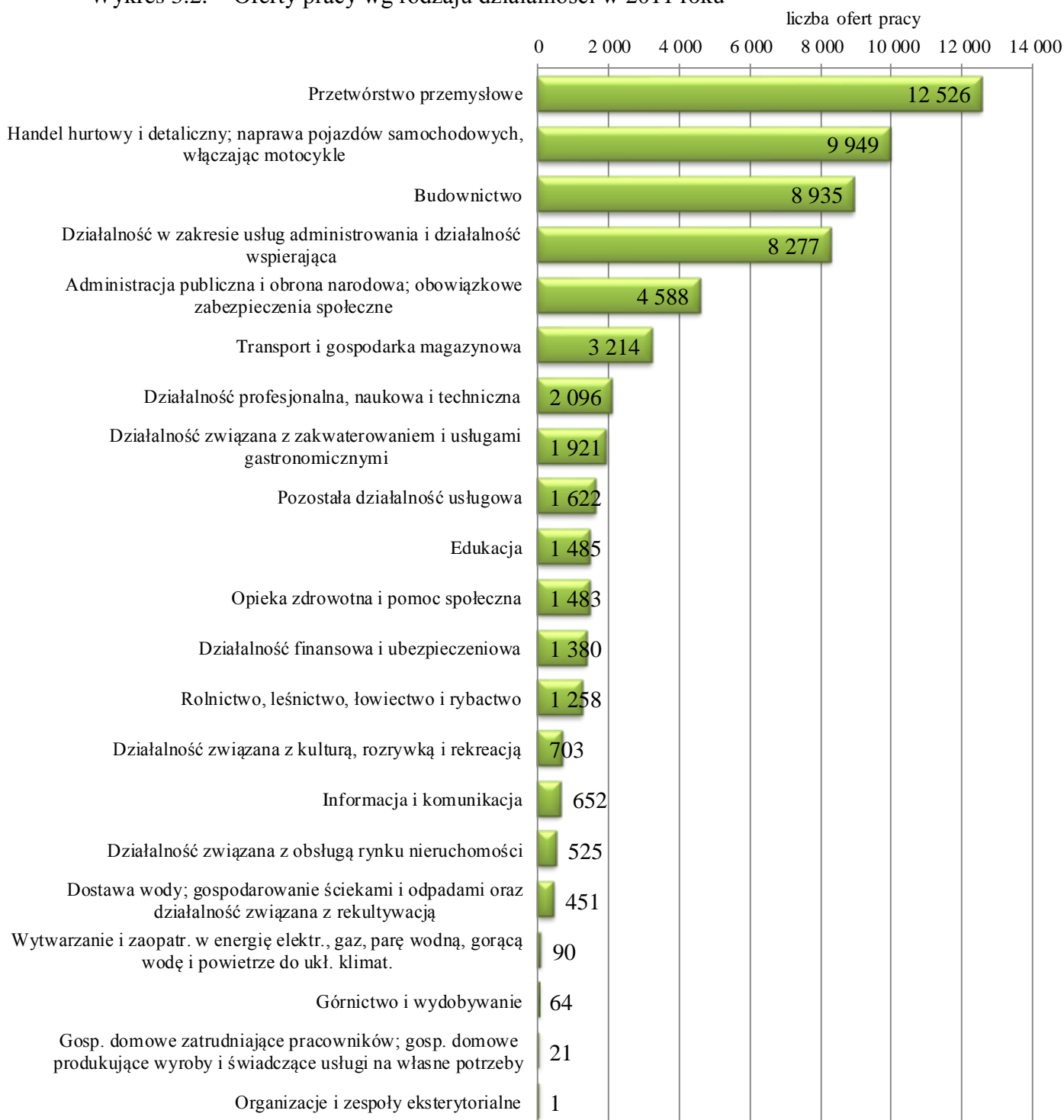
Oferty pracy zgłoszone do powiatowych urzędów pracy w 2011 roku oraz udział procentowy ofert pracy niesubsydiowanej

3.1.1. OFERTY PRACY WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI

Najwięcej zgłoszonych wolnych miejsc pracy pochodziło z przetwórstwa przemysłowego – 12 526 ofert, handlu – 9 949, budownictwa – 8 935 oraz działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej – 8 277. Pracodawcy z ww. branż zgłosili w 2011 roku mniejsze zapotrzebowanie na pracowników, niż rok wcześniej.

Wykres 3.2. Oferty pracy wg rodzaju działalności w 2011 roku

Tylko w jednej sekcji działalności gospodarczej, liczba ofert pracy w roku przewyższała liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w tym samym czasie w powiatowych urzędach pracy. Była to sekcja „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca” (7 501 osób bezrobotnych , 8 277 ofert pracy).

3.1.2. OFERTY PRACY WEDŁUG ZAWODÓW

Zapotrzebowanie na pracowników zgłaszane w 2011 roku przez pracodawców w powiatowych urzędach pracy kształtowało się podobnie jak w latach ubiegłych. Widoczne było duże zapotrzebowanie przede wszystkim na zawody wymagające wykonywania pracy fizycznej. Jak co roku, najwięcej ofert było kierowanych dla sprzedawców i robotników gospodarczych. Potrzebowano również robotników budowlanych i robotników w przemyśle przetwórczym, pracowników przy pracach prostych w przemyśle, kierowców, sprzątaczkę, szwaczki, magazynierów, ślusarzy, pakowaczy, rzeźników-wędliniarzy, pracowników ochrony, stolarzy, kucharzy, dekarzy i murarzy. Zwraca uwagę niemalejące zapotrzebowanie na zawody związane z obsługą biura, takie jak technik prac biurowych i pozostali pracownicy obsługi biurowej oraz na zawody związane z handlem, takie jak przedstawiciel handlowy, telemarketer oraz konsultant/agent sprzedaży bezpośredniej.

Stanowiska pracy, na które pracodawcy najczęściej poszukiwali pracowników w 2011 roku, to (liczba ofert większa niż 500):

▪ robotnik gospodarczy	3 588
▪ sprzedawca	3 499
▪ robotnik budowlany	2 127
▪ kierowca samochodu ciężarowego	2 009
▪ technik prac biurowych *	1 773
▪ murarz	1 598
▪ szwaczka	1 139
▪ przedstawiciel handlowy	990
▪ magazynier	945
▪ sprzątaczkę biurową **	943
▪ ślusarz	889
▪ pakowacz	851
▪ rzeźnik-wędliniarz	775
▪ pracownik ochrony fizycznej bez licencji	723

▪ stolarz	710
▪ telemarketer	669
▪ robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	661
▪ kucharz	620
▪ spawacz metodą MAG	548
▪ konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	547
▪ dekarz	528

* do 1 lipca 2010 – pracownik biurowy

** do 1 lipca 2010 – sprzątaczką

Spośród zawodów znajdujących się w statystykach wielkopolskich urzędów pracy wyodrębniono takie, dla których liczba ofert przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych i które równocześnie charakteryzowały się wysokim wskaźnikiem zapotrzebowania (obliczonym jako stosunek liczby ofert pracy zgłoszonych w 2011 roku do urzędów pracy do liczby osób bezrobotnych nowo zarejestrowanych w tym samym okresie). Efektem było stworzenie listy 22 zawodów, na które zapotrzebowanie jest znacząco wyższe, niż ich podaż w rejestrach urzędów pracy.

Na czołowych pozycjach listy zawodów deficytowych, znalazły się zawody z branż handlowej i finansowej, takie jak: agent ubezpieczeniowy, konsultant/agent sprzedaży bezpośredniej, doradca finansowy, doradca klienta, telemarketer i przedstawiciel handlowy. Są to zawody wymagające określonych predyspozycji osobowych i zdolności perswazyjnych oraz rzetelnej wiedzy o sprzedawanym produkcie.

Największy deficyt odnotowano również w zawodach związanych z pracą fizyczną, takich jak: kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, spawacze, pracownicy ochrony, glazurnicy, sprzątaczką, zbrojarze, pracownicy przy pracach prostych, cieśle, rozbieracze-wykrawacze, brukarze i robotnicy gospodarczy. Zanotowano również zauważalny niedobór spedytorów oraz opiekunów osób starszych (tabela 3.1).

Tabela 3.1. Liczba ofert pracy dla zawodów cieszących się największym zainteresowaniem pracodawców

Lp.	Zawód	liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych w 2011 roku	liczba ofert pracy zgłoszonych w 2011 roku	liczba ofert pracy przypadająca na 1 osobę (kolumna 4/3)
1	2	3	4	5
1.	konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	24	547	22,8
2.	kierowca ciągnika siodłowego	26	446	17,2
3.	spawacz metodą MAG	35	548	15,7
4.	pracownik ochrony fizycznej I stopnia	12	144	12,0
5.	spedytor	16	190	11,9
6.	glazurnik	15	156	10,4
7.	opiekun osoby starszej	32	287	9,0
8.	pozostali spawacze i pokrewni	81	492	6,1
9.	pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	71	413	5,8
10.	doradca finansowy	48	228	4,8
11.	agent ubezpieczeniowy	47	208	4,4
12.	pracownik ochrony fizycznej bez licencji	179	723	4,0
13.	zbrojarz	94	294	3,1
14.	pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	252	779	3,1
15.	cieśla	88	261	3,0
16.	kierowca samochodu ciężarowego	771	2 009	2,6
17.	rozbieracz-wykrawacz	216	480	2,2
18.	doradca klienta	164	361	2,2
19.	brukarz	213	456	2,1
20.	telemarketer	330	669	2,0
21.	przedstawiciel handlowy	492	990	2,0
22.	robotnik gospodarczy	2 140	3 588	1,7

W zestawieniu obrazującym zawody, w których liczba bezrobotnych rejestrujących się w urzędach w 2011 roku była znacząco większa od zapotrzebowania zgłaszanego przez pracodawców, podobnie jak w latach ubiegłych, znajdują się przede wszystkim profesje związane z akademickim wykształceniem humanistycznym. W najgorszej sytuacji zawodowej byli filozofowie, socjologowie, historycy, filolodzy, geografowie, politolodzy, specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych oraz stosunków międzynarodowych. W rejestrach wielkopolskich urzędów pracy zgłoszono stosunkowo niewielkie zapotrzebowanie na tego typu specjalistów albo było ono zupełnie nieadekwatne do podaży, co winno być wskazówką dla instytucji edukacyjnych

Małe szanse na znalezienie pracy miały również osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodów związanych z gastronomią i hotelarstwem a także technicy technologii odzieży (tabela 3.2).

Tabela 3.2. Liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych przewyższająca liczbę ofert pracy (przynajmniej 100 kandydatów na ofertę lub brak ofert)

Lp.	Zawód	liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych w 2011 roku	liczba ofert pracy zgłoszonych w 2011 roku	liczba ofert pracy przypadająca na 1 osobę (kolumna 4/3)
1	2	3	4	5
1.	specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	445	0	brak
2.	filolog – filologia obcojęzyczna	425	0	brak
3.	technik organizacji usług gastronomicznych	405	0	brak
4.	pozostali technicy technologii żywności	281	0	brak
5.	technik architektury krajobrazu	203	0	brak
6.	formowacz ściernic	201	0	brak
7.	historyk	198	0	brak
8.	sanitariusz szpitalny	187	0	brak
9.	technik leśnik	174	0	brak
10.	specjalista do spraw stosunków międzynarodowych	162	0	brak
11.	geograf	149	0	brak
12.	elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego	142	0	brak
13.	górnik eksploatacji podziemnej	131	0	brak
14.	dietetyk	121	0	brak
15.	filozof	111	0	brak
16.	pozostali hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfik.	105	0	brak
17.	ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych	105	0	brak
18.	technik technologii żywności - przetwórstwo mleczarskie	104	0	brak
19.	technik żywienia i gospodarstwa domowego	1 950	2	0,001
20.	technik technologii odzieży	847	1	0,001
21.	technik hotelarstwa	554	1	0,002
22.	politolog	860	2	0,002
23.	socjolog	312	1	0,003
24.	mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych	550	2	0,004
25.	filolog – filologia polska	270	1	0,004
26.	technik agrobiznesu	429	2	0,005
27.	technik mechanizacji rolnictwa	339	2	0,006
28.	technik ekonomista	5 147	32	0,006
29.	specjalista pracy socjalnej	159	1	0,006
30.	pozostali rolnicy upraw polowych	309	2	0,006
31.	mechanik silników spalinowych	117	1	0,009
32.	monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	410	4	0,010

W przypadku osób z kwalifikacjami związanymi z rolnictwem, ograniczona liczba ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców, może być związana z czynnikami makroekonomicznymi, takimi jak zanikanie miejsc pracy w branży, wprowadzanie nowoczesnych technologii, wewnętrzne migracje o charakterze zarobkowym. Zbyt duża podaż pracy w zawodach z branży rolniczej i pokrewnych dotyczyła zawodów, takich jak

technik leśnik, pozostali hodowcy zwierząt, technik mechanizacji rolnictwa, mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych oraz pozostali rolnicy upraw polowych.

Niewystarczająca liczba ofert pracy dotyczyła również zawodów z branż gastronomicznej i hotelarskiej, tj. dietetycy i żywieniowcy, technicy technologii żywności, technicy organizacji usług gastronomicznych oraz technicy hotelarstwa, a także zawodów, takich jak technik architektury krajobrazu, sanitariusz szpitalny, ceramik, elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego, górnik, technik technologii odzieży, technik agrobiznesu, technik ekonomista, specjalista pracy socjalnej, mechanik silników spalinowych oraz monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych.

3.2. AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

W okresie od stycznia do grudnia 2011r. aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu objęto w Wielkopolsce 21 455 osób. W porównaniu z rokiem 2010 liczba ta uległa zmniejszeniu o 32 604 osoby tj. 60,3%.

W ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w 2011 roku, największy spadek liczby osób objętych pomocą, o ponad 69%, w stosunku do roku poprzedniego, dotyczył robót publicznych. Znaczny spadek, o 68,3%, odnotowano także w przypadku szkoleń.

Pomoc na podjęcie działalności gospodarczej i refundację wyposażenia lub wyposażenia miejsca pracy w 2011 roku otrzymały 4 764 osoby, czyli o 7 152 osoby (tj. o 60%) mniej niż w 2010 roku.

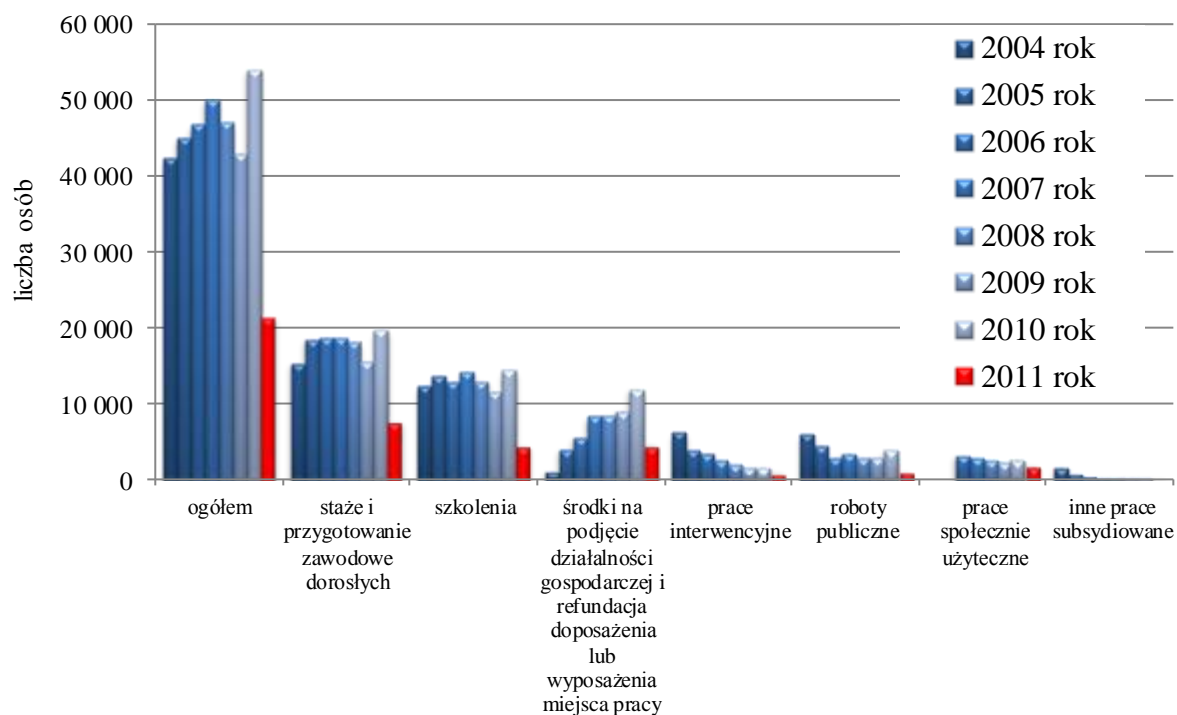
Tabela 3.3. Aktywizacja bezrobotnych w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w latach 2009-2011

Aktywne formy	Liczba aktywizowanych bezrobotnych w latach						% wzrost/ spadek 2011/2010
	2009		2010		2011		
	liczba bezrobotnych	struktura %	liczba bezrobotnych	struktura %	liczba bezrobotnych	struktura %	
prace interwencyjne	1 611	3,7	1 654	3,1	1 064	5,0	-35,7
roboty publiczne	2 898	6,7	3 780	7,0	1 172	5,4	-69,0
środki na podjęcie działalności gospodarczej i refundacje doposażenia lub wyposażenia miejsca pracy	8 933	20,8	11 916	22,0	4 764	22,2	-60,0
szkolenia	11 484	26,8	14 385	26,6	4 562	21,3	-68,3
staże i przygotowanie zawodowe	15 615	36,4	19 672	36,4	7 757	36,1	-60,6
prace społecznie użyteczne	2 216	5,2	2 516	4,6	1 974	9,2	-21,5
inne prace subsydiowane*	156	0,4	136	0,3	162	0,8	19,1
ogółem	42 913	100,0	54 059	100,0	21 455	100,0	-60,3

* dotacje na uruchomienie działalności gospodarczej pochodzące ze środków innych niż Fundusz Pracy, tj. ze środków PFRON

W 2011 roku najwięcej, bo 7 757 osób, skorzystało ze staży i przygotowania zawodowego dorosłych. Jest to w ostatnich latach, najczęściej stosowana przez urzędy pracy forma pomocy osobom bezrobotnym w zdobywaniu kwalifikacji zawodowych. Każdego roku jest ona uruchamiana dla blisko co trzeciej aktywizowanej osoby.

Wykres 3.3. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2004-2011

W 2011 roku znacząco zmniejszyła się liczba bezrobotnych uczestniczących w szkoleniach. Z różnego rodzaju kursów i szkoleń organizowanych przez urzędy pracy skorzystały 4 562 osoby, czyli o 9 823 osoby (68,3%) mniej niż w roku poprzednim.

Dzięki pracom społecznie użytecznym urzędy pracy w 2010 roku zaktywizowały 2 516 osób. W roku 2011 formą tą objęto 1 974 osoby, tj. o 21,5% mniej niż w roku poprzednim.

Natomiast w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych w omawianym roku zaktywizowano łącznie 2 236 osób, o 3 198 (58,9%) mniej niż w 2010 roku.

3.3. PORADNICTWO ZAWODOWE

Poradnictwo zawodowe w Wielkopolsce było realizowane we wszystkich powiatowych urzędach pracy. W 2011 roku zatrudnionych w nich było 125 doradców zawodowych.

Ponadto w Wielkopolsce funkcjonowało 46 klubów pracy, przy czym w strukturach powiatowych urzędów pracy w ramach centrów aktywizacji zawodowej (CAZ), działało 35 z nich.

Doradcy zawodowi i liderzy klubów pracy, realizowali zadania w zakresie poradnictwa i informacji zawodowej. Podejmowane działania obejmowały zarówno pomoc indywidualną, jak i spotkania grupowe.

Poradnictwo zawodowe realizowane było głównie w formie indywidualnych porad zawodowych z nastawieniem na wspomaganie klientów w procesie podejmowania decyzji zawodowych.

Podczas porad indywidualnych, doradcy diagnozowali rzeczywiste potrzeby osób bezrobotnych w zakresie funkcjonowania na rynku pracy, w celu dostosowania odpowiednich form wsparcia. Doradcy zawodowi wykorzystywali procedury i techniki rozmowy doradczej, motywując klienta do aktywnego współdziałania przy rozwiązywaniu problemów zawodowych. Doradzenie często opierano na tworzeniu Indywidualnych Planów Działania (IPD), która to forma pozwalała, w najbardziej właściwy sposób, dobrać metody pracy oraz określić ścieżkę kariery zawodowej osoby bezrobotnej. W ramach tworzenia IPD, doradcy zawodowi określali działania do zastosowania przez urząd pracy oraz działania do samodzielnej realizacji przez bezrobotnego lub poszukującego pracy. Dzięki temu, mogli indywidualnie zdiagnozować potrzeby i oczekiwania zawodowe klienta, i zaplanować wspólnie z nim ścieżkę działań, zmierzających do jego zatrudnienia lub samozatrudnienia.

Obok poradnictwa indywidualnego odbywały się spotkania w ramach poradnictwa i informacji grupowej. O ile poradnictwo indywidualne skupiało się głównie na udzielaniu

bieżącej i doraźnej pomocy w przypadkach jednostkowych, to poradnictwo grupowe dotyczyło szerszego obszaru zagadnień, obejmujących relacje między jednostką a środowiskiem zawodowym i społecznym.

Poradnictwo grupowe prowadzone było w formie zajęć warsztatowych i spotkań informacyjnych oraz zajęć aktywizacyjnych i szkoleń w klubach pracy.

Przykładowe tematy zajęć warsztatowych:

- Autorskie zajęcia pomagające prawidłowo sporządzić dokumenty aplikacyjne do pracodawcy, w tym między innymi: *Dokumenty aplikacyjne – moja wizytówka w oczach pracodawcy* – realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Tomysłu, *Przygotowanie dokumentów aplikacyjnych* (PUP Środa Wlkp.), *Dokumenty aplikacyjne oraz inne techniki doboru pracowników* (PUP Złotów), *Nauka redagowania dokumentów aplikacyjnych* – (PUP Ostrów Wlkp.), *Jak napisać najlepsze dokumenty aplikacyjne?* (PUP Konin).
- *Samodzielność w poszukiwaniu pierwszej pracy* zajęcia realizowane przez powiatowe urzędy pracy w Rawiczu, Lesznie, Grodzisku Wielkopolskim, Wolsztynie i Kępnie.
- Warsztaty przygotowujące do umiejętnego poruszania się po rynku pracy i aktywnego poszukiwania zatrudnienia, w tym między innymi: *Rynek pracy – wizyta u pracodawców* (PUP Ostrzeszów), *Aktywnie szukam pracy* (PUP Gostyń), *Metody poszukiwania pracy i zarządzania czasem* (PUP Kościan), *Moje trudności podczas poszukiwania pracy* (PUP Turek), *Aktywne poszukiwanie pracy dziś i jutro* (PUP Nowy Tomyśl), *Internet narzędziem poszukiwania pracy* (PUP Gniezno), *Aktywnie wrócić na rynek pracy. Stres i optymizm* (PUP Kępno).
- Zajęcia warsztatowe pozwalające nabyć wiedzę i umiejętności promowania swojej osoby podczas kontaktów z pracodawcami, w tym między innymi: *Jak wyrzucić dobre wrażenie* (PUP Grodzisk Wielkopolski), *Mocne i słabe strony w kontakcie z pracodawcą* (PUP Złotów), *Rozmowa kwalifikacyjna, czyli jak cię widzą, tak cię piszą* (PUP Nowy Tomyśl), *Nie daj się zaskoczyć. Trening skutecznej autoprezentacji* (PUP Kępno).
- Zajęcia warsztatowe obejmujące zagadnienia związane ze skutecznym planowaniem kariery zawodowej, w tym między innymi: *Określanie predyspozycji i potencjału zawodowego* (PUP Gniezno), *Bilans umiejętności zawodowych* (PUP Środa Wlkp.), *Identyfikacja i formułowanie celów zawodowych*, *Warsztat samopoznania* (PUP Turek), *Planowanie własnej kariery zawodowej – odkrywanie własnych umiejętności i możliwości* (PUP Jarocin), *Poznaj swój potencjał oraz Wiedza o sobie szansą na zdobycie zatrudnienia* (PUP Piła), *Planowanie kariery zawodowej* (PUP Wągrowiec).

Podobnie jak w latach poprzednich, popularnością cieszyły się zajęcia związane z szeroko rozumianą przedsiębiorczością, na których omawiano takie tematy, jak:

- informacje dotyczące procedur rejestracji firmy,
- możliwości uzyskania środków finansowych na rozpoczęcie i rozwój działalności gospodarczej,
- samoocena pod kątem predyspozycji w kierunku przedsiębiorczości.

Celem spotkań informacyjnych organizowanych przez powiatowe urzędy pracy w ramach poradnictwa zawodowego, było m.in. zaprezentowanie osobom bezrobotnym form pomocy, jakimi dysponują urzędy pracy, przedstawienie aktualnej sytuacji na rynku pracy, omówienie praw i obowiązków osoby bezrobotnej oraz przekazanie podstawowych informacji na temat metod i technik poszukiwania pracy. Urzędy zachęcały również do uczestnictwa w realizowanych przez siebie programach aktywizujących, w tym w projektach finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Spotkania te organizowano w szczególności dla:

- osób bezrobotnych zwolnionych z pracy w oparciu o przepisy ustawy z 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników oraz zwolnionymi przez pracodawcę z przyczyn ekonomicznych,
- osób znajdujących się – zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a zwłaszcza osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, osób bezrobotnych do 25 roku życia, osób powyżej 45 roku życia,
- kandydatów do udziału w różnych formach aktywizacji organizowanych przez powiatowe urzędy pracy,
- osób nowo zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy.

Obszar podejmowanych działań doradczych obejmował bardzo różnorodną tematykę:

- rynek pracy: lokalny, krajowy, europejski,
- usytuowanie pracy w hierarchii wartości człowieka,
- analiza umiejętności, predyspozycji zawodowych i cech osobowościowych,
- planowanie kariery zawodowej, wyznaczanie i realizacja celów zawodowych,
- sposoby efektywnego poszukiwania pracy,
- przygotowanie dokumentów aplikacyjnych (*curriculum vitae* oraz listu motywacyjnego),
- autoprezentacja, jej znaczenie, zakres stosowania i rola w życiu człowieka,
- przedsiębiorczość, samozatrudnienie, marketing w małej firmie, tworzenie biznesplanu,
- wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych i osób po odbyciu kary pozbawienia wolności.

Doradcy zawodowi z powiatowych urzędów pracy, podczas świadczenia usług poradnictwa, wykorzystują elementy powszechnie stosowanych metod pracy doradczej, jak np. kurs inspiracji, metoda edukacyjna, metoda hiszpańska itp. Korzystają z pomocy multimedialnych: filmów DVD, programów edukacyjnych, testów w wersji elektronicznej. Podczas prowadzenia warsztatów, wspierają się prezentacjami multimedialnymi, stosują kamery i dyktafony do zapisu ćwiczeń i ich późniejszej analizy.

Aby podnieść skuteczność swojej pracy, doradcy regularnie i intensywnie podwyższają swoje umiejętności, podczas kursów, szkoleń i studiów podyplomowych. Dzięki temu mają również możliwość awansu, w ramach wieloetapowej ścieżki rozwoju zawodowego.

4. WSPÓLPRACA W RAMACH WSPÓŁTWORZENIA I REALIZACJI POLITYKI RYNKU PRACY

4.1. SAMORZĄDY

W 2011 roku na posiedzeniach Zarządu Województwa Wielkopolskiego oraz sesjach Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, wielokrotnie omawiana była tematyka dotycząca wielkopolskiego rynku pracy. Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, na posiedzenia te przygotowywał projekty uchwał, wnioski oraz informacje i sprawozdania z zakresu rynku pracy.

W ramach współpracy z samorządami powiatowymi, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu zorganizował w 2011 roku, cztery spotkania dla dyrektorów powiatowych urzędów pracy z terenu Wielkopolski, na których omówiono tematy: doskonalenie kompetencji kadry zarządzającej w zakresie wspierania pracowników, praktyczne aspekty wdrażania systemu kontroli zarządczej i zarządzania ryzykiem, ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przygotowanie i prowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na usługi szkoleniowe w praktyce powiatowych urzędów pracy.

Ponadto w ciągu roku organizowane były spotkania szkoleniowe z wybranymi grupami pracowników powiatowych urzędów pracy, w tym szkolenie II stopnia z języka migowego. W szkoleniach uczestniczyli m.in. pośrednicy pracy świadczący usługi EURES, pracownicy zajmujący się obsługą projektów w ramach PO KL, pracownicy odpowiedzialni za prowadzenie archiwum zakładowego oraz liderzy klubów pracy.

4.2. PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM NA 2011 ROK

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, Zarząd Województwa Wielkopolskiego przyjął *Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2011 rok*.

W Regionalnym Zespole ds. Opracowania Planu, który pracował pod przewodnictwem Wicemarszałka Województwa Wielkopolskiego, Pana Wojciecha Jankowiaka, uczestniczyli przedstawiciele: Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, Konwentu Starostów Województwa Wielkopolskiego, Konwentu Dyrektorów Powiatowych Urzędów Pracy Województwa Wielkopolskiego, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu, Wielkopolskiej Wojewódzkiej Komendy Ochotniczych Hufców Pracy, Kuratorium Oświaty

w Poznaniu, Wielkopolskiego Oddziału Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Wielkopolskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu, Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia – Regionu Wielkopolska NSZZ „Solidarność”, a także Wielkopolskiej Sieci Biur Karier.

Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia, stanowi uszczegółowienie działań zapisanych w Strategii Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2007-2013 i jest dokumentem wyznaczającym wspólną politykę rynku pracy oraz zasobów ludzkich dla Wielkopolski, przy współdziałaniu partnerów rynku pracy. Składa się z pięciu priorytetów:

1. Wzrost zatrudnienia i aktywności zawodowej mieszkańców.
2. Równy dostęp do zatrudnienia oraz promocja integracji społecznej.
3. Rozwój przedsiębiorstw, przedsiębiorczości i innowacyjności w regionie.
4. Podniesienie poziomu oraz dostępności kształcenia mieszkańców.
5. Partnerstwo na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Zaproponowane w ramach priorytetów zadania, uwzględniły niestabilną sytuację gospodarczą, prognozy zmian na wielkopolskim rynku pracy, a także zmiany legislacyjne, mogące oddziaływać na rynek pracy.

Na 2011 rok zaplanowano szereg działań, mających na celu ograniczenie bezrobocia, zwiększenie zatrudnienia, rozwój przedsiębiorczości oraz zasobów ludzkich w regionie. Założono kontynuację działań nastawionych na rozwój gospodarczy i społeczny regionu, m.in. poprzez wsparcie sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz rozbudowę infrastruktury edukacyjnej i turystycznej. W planie uwzględniono również liczne działania aktywizacyjne i doradczo-szkoleniowe na rzecz różnych grup społecznych, które miały na celu ich integrację społeczno-zawodową.

Całkowita kwota środków finansowych zaplanowanych na realizację działań w ramach Planu na 2011 rok, wyniosła 668 462 616,76 zł.

4.3. WOJEWÓDZKA RADA ZATRUDNIENIA W POZNANIU

Wojewódzka Rada Zatrudnienia jest organem opiniodawczo-doradczym Marszałka Województwa w sprawach rynku pracy. Jej członkowie powoływani są przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego, w oparciu o kryteria określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W 2011 roku Wojewódzka Rada Zatrudnienia w Poznaniu kadencji 2009-2013, odbyła trzy posiedzenia. Na posiedzeniach omawiane były zagadnienia mające znaczenie dla

rynku pracy w Wielkopolsce. Członkowie Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia informowani byli o sytuacji na wielkopolskim rynku pracy poprzez prezentację materiałów przygotowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu.

Do najważniejszych tematów poruszanych przez Radę należały:

- wydatkowanie środków Funduszu Pracy na aktywizację bezrobotnych w 2010 roku oraz kwoty przydzielone samorządom powiatowym w oparciu o kryteria podziału środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz finansowanie innych fakultatywnych zadań w 2011 roku,
- zmiany w projekcie ustawy budżetowej na rok 2011 w części dotyczącej planu finansowego Funduszu Pracy,
- omówienie raportów przygotowanych przez WUP w Poznaniu: „Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2011 rok”, „Sprawozdanie z wykonania Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2010 rok”, „Ocena sytuacji na wielkopolskim rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w 2010 roku”, „Ocena sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego rocznik 2009/2010 na rynku pracy”,
- omówienie wyników badań: „Drogi wychodzenia z kryzysu i rekomendowane scenariusze rozwoju Wielkopolski do 2020 roku”, „Potrzeby informacyjne pracodawców oraz instytucji województwa wielkopolskiego”, „Bezrobocie absolwentów wybranych zasadniczych szkół zawodowych w województwie wielkopolskim. Uwarunkowania i możliwości poprawy sytuacji”,
- opiniowanie nowych kierunków kształcenia w województwie,
- Plany Działania dla Priorytetów VI-IX Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na rok 2011,
- stan realizacji komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
- wykaz zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja kosztów poniesionych przez pracodawcę na wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego dla województwa wielkopolskiego.

4.4. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Współpraca Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi w 2011 roku opierała się na zapisach ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności

pożytku publicznego i o wolontariacie. Nowelizacja ustawy stworzyła organizacjom pozarządowym możliwość pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań publicznych w zakresie rynku pracy, zarówno w trybie otwartego konkursu ofert, jak i w trybie małych grantów.

Samorząd Województwa Wielkopolskiego przyjął Program Współpracy Samorządu Województwa z Organizacjami Pozarządowymi (NGO). W ramach tego Programu w 2011 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu po raz pierwszy ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację, w formie wspierania, zadań publicznych Województwa Wielkopolskiego w dziedzinie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej w 2011 roku.

Jego celem, było zlecenie organizacjom pozarządowym usług rynku pracy w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej. Konkurs ogłoszono na warsztaty aktywizujące osoby niepełnosprawne na rynku pracy, w tym:

- cykl warsztatów aktywizujących, przygotowujących do skutecznego poruszania się po rynku pracy osoby niedosłyszające i niesłyszające,
- cykl warsztatów aktywizujących, przygotowujących do skutecznego poruszania się po rynku pracy osoby niedowidzące i niewidome.

Samorząd Województwa Wielkopolskiego przeznaczył na ten cel kwotę 60 000,00 zł. Do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu wpłynęły 3 oferty konkursowe, wszystkie dotyczyły warsztatów aktywizujących dla osób niewidomych i niedowidzących. Wsparcie finansowe otrzymały trzy organizacje pozarządowe z obszaru województwa wielkopolskiego: Polski Związek Niewidomych Okręg Wielkopolski, Fundacja im. Doktora Piotra Janaszka „PODAJ DALEJ” oraz Stowarzyszenie Rodziców i Terapeutów na rzecz Osób Niepełnosprawnych „OPUS”. Warsztaty przeprowadzone w ramach zadań zleconych przyczyniły się do aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, a więc grupy mającej szczególne trudności na rynku pracy i zagrożonej wykluczeniem społecznym. W ich ramach zaktywizowane zostały 54 osoby niedowidzące i niewidome z terenu województwa wielkopolskiego.

Po raz pierwszy także WUP w Poznaniu ogłosił nabór wniosków organizacji pozarządowych w trybie małych grantów, na realizację zadań publicznych Województwa Wielkopolskiego, w dziedzinie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej w 2011 roku.

W trybie pozakonkursowym, dofinansowanie otrzymała organizacja pozarządowa Polskie Stowarzyszenie „WIDOKI” w Chodzieży. Wysokość dotacji wyniosła 10 000,00 zł. Zlecenie dotyczyło realizacji zadania publicznego, obejmującego pomoc w aktywnym

poszukiwaniu pracy. W ramach tego zadania, wsparcie otrzymało 28 osób niepełnosprawnych.

4.5. AGENCJE ZATRUDNIENIA

Agencje zatrudnienia, to podmioty prowadzące działalność gospodarczą, polegającą na świadczeniu usług w zakresie pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego oraz pracy tymczasowej. Zgodnie z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej, prowadzenie działalności w tych obszarach wymaga wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. Zadania z zakresu prowadzenia rejestru agencji zatrudnienia, w imieniu marszałka danego województwa, realizowane są przez wojewódzki urząd pracy, właściwy dla siedziby podmiotu ubiegającego się o wpis do rejestru.

Na terenie województwa wielkopolskiego zadania te, z upoważnienia Marszałka Województwa Wielkopolskiego, realizuje Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu. Wpis do rejestru, upoważnia podmiot do świadczenia wybranych lub wszystkich usług w obszarze pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego oraz pracy tymczasowej.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu w 2011 roku, rozpatrzył pozytywnie 102 wnioski o dokonanie wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. Jednocześnie wydał 48 decyzji o wykreśleniu agencji z Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia (KRAZ), z tego 17 na wniosek podmiotu, zaś 31 w związku z naruszeniem przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W analizowanym okresie Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, przeprowadził kontrolę w 44 agencjach zatrudnienia. W 39 agencjach wyniki kontroli nie wykazały nieprawidłowości, 3 agencje zostały wykreślone w związku z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, a w przypadku 2 agencji nie zakończono postępowania kontrolnego w 2011 roku.

W stosunku do 21 podmiotów, wszczęto postępowania administracyjne, w sprawie wykreślenia ich z rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia, w związku z naruszeniem warunków prowadzenia agencji, określonych w art. 19f ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, tj. nieprowadzeniem przez agencje zatrudnienia działań, w zakresie pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego i pracy tymczasowej. Decyzje o wykreśleniu podmiotu z KRAZ wydane zostaną w 2012 roku.

Na koniec 2011 roku w województwie wielkopolskim było czynnych 355 agencji zatrudnienia, wpisanych do Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia, o 44 jednostki więcej w stosunku do roku 2010.

4.6. AKADEMICKIE BIURA KARIER I GMINNE CENTRA INFORMACJI

Akademickie biura karier, powstały w celu ułatwienia studentom i absolwentom szkół wyższych, funkcjonowania na konkurencyjnym rynku pracy i wejścia w aktywne życie zawodowe. Do zadań biur karier, należy przede wszystkim prowadzenie doradztwa zawodowego, szkoleń, gromadzenie i udostępnianie informacji o rynku pracy oraz możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a także prowadzenie pośrednictwa pracy poprzez pozyskiwanie i udostępnianie ofert pracy i staży, prowadzenie bazy osób zainteresowanych pracą i pomoc pracodawcom w pozyskaniu odpowiednich kandydatów do pracy.

Biura karier prowadzone są przez uczelnie wyższe lub organizacje studenckie. W województwie wielkopolskim, akademickie biura karier funkcjonują przy większości uczelni wyższych. Umowy i porozumienia o współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Poznaniu podpisały 23 biura.

Gminne centra informacji (GCI) zostały utworzone w ramach czterech edycji konkursu o grant Ministerstwa Gospodarki i Pracy w latach 2002-2005. Prowadzone są przez samorządy gminne oraz organizacje pozarządowe, działające statutowo na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, aktywizacji zawodowej oraz rozwoju lokalnego.

Zadaniem GCI, jest ułatwienie społecznościom lokalnym dostępu do usług teleinformatycznych, a tym samym do kompleksowej informacji. Są one wyspecjalizowanymi jednostkami, wyposażonymi w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, dysponującymi bogatymi zasobami informacji, w formie papierowej oraz elektronicznej. Centra podejmują również działania mające na celu rozwój społeczności lokalnej, np. promocja regionu, promocja samozatrudnienia i edukacji.

Liczba placówek z roku na rok ulega zmniejszeniu. W województwie wielkopolskim na koniec 2011 funkcjonowało 31 gminnych centrów informacji, wobec 37 istniejących na koniec sierpnia 2010 roku i 80 na koniec 2007 roku. Wynika to z faktu, że w latach 2002-2005, GCI miały możliwość pozyskiwania środków finansowych w ramach grantów MPiPS na utworzenie lub rozwój istniejących placówek. Obecnie ich działalność finansują gminy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, wspiera merytorycznie działalność gminnych centrów informacji i akademickich biur karier, między innymi poprzez przesyłanie przygotowywanych przez WUP opracowań i analiz, dotyczących rynku pracy oraz udział w targach i giełdach pracy, organizowanych przez te placówki.

4.7. INSTYTUCJE SZKOLENIOWE

Instytucje szkoleniowe, które organizują szkolenia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, finansowane ze środków publicznych, np. Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Europejskiego Funduszu Społecznego, muszą posiadać wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych (RIS).

RIS prowadzony przez wojewódzkie urzędy pracy funkcjonuje od 2004 roku. Jego celem jest upowszechnianie oferty w zakresie edukacji pozaszkolnej, zarówno wśród urzędów pracy, jak i ich klientów. Ma on również sprzyjać przestrzeganiu wymogów racjonalności wydatkowania środków publicznych.

W celu uzyskania wpisu instytucja powinna złożyć wniosek wraz z dokumentami w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Poznaniu, który potwierdza dokonanie wpisu poprzez wydanie zawiadomienia o wpisie do Rejestru.

W 2011 roku wpis do RIS, uzyskały 274 jednostki z terenu Wielkopolski. Zainteresowanie posiadaniem wpisu, było mniejsze niż w roku ubiegłym, kiedy wpis uzyskały 354 podmioty. Liczba podmiotów wpisanych do RIS, zmieniała się w ciągu roku, była pomniejszona o te podmioty, które utraciły aktywny status. Najczęstszą przyczyną wykreślenia firmy, było niedokonanie przez nią aktualizacji w obowiązującym terminie.

Na koniec 2011 roku aktywnych było 970 instytucji szkoleniowych z obszaru województwa wielkopolskiego, czyli o 52 więcej niż w roku poprzedzającym (918 w 2010 roku, 728 w 2009 roku, 670 w 2008 roku, 574 w 2007 roku). Sukcesywny wzrost liczby podmiotów zainteresowanych uzyskaniem wpisu do RIS, wiąże się z rozwojem rynku szkoleniowego, wynikającym w dużym zakresie z dostępności środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

4.8. WIELKOPOLSKIE OBSERWATORIUM RYNKU PRACY (WORP)

Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy funkcjonuje w strukturze Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu od połowy 2010 roku. Finansowane jest w ramach realizowanego do 2013 roku projektu ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w ramach Poddziałania 6.1.2 „Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie”.

Utworzenie Wielkopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy, jest odpowiedzią na brak jednolitego systemu analizy zmian zachodzących na rynku pracy, a także systemu przewidywania zmian gospodarczych. W trzyletnim okresie funkcjonowania do zadań Obserwatorium należą:

- monitorowanie zmian społeczno-gospodarczych zachodzących na wielkopolskim rynku pracy oraz dostarczanie zebranych informacji instytucjom zajmującym się kreowaniem polityki zatrudnienia i edukacji,
- pogłębienie wiedzy na temat sytuacji na regionalnym i lokalnych rynkach pracy poprzez usystematyzowane gromadzenie informacji,
- wypracowanie rozwiązań umożliwiających prowadzenie cyklicznych badań i analiz, poprzez opracowanie optymalnych metod i technik badawczych,
- udoskonalenie funkcjonujących rozwiązań w zakresie wymiany i rozpowszechniania informacji o rynku pracy i jego otoczeniu,
- wyznaczenie kierunków zmierzających do dopasowania popytu i podaży pracy poprzez monitorowanie kierunków kształcenia i identyfikację potrzeb pracodawców,
- informowanie uczniów nt. możliwości wyboru ścieżki zawodowej, na podstawie aktualnych danych i tendencji na lokalnym i regionalnym rynku pracy,
- promowanie kształcenia w zawodach deficytowych jako sposób na stymulowanie równowagi na rynku pracy.

W 2011 roku w ramach projektu Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy, zrealizowano trzy badania zlecone oraz badania własne.

- *Zagraniczna i krajowa migracja zarobkowa w województwie wielkopolskim.* Badanie określiło mechanizmy migracji, w ramach których zidentyfikowany zostały rodzaj i zakres czynników warunkujących decyzję o migracji (zarówno przyciągających jak i wypychających z danego obszaru), ujmowanych w kategoriach niezaspokojonych potrzeb i oczekiwań. Zidentyfikowało skutki występowania poszczególnych typów migracji na danym o rozumianych jako wpływ migracji na strukturę demograficzną, sytuację panującą na lokalnych i regionalnym rynku pracy.
- *Potrzeby informacyjne pracodawców oraz instytucji województwa wielkopolskiego.* Badanie, miało na celu określenie potrzeb informacyjnych pracodawców oraz instytucji działających na terenie województwa wielkopolskiego oraz znalezienie odpowiedzi na następujące pytania badawcze jak np. jakie są kluczowe obszary decyzyjne związane z rynkiem pracy? Jakie informacje są niezbędne dla podejmowania racjonalnych decyzji w przedsiębiorstwie, jakie są oczekiwania wobec WORP. Badaniem objęto 1539 przedsiębiorstw i 420 instytucji z terenu wielkopolski.
- *Terażniejszość i przyszłość budownictwa w województwie wielkopolskim.* Celem badania była diagnoza aktualnej sytuacji branży budowlanej w województwie wielkopolskim i prognoza jej przyszłości, z uwzględnieniem powiązania budownictwa z rynkiem pracy.

Badaniem objęto łącznie 322 przedsiębiorstwa zarejestrowane w systemie REGON, prowadzące działalność w ramach branży budowlanej, zatrudniające 10 i więcej pracowników. Diagnoza dotyczyła aktualnej sytuacji branży budowlanej w województwie wielkopolskim, ze szczególnym uwzględnieniem powiązania budownictwa z rynkiem pracy.

Raporty z badań zostały wydane i upowszechnione w formie publikacji, a ich wyniki zaprezentowana na seminariach podsumowujących poszczególne badania.

- *Analizy i prognozy rynku pracy w Wielkopolsce*- to publikacja na którą składają się badania własne pracowników Wielkopolskiego Obserwatorium oparte na badaniach ankietowych we współpracy z powiatowymi urzędami pracy. Zaprezentowane w publikacji wyniki badań dotyczą, zapotrzebowania na pracowników w 2010, podejmowanie pracy oraz aktywizacja zawodowa w Wielkopolsce. Raport zawiera również prognozę zatrudnienia w regionie sporządzoną w oparciu o najbliższe zamiary rekrutacyjne firm i planowane inwestycje oraz potrzeby kadrowe wielkopolskich pracodawców oparte o badanie pracodawców jako kreatorów polityki kadrowej na rynku pracy.

Ponadto Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy przygotowało w 2011 roku:

- *Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Wielkopolsce* – opis raportu zamieszczono w rozdziale 4.9 Badanie socjologiczne, opracowania i raporty.
- *Biuletyn Informacyjny Wojewódzkiego Urzędu Pracy* – publikowany miesięcznie.

Zorganizowano także dwa konkursy dla młodzieży gimnazjalnej: *Nowe oblicza pracy* oraz *Młodzi otwarci na Europę*. Celem konkursów, było zainteresowanie uczniów zagadnieniami związanymi z rynkiem pracy i kierunkami kształcenia, a w rezultacie przygotowanie uczniów do wyboru dalszej drogi edukacyjnej, gwarantującej w przyszłości znalezienie zatrudnienia.

Z myślą o uczniach szkół gimnazjalnych, wydano również informator pt. *Wybierz przyszłość*, który zawiera dane dotyczące aktualnej sytuacji na rynku pracy oraz wskazówki ułatwiające zaplanowanie przyszłości zawodowej.

Informacje na temat działań WOPR umieszczono na stronie internetowej www.obserwatorium.wup.poznan.pl, na której dostępne są również aktualne dane statystyczne z obszaru rynku pracy.

4.9. BADANIA SOCJOLOGICZNE, OPRACOWANIA I RAPORTY

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, kreujący politykę wojewódzkiego rynku pracy, przygotowuje liczne analizy, opracowania i raporty oraz prowadzi badania. W 2011 roku Urząd przygotował następujące materiały:

1. *Analizy i prognozy rynku pracy w Wielkopolsce* - informacja o opracowaniu została zamieszczona w rozdziale 4.8 Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy.
2. *Efektywność zatrudnieniowa w Wielkopolsce w 2010 roku*. Opracowanie stanowi analizę efektywności aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, realizowanych przez powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego w 2010 roku. Analizę przygotowano na podstawie raportu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej *Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2010 roku*.
3. *Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Wielkopolsce*. W 2011 roku przygotowano raporty dotyczące 2010 roku oraz I półrocza 2011 roku. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych, jest jedną z metod obserwacji i badania rynku pracy. Zawiera analizę skali i struktury bezrobocia w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów, z punktu widzenia zgłaszanych ofert pracy, wolnych i nowo utworzonych miejsc pracy w sektorach gospodarki narodowej oraz sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych na wielkopolskim rynku pracy.
4. *Ocena sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego rocznik 2009/2010 na rynku pracy*. Raport został sporządzony na podstawie informacji o liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych województwa wielkopolskiego oraz danych z powiatowych urzędów pracy, dotyczących liczby bezrobotnych absolwentów szkół, z wyszczególnieniem kierunków kształcenia. Dokument ma służyć harmonizacji kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych, z przewidywanym zapotrzebowaniem na kadry.
5. *Ocena sytuacji na wielkopolskim rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w 2010 roku*. Opracowanie przedstawia najważniejsze zjawiska zachodzące na wielkopolskim rynku pracy w 2010 roku, z wyszczególnieniem zmian w stanie i strukturze bezrobocia. Wskazuje również kierunki polityki rynku pracy, w tym formy aktywizacji bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy oraz zadania realizowane przez Samorząd Województwa.
6. *Sprawozdanie z wykonania Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2010 rok*. Ukazuje, jak poszczególne instytucje wchodzące w skład

Zespołu ds. Opracowania Planu, zrealizowały zaplanowane zadania w poprzednim roku i w jaki sposób wpłynęły one na funkcjonowanie wielkopolskiego rynku pracy.

7. *Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2011 rok* –opis dotyczący opracowania zamieszczono w rozdziale 4.2.
8. *Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej w latach 2008-2009 w województwie wielkopolskim*. Analiza dotyczy wsparcia udzielanego przez powiatowe urzędy pracy osobom bezrobotnym, chcącym podjąć własną działalność gospodarczą, w tym w ramach Poddziałania 6.1.3 PO KL. Opracowanie przedstawia efekty udzielonych dotacji, z uwzględnieniem nakładów finansowych przeznaczonych na ten cel, strukturę demograficzną beneficjentów wsparcia, trwałość i rodzaj prowadzonej działalności nowo utworzonych przedsiębiorstw.
9. *Oblicza bezrobocia rejestrowanego w Wielkopolsce*. Raport przedstawia zróżnicowanie bezrobocia w Wielkopolsce w latach 2006-2009, w szerokim kontekście społeczno-ekonomicznym, oraz wskazuje sposoby jego ograniczania poprzez działania pomocowe i aktywizacyjne podejmowane przez wielkopolskie publiczne służby zatrudnienia.
10. *Biuletyn Informacyjny Wojewódzkiego Urzędu Pracy*. Wydawany co miesiąc, prezentuje aktualne dane statystyczne dotyczące bezrobocia w Wielkopolsce.
11. *Kapitał ludzki w Wielkopolsce. Biuletyn Informacyjny Komponentu Regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*. Wydawany co kwartał, pełni rolę promocyjno-informacyjną na temat Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz prezentuje najważniejsze, bieżące informacje dotyczące realizacji komponentu regionalnego Programu jak i informacje z obszaru polityki rynku pracy w Wielkopolsce.

Raporty, badania i opracowania przygotowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu dostępne są na stronie Urzędu: www.wup.poznan.pl.

5. REALIZACJA PROGRAMÓW RYNKU PRACY

5.1. PROGRAMY I PROJEKTY FINANSOWANE Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO -PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

Akcesja Polski do Unii Europejskiej w maju 2004 roku umożliwiła korzystanie z szerokiego wachlarza środków pomocowych, przeznaczonych dla krajów członkowskich. Jednym z instrumentów finansowych Unii Europejskiej, jest Europejski Fundusz Społeczny. Został on powołany do życia w 1957 roku, a jego celem jest współfinansowanie działań krajów członkowskich w dziedzinie polityki zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich.

W latach 2007-2013, pomoc w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) wykorzystywana jest w Polsce m.in. poprzez realizację Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL). Program stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie państwom członkowskim Unii Europejskiej, w tym również Polsce, wyznaczyła odnowiona Strategia Lizbońska.

Celem głównym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, jest wzrost zatrudnienia i spójności społecznej. Cel ten realizowany jest m.in. poprzez:

- aktywizację zawodową;
- rozwijanie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników;
- podnoszenie poziomu wykształcenia społeczeństwa;
- zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego;
- wspieranie mechanizmów efektywnego zarządzania w administracji państwowej.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki, jest największym w historii Unii Europejskiej programem współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego. Na jego realizację na lata 2007-2013 przeznaczono dla Polski blisko 11,8 mld euro.

Program składa się z dziesięciu Priorytetów, realizowanych równolegle na poziomie centralnym i regionalnym. Około 69% środków Programu stanowi tzw. komponent regionalny (Priorytety VI-X), w którym wsparcie realizowane jest przez poszczególne regiony. Pozostałe 31% środków, wdrażane jest sektorowo w ramach tzw. komponentu centralnego.

Priorytety realizowane centralnie to:

- Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna
- Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących
- Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty
- Priorytet IV Szkolnictwo wyższe i nauka
- Priorytet V Dobre rządzenie

Priorytety realizowane na szczeblu regionalnym to:

- Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich
- Priorytet VII Promocja integracji społecznej
- Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki
- Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach
- Priorytet X Pomoc Techniczna

Wielkopolska w latach 2007-2013, na realizację komponentu regionalnego, otrzymała kwotę **625 277 794 euro**. Na mocy uchwały Zarządu Województwa Wielkopolskiego, rolę Instytucji Pośredniczącej dla Priorytetów VI-IX komponentu regionalnego PO KL, w województwie wielkopolskim pełni Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu. Do jego zadań należy: przygotowanie Rocznych Planów Działań dla poszczególnych priorytetów, ustalanie kryteriów wyboru projektów oraz przeprowadzanie procedury wyboru projektów, zawieranie umów z beneficjentami i dokonywanie na ich rzecz płatności ze środków programu, kontrola finansowa i merytoryczna realizowanych projektów, odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, monitorowanie osiągnięcia założonych rezultatów, a także prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych oraz ewaluacyjnych w zakresie EFS. Wdrażanie PO KL odbywa się zgodnie z wytycznymi określonymi w dokumentach programowych, m.in. w *Systemie Realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* oraz na podstawie opracowywanych corocznie dla każdego Priorytetu Planów Działania. W Wielkopolsce wdrażanie komponentu regionalnego PO KL zostało rozłożone równomiernie na cały okres programowania. Rozłożenie alokacji na lata, pozwala rezerwować środki na projekty odpowiadające na bieżące potrzeby społeczne oraz potrzeby rynku pracy, które podlegają nieustannym zmianom.

Realizacja Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na terenie województwa wielkopolskiego w 2011 roku

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu na rok 2011 zaplanował alokację środków o łącznej wartości **701 016 596 zł**. W ramach komponentu regionalnego PO KL, poprzez dobór odpowiednich kryteriów wyboru projektów (dostępu oraz strategicznych), wspierane są grupy znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w Wielkopolsce. Należą do nich m.in.: osoby do 25 roku życia, po 50 roku życia, długotrwale bezrobotne, czy niepełnosprawne.

Zgodnie z Planami Działań dla Priorytetów VI-IX, w roku 2011 ogłoszono łącznie 12 konkursów otwartych i 13 konkursów zamkniętych, w tym 4 konkursy na projekty innowacyjne oraz 4 konkursy na projekty ponadnarodowe. Jednocześnie przeprowadzono 5 naborów wniosków o dofinansowanie realizacji projektów systemowych.

EFS w 2011 roku, tak jak w latach poprzednich, cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem organizacji, instytucji oraz firm z całej Wielkopolski. Wnioski na konkursy otwarte ogłaszane przez WUP w Poznaniu składali również Projektodawcy z terenu kraju.

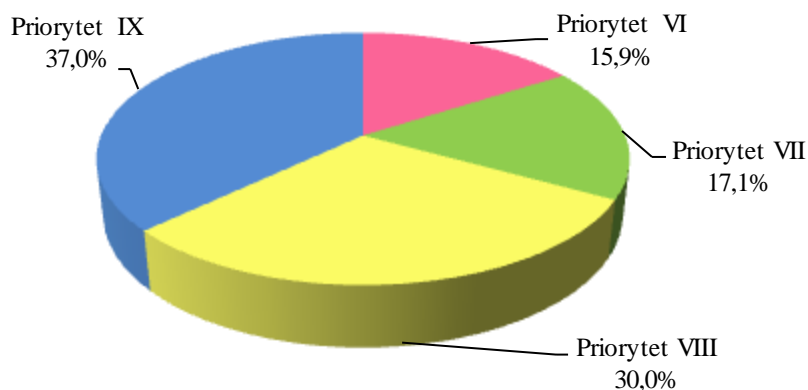
Liczba chętnych do pozyskania funduszy na realizację projektów, była znacznie wyższa, niż kwota dostępnych środków. Na ogłoszone w 2011 roku konkursy beneficjenci złożyli łącznie **2 514** wniosków, z czego **1 942** przeszło pozytywnie ocenę formalną, natomiast poprawnych pod względem merytorycznym było już tylko **675** wniosków. Oznacza to, iż prawie co trzeci wniosek uzyskał pozytywną ocenę członków Komisji Oceny Projektów. Utrzymująca się nadal duża liczba wniosków odrzuconych, świadczy o potrzebie kontynuacji szkoleń z zakresu pozyskiwania środków z EFS.

Tabela 5.1. Liczba wniosków o dofinansowanie projektów, jaka wpłynęła w odpowiedzi na konkurs/zaproszenie do składania ofert w 2011 roku

Działanie / Poddziałanie PO KL	Liczba wniosków ogółem jaka wpłynęła w odpowiedzi na konkurs/ zaproszenie do składania ofert poprawnych formalnie i merytorycznie
PRIORYTET VI	
Poddziałanie 6.1.1	186
Poddziałanie 6.1.2 (konkurs dla PUP)	31
Poddziałanie 6.1.3	31
Działanie 6.2	112
Projekty innowacyjne	31
Projekty współpracy ponadnarodowej	9
RAZEM	400
PRIORYTET VII	
Poddziałanie 7.1.1	149
Poddziałanie 7.1.2	31
Poddziałanie 7.1.3	1
Poddziałanie 7.2.1	187
Poddziałanie 7.2.2	43
Projekty innowacyjne	16
Projekty współpracy ponadnarodowej	4
RAZEM	431
PRIORYTET VIII	
Poddziałanie 8.1.1	548
Poddziałanie 8.1.2	52
Poddziałanie 8.1.2 (konkurs outplacementowy)	75
Poddziałanie 8.1.3	8
Poddziałanie 8.2.1	43
Poddziałanie 8.2.2 (UMWW)	1
Poddziałanie 8.2.2 (UMWW)	1
Projekty innowacyjne	19
Projekty współpracy ponadnarodowej	6
RAZEM	753
PRIORYTET IX	
Poddziałanie 9.1.1	143
Poddziałanie 9.1.2	280
Poddziałanie 9.1.2 (systemowe MEN)	108
Działanie 9.2	161
Działanie 9.3	76
Działanie 9.4	134
Projekty innowacyjne	28
Projekty współpracy ponadnarodowej	0
RAZEM	930
RAZEM PRIORYTETY VI - IX	2 514

Najaktywniej o środki europejskie starali się Beneficjenci w ramach Priorytetu IX oraz VIII, co przedstawia wykres 5.1.

Wykres 5.1. Procentowy rozkład wniosków, jakie wpłynęły w odpowiedzi na konkurs/zaproszenie do składania ofert w roku 2011 w odniesieniu do poszczególnych Priorytetów

W związku z pełnieniem przez Poznań roli jednego z miast – współgospodarzy Euro 2012 w ramach PO KL zaplanowano realizację dwóch projektów systemowych wspierających organizację imprezy i jakość obsługi kibiców, którzy przybędą na Mistrzostwa (w ramach Priorytetu VI – projekt zakładający wsparcie w formie wolontariatu i staży zawodowych, z kolei w ramach Priorytetu VIII – szkolenia). Przyjęto także do realizacji projekty własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu, w Poddziałaniu 9.1.3 oraz 8.2.2 wspierające uczniów szczególnie uzdolnionych i doktorantów oraz projekt systemowy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poddziałaniu 9.1.2, obejmujący szkoły podstawowe, programem zajęć pozalekcyjnych, w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych w latach 2011-2014. Projekt ten, pt. „E-Szkoła Wielkopolska”, realizuje Departament Edukacji i Nauki UMWW.

W ramach komponentu regionalnego PO KL w 2011 roku podpisano łącznie 485 umów o dofinansowanie realizacji projektów. Szczegółowe dane dotyczące liczby umów podpisanych w ramach alokacji zaplanowanej na 2011 rok w odniesieniu do poszczególnych Działań i Priorytetów zamieszczono w tabeli 5.2.

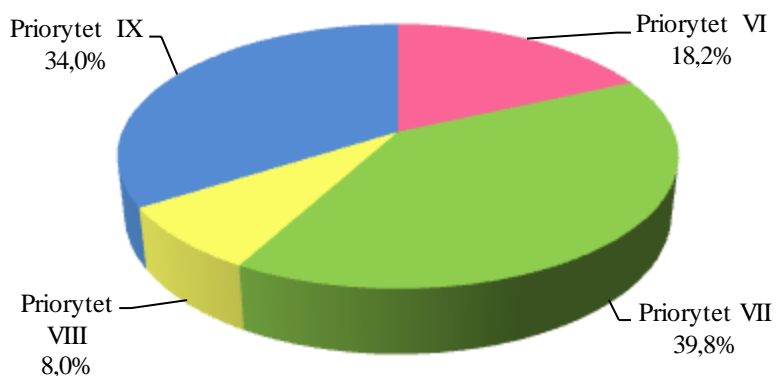
Tabela 5.2. Liczba umów/decyzji o dofinansowanie projektów konkursowych oraz systemowych zawartych w ramach alokacji przyznanej na rok 2011

Działanie	Liczba umów/decyzji o dofinansowanie projektów konkursowych i systemowych
Priorytet VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich	88
6.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie	72
6.2. Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia	16
Priorytet VII. Promocja integracji społecznej	193
7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji	178
7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej	15
Priorytet VIII. Regionalne kadry gospodarki	39
8.1. Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie	26
8.2. Transfer wiedzy	13
Priorytet IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach	165
9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	141
9.2. Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego	24
9.3. Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego formach szkolnych	0
9.4. Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty	0
Razem	485

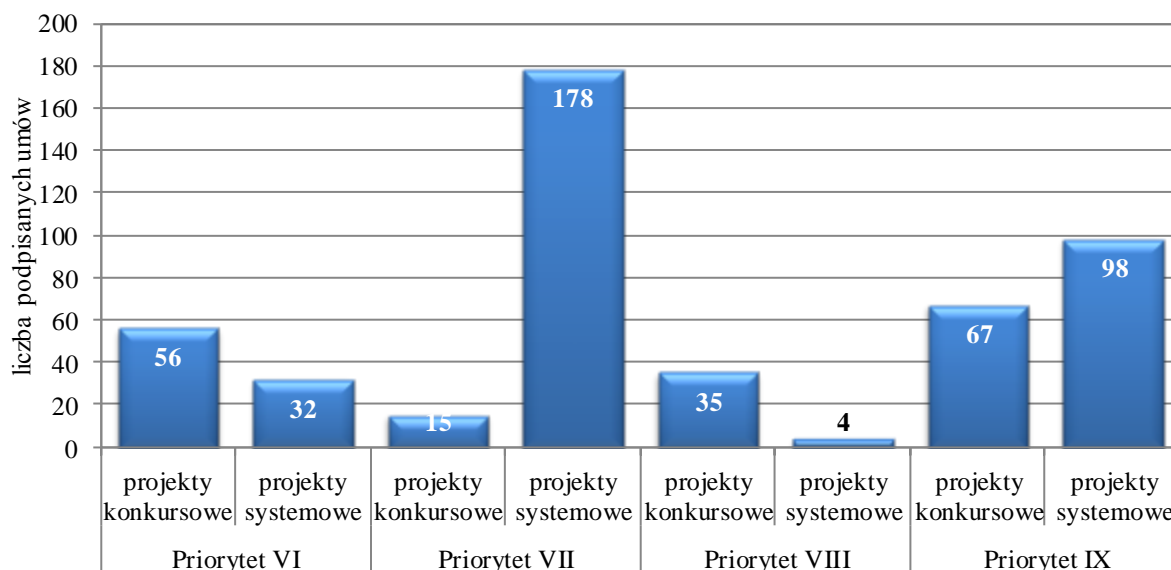
W każdym z Priorytetów PO KL przekroczone zostały wartości docelowe wskaźników dotyczących liczby inicjatyw lokalnych realizowanych w województwie wielkopolskim, wyznaczone do osiągnięcia do końca 2013 roku. W związku z powyższym zrezygnowano z kontynuacji ogłaszania konkursów w ramach Działań 6.3, 7.3 oraz 9.5 PO KL.

Największa liczba umów zawarta została w Priorytecie VII oraz Priorytecie IX, a więc w obszarach dotyczących integracji społecznej oraz edukacji obejmującej wykształcenie i kompetencje w regionach.

Wykres 5.2. Procentowy udział zawartych umów/decyzji o dofinansowanie w ramach alokacji przyznanej na rok 2011

Wykres 5.3. Liczba podpisanych umów na realizację projektów systemowych i konkursowych w poszczególnych Priorytetach w ramach alokacji dostępnej w 2011 roku

Na wykresie 5.3 wyodrębniono projekty systemowe realizowane przez WUP w Poznaniu, UMWW i jednostki organizacyjne, jak również projekty systemowe realizowane przez powiatowe urzędy pracy (Poddziałanie 6.1.3) oraz ośrodki pomocy społecznej (Poddziałanie 7.1.1) i powiatowe centra pomocy rodzinie (Poddziałanie 7.1.2) oraz w zakresie indywidualizacji nauczania klas I-III (Poddziałanie 9.1.2).

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu w 2011 roku realizował łącznie 8 projektów własnych, w tym 4 projekty, których realizacja została zakończona w 2011 roku oraz 4 projekty realizowane w 2011 roku, i kontynuowane w 2012 roku (tab. 5.3).

Tabela 5.3. Projekty własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu realizowane w 2011 roku

Projekty własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu			
Projekty, których realizacja została zakończona w 2011 roku			
Poddziałanie	Tytuł projektu	Wartość projektu	Stopień realizacji
Poddziałanie 8.1.2	„Projekt outplacementowy WUP w Poznaniu”	2 000 000,00 zł wydatkowano: 1 746 352,70 zł	87,32%
Poddziałanie 8.1.4	„Drogi wychodzenia z kryzysu i rekomendowane scenariusze rozwoju Wielkopolski do 2020 roku.”	215 000,00 zł wydatkowano: 215 000,00 zł	100%
Poddziałanie 8.2.2	„Wsparcie stypendialne dla doktorantów na kierunkach uznanych za strategiczne z punktu widzenia rozwoju Wielkopolski”	2 831 000, 00 zł wydatkowano: 2 371 522,91 zł	83,77%
Poddziałanie 9.1.3	„Wielkopolski program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych”	1 516 000,00 zł wydatkowano: 1 337 198,50 zł	88,20%
Projekty realizowane w 2011 roku i kontynuowane w 2012 roku			
Poddziałanie 6.1.2	„Profesjonalna kadra – wsparcie pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego w WUP w Poznaniu”	46 826,38 zł	w trakcie realizacji
Poddziałanie 6.1.2	„Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy”	3 071 784,00 zł	w trakcie realizacji
Poddziałanie 8.2.2	„Wsparcie stypendialne dla doktorantów na kierunkach uznanych za strategiczne z punktu widzenia rozwoju Wielkopolski”	3 705 000,00 zł	w trakcie realizacji
Poddziałanie 9.1.3	„Wielkopolski program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych”	1 550 000,00 zł	w trakcie realizacji

Wielkopolska od 2007 efektywnie wykorzystuje przyznane jej fundusze w ramach komponentu regionalnego. Z puli środków w wysokości **1 802 587 619 zł** przewidzianych na realizację PO KL w Wielkopolsce na lata 2007-2011, do roku 2011 (stan na koniec grudnia 2011 roku) zakontraktowano **80,97%** alokacji, co oznacza iż wartość krajowego wkładu publicznego umów wynosi **1 459 565 759 zł** (zarówno w ramach projektów realizowanych, jak i już zakończonych). Podpisano/wydano łącznie **2 184** umów/decyzji o dofinansowaniu. Należy podkreślić, iż po zakończeniu procedury podpisywania umów do projektów wybranych do dofinansowania, alokacja zaplanowana na 2011 rok zostanie w pełni wykorzystana.

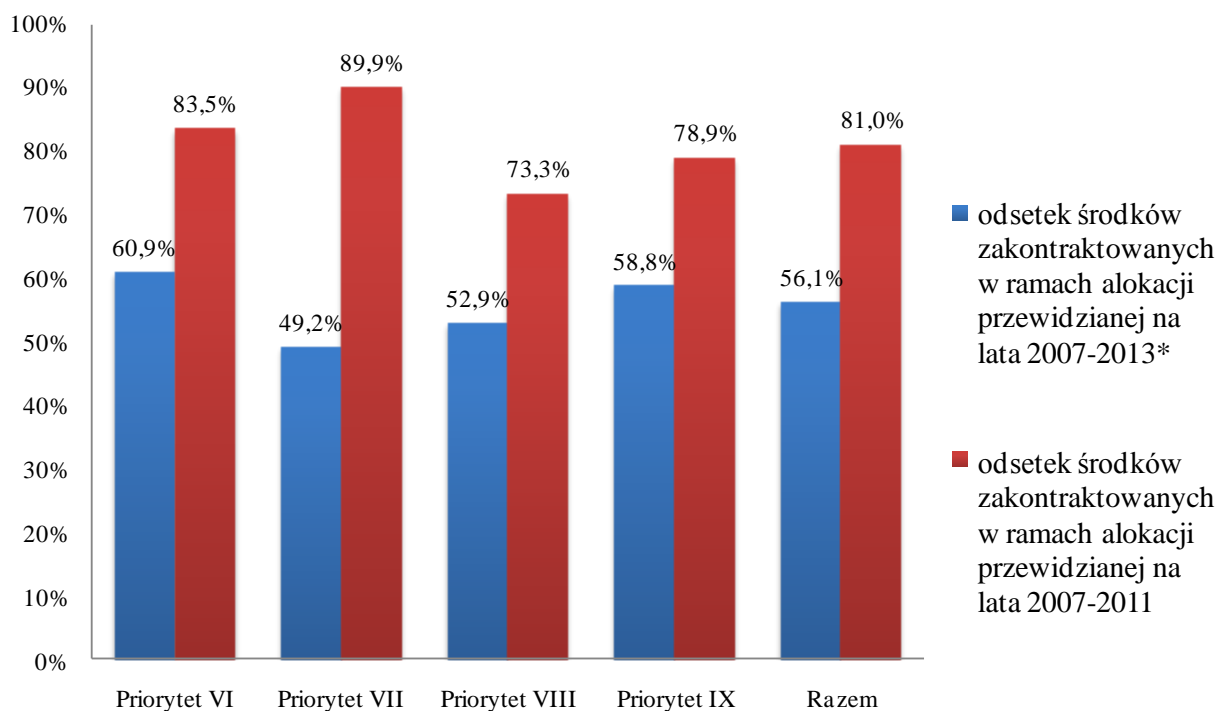
Alokację przewidzianą dla województwa wielkopolskiego na dotychczasowy okres wdrażania komponentu regionalnego PO KL oraz aktualny stan zakontraktowania środków na koniec 2011 roku przedstawia tabela 5.4 oraz wykres 5.4.

Tabela 5.4. Stan zakontraktowania środków na koniec 2011 roku

Działanie	Alokacja 2007-2011 [zł]	Umowy / decyzje o dofinansowaniu		Poziom kontraktacji [%]
		liczba umów/ decyzji o dofinansowaniu	wartość krajowego wkładu publicznego w projektach realizowanych i zakończonych	
1	2	4	5	6
Priorytet VI				
Poddziałanie 6.1.1	97 217 674	86	73 751 027	75,86
Poddziałanie 6.1.2 (projekty PUP, własne/ systemowe WUP)	32 296 640	83	30 704 175	95,07
Poddziałanie 6.1.3 (projekty systemowe PUP)	324 587 522	31	278 191 246	85,71
Działanie 6.2	125 091 330	49	101 279 346	80,96
Działanie 6.3	4 900 400	84	3 974 194	81,10
Razem	584 093 566	333	487 899 988	83,53
Priorytet VII				
Poddziałanie 7.1.1 (projekty systemowe OPS)	93 362 034	150	86 955 514	93,14
Poddziałanie 7.1.2 (projekty systemowe PCPR)	50 853 822	31	38 826 099	76,35
Poddziałanie 7.1.3 (projekty systemowe ROPS)	15 132 896	5	15 132 896	100,00
Poddziałanie 7.2.1	84 566 794	111	84 734 853	100,20
Poddziałanie 7.2.2	45 134 679	35	32 966 650	73,04
Działanie 7.3	12 473 218	271	12 537 859	100,52
Razem	301 523 443	603	271 153 871	89,93
Priorytet VIII				
Poddziałanie 8.1.1	232 757 940	211	165 542 313	71,12
Poddziałanie 8.1.2	79 505 992	80	61 422 044	77,25
Poddziałanie 8.1.3	5 622 950	9	6 182 568	109,95
Poddziałanie 8.1.4 (projekt własny/systemowy WUP)	8 017 632	2	922 228	11,50*
Poddziałanie 8.2.1	31 518 159	38	28 935 391	91,81
Poddziałanie 8.2.2 (projekty systemowe UMWW)	49 606 864	12	35 072 413	70,70
Razem	407 029 537	352	298 146 957	73,25
Priorytet IX				
Poddziałanie 9.1.1	69 944 805	74	64 356 604	92,01
Poddziałanie 9.1.2	192 812 672	268	171 452 429	88,92
Poddziałanie 9.1.3 (projekt własny /systemowy WUP)	6 707 529	4	6 247 381	93,14
Działanie 9.2	135 803 914	132	100 898 264	74,30
Działanie 9.3	60 915 577	43	27 831 149	45,69
Działanie 9.4	27 774 343	27	14 894 526	53,63
Działanie 9.5	15 982 233	348	16 684 590	104,39
Razem	509 941 073	896	402 364 943	78,90
RAZEM Priorytety VI-IX	1 802 587 619	2 184	1 459 565 759	80,97

* Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej, przekazany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego pismem z dnia 10.05.2010r., począwszy od roku 2011 nie rozpoczynano realizacji kolejnych projektów badawczych w ramach Poddziałania 8.1.4, w związku z powyższym przy nowelizacji Szczegółowego Opisu Priorytetów POKL (obowiązującego od 01.01.2012r.) urealniono wartość alokacji środków przeznaczonych na realizację przedmiotowego Poddziałania do kwoty 243 780 EURO, tj. 1 013 613 zł, tym samym rzeczywisty poziom kontraktacji wynosi 90,98%.

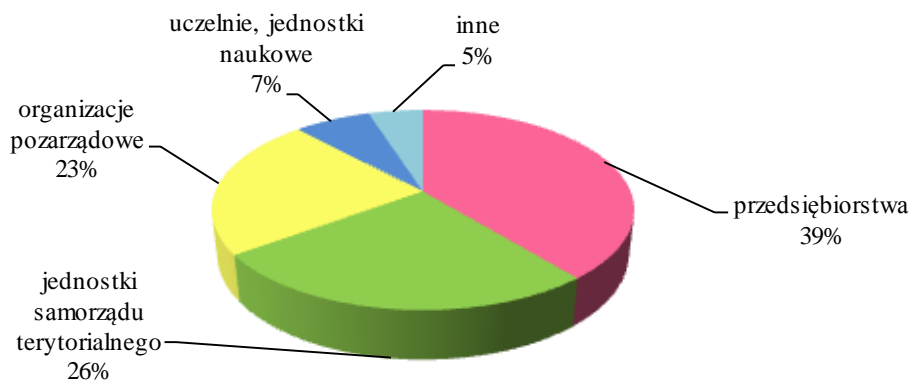
Wykres 5.4. Poziom kontraktacji alokacji przeznaczanej na realizację Priorytetów VI-IX PO KL

* Alokacja zaplanowana na lata 2007-2013 została wyliczona wg kursu Euro 1€ = 4,1579 zł (zalecany przez MRR kurs euro dla wyliczania algorytmu za grudzień 2011 roku)

Wśród podmiotów aplikujących o środki, największą grupą są przedsiębiorstwa (ok. 40%). Kolejne grupy to: jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz organizacje pozarządowe, które stanowią odpowiednio: ok. 26% oraz 23%. Z kolei w najmniejszym stopniu o dofinansowanie ubiegają się szkoły, uczelnie oraz jednostki naukowe (ok. 7%).

Wykres 5.5. Struktura aktywności podmiotów ubiegających się o środki w ramach komponentu regionalnego ze względu na formę prawną projektodawców

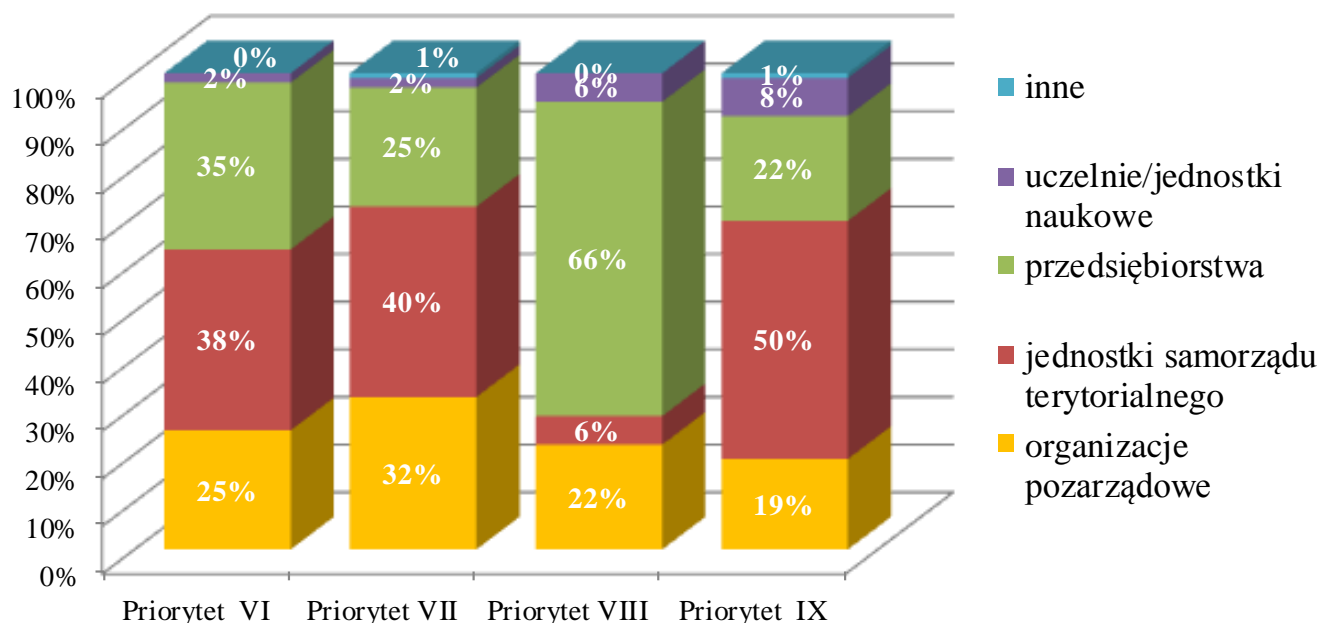
Strukturę skuteczności podmiotów ubiegających się o środki z uwzględnieniem formy prawnej projektodawców w odniesieniu do poszczególnych Działań i Poddziałań prezentuje tabela 5.5 oraz wykres 5.6.

Wysoka aktywność jednostek samorządu terytorialnego (38,48%), jest związana między innymi z realizacją projektów systemowych, skierowanych do grup docelowych wspieranych przez instytucje oświatowe, powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej oraz powiatowe urzędy pracy. Kolejną grupę podmiotów, które skutecznie aplikują o środki w ramach komponentu regionalnego, stanowią przedsiębiorstwa (31,61%). Również skuteczność organizacji pozarządowych była wysoka i wyniosła 23,97%.

Tabela 5.5. Umowy zawarte z beneficjentami z uwzględnieniem formy prawnej (od 01.01.2007 r. do 31.12.2011 r.)

Działanie/ Poddziałanie	Umowy zawarte z beneficjentami z uwzględnieniem formy prawnej (od 2007 r. do 2011 r.) [% udział]					
	organizacje pozarządowe	jednostki samorządu terytorialnego	przedsiębiorstwa	uczelnie/ jednostki naukowe	inne	razem
Priorytet VI						
6.1.1	28%	3%	63%	6%	0%	100%
6.1.2	0%	100%	0%	0%	0%	100%
6.1.3	0%	100%	0%	0%	0%	100%
6.2	33%	10%	55%	2%	0%	100%
6.3	51%	7%	41%	0%	1%	100%
Razem	25%	38%	35%	2%	0%	100%
Priorytet VII						
7.1.1	0%	100%	0%	0%	0%	100%
7.1.2	0%	100%	0%	0%	0%	100%
7.1.3	0%	100%	0%	0%	0%	100%
7.2.1	49%	11%	30%	9%	1%	100%
7.2.2	71%	3%	26%	0%	0%	100%
7.3	41%	16%	40%	1%	2%	100%
Razem	32%	40%	25%	2%	1%	100%
Priorytet VIII						
8.1.1	18%	2%	74%	6%	0%	100%
8.1.2	18%	4%	76%	2%	0%	100%
8.1.3	100%	0%	0%	0%	0%	100%
8.1.4	0%	100%	0%	0%	0%	100%
8.2.1	47%	3%	37%	13%	0%	100%
8.2.2	0%	100%	0%	0%	0%	100%
Razem	22%	6%	66%	6%	0%	100%
Priorytet IX						
9.1.1	15%	62%	18%	5%	0%	100%
9.1.2	7%	76%	11%	5%	1%	100%
9.1.3	0%	100%	0%	0%	0%	100%
9.2	15%	33%	29%	23%	0%	100%
9.3	12%	21%	53%	14%	0%	100%
9.4	18%	30%	41%	11%	0%	100%
9.5	32%	39%	22%	4%	3%	100%
Razem	19%	50%	22%	8%	1%	100%
Razem Priorytety VI-IX	23,97%	38,48%	31,61%	4,94%	1%	100%

Wykres 5.6. Umowy podpisane w ramach PO KL ze względu na formę prawną beneficjentów

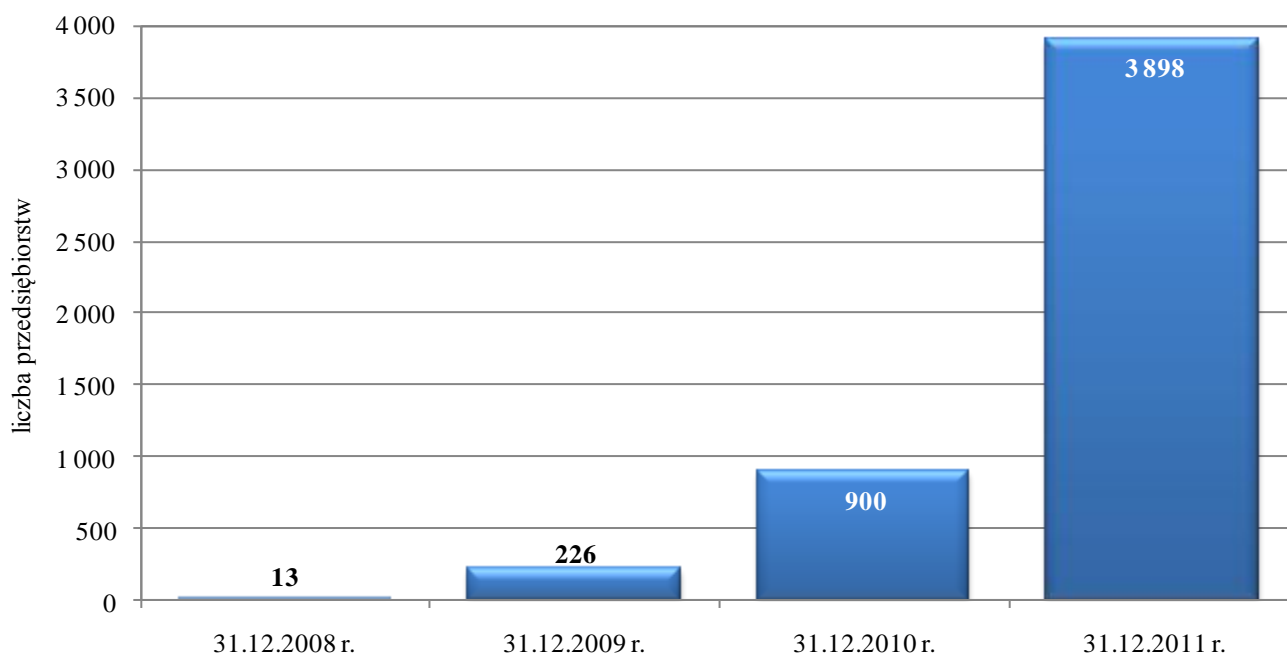

Środki, które są wydatkowane w ramach komponentu regionalnego PO KL przeznaczone są m.in. na wsparcie szkoleniowe oraz doradcze dla osób i przedsiębiorstw z województwa wielkopolskiego. Inną formą wsparcia w Priorytetach VI i VIII PO KL były środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Pomocą w zakresie działań edukacyjnych obejmowane były dzieci, uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Zgodnie z danymi do sprawozdania z realizacji komponentu regionalnego PO KL za 2011 rok, od początku wdrażania PO KL do 31.12.2011 roku wsparciem w ramach Priorytetów VI-IX PO KL objęto łącznie **233 446** osób oraz **3 898** przedsiębiorstw. Szczegółowe dane dotyczące dynamiki przyrostu liczby osób oraz przedsiębiorstw, które rozpoczęły udział w projektach, przedstawiono w tabeli 5.6 oraz na wykresie 5.7.

Tabela 5.6. Liczba osób objętych wsparciem w ramach komponentu regionalnego PO KL

Priorytet	Liczba osób objętych wsparciem (narastająco)			
	31.12.2008 r.	31.12.2009 r.	31.12.2010 r.	31.12.2011
Priorytet VI	2 797	26 718	39 955	51 724
Priorytet VII	1 296	10 230	26 685	39 813
Priorytet VIII	4 223	17 507	30 897	45 801
Priorytet IX	3 355	34 838	55 852	96 108
Ogółem	11 671	89 293	153 389	233 446

Wykres 5.7. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w ramach komponentu regionalnego PO KL

Działania informacyjno-promocyjne Europejskiego Funduszu Społecznego w 2011 roku

Ważnym zadaniem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu jako Instytucji Pośredniczącej jest prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych dotyczących Europejskiego Funduszu Społecznego oraz komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Do podstawowych zadań, które realizuje Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu w tym zakresie, należą:

- a) opracowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych, w tym: biuletynów informacyjnych, broszur ogólnych i tematycznych, publikacji dotyczących najlepszych praktyk PO KL w Wielkopolsce,
- b) przygotowanie oraz dystrybucja materiałów reklamowych promujących EFS i komponent regionalny PO KL,
- c) publikowanie w prasie ogłoszeń o konkursach i naborze wniosków prowadzonych w ramach komponentu regionalnego PO KL oraz reklamowych artykułów prasowych prezentujących stan wdrażania PO KL w Wielkopolsce,
- d) prowadzenie Punktu Informacji i Promocji Europejskiego Funduszu Społecznego,
- e) redagowanie i aktualizacja strony internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu dotyczącej EFS www.efs.wup.poznan.pl (zamieszczanie wytycznych oraz dokumentów programowych, informacji o konkursach, ocenach oraz wynikach ewaluacji, rezultatach prac Komisji Oceny Projektów – publikowanie list rankingowych projektów w poszczególnych

konkursach, zamieszczanie interpretacji Instytucji Zarządzającej PO KL (Ministerstwa Rozwoju Regionalnego) dotyczącej wdrażania tego Programu, informacji o podpisanych umowach oraz kwotach dofinansowania/wartościach projektów, a także o alokacji i stanie zakontraktowania środków),

- f) organizowanie konferencji i szkoleń, „Drzwi Otwartych” oraz imprez promujących EFS, w tym również plenerowych stoisk informacyjnych,
- g) realizacja kampanii informacyjnej w mediach,
- h) organizacja spotkań Regionalnej Informacyjnej Grupy Roboczej (RIGR),
- i) współpraca z pięcioma Regionalnymi Ośrodkami Europejskiego Funduszu Społecznego w Wielkopolsce w Poznaniu, Pile, Lesznie, Kaliszu i Koninie. Regionalne Ośrodki EFS świadczą bezpłatną pomoc potencjalnym projektodawcom w zakresie pozyskiwania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz podmiotom już realizującym projekty w zakresie ich rozliczania oraz realizacji.

Rok 2011 był okresem intensywnej kampanii promującej EFS, prowadzonej przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, której celem był wzrost wiedzy beneficjentów oraz społeczeństwa na temat EFS oraz działań podejmowanych w projektach realizowanych w komponentcie regionalnym PO KL. Poprzez szkolenia, konferencje, spotkania informacyjne, imprezy plenerowe, „Drzwi otwarte”, WUP w Poznaniu starał się popularyzować wiedzę o EFS, nie tylko wśród beneficjentów oraz potencjalnych beneficjentów, ale także próbował dotrzeć z czytelnym, zrozumiałym przekazem na temat możliwości EFS do wszystkich mieszkańców województwa wielkopolskiego.

W okresie od 1 do 21 lipca 2011 roku na obszarze województwa wielkopolskiego odbyła się emisja sześciu telewizyjnych spotów reklamowych, wyprodukowanych w ramach kampanii medialnej w 2010 roku pt. „Z nami pokonasz trudności”, które miały na celu promowanie działań EFS wśród potencjalnych beneficjentów ostatecznych komponentu regionalnego PO KL w Wielkopolsce. Poszczególne spoty prezentowały formy wsparcia oferowane w ramach PO KL dla następujących grup: dzieci w wieku przedszkolnym, osób pragnących założyć własną firmę, osób niepełnosprawnych, matek wychowujących dzieci, osób w wieku 45 plus oraz ludzi bezdomnych. Emitowano je w następujących stacjach: WTK, TVP Poznań, TV Asta Piła, Tele Top Kalisz, Telewizja Konin i Telewizja Leszno.

Szczególnym wydarzeniem, było zorganizowanie akcji *Wielkopolski InfoBus EFS*, rozpoczętej 21 października 2011 roku i prowadzonej do 4 listopada 2011 roku na terenie województwa wielkopolskiego. W jej ramach zorganizowano mobilny punkt informacyjny Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i Europejskiego Funduszu Społecznego, który odwiedził:

- 21.10.2011 roku – Środę Wielkopolską,
- 25.10.2011 roku – Chodzież,
- 28.10.2011 roku – Międzychód,
- 29.10.2011 roku – Śrem,
- 03.11.2011 roku – Ostrzeszów,
- 04.11.2011 roku – Oborniki.

Podczas akcji *Wielkopolski InfoBus EFS* pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu udzielali potencjalnym uczestnikom projektów oraz potencjalnym beneficjentom (projektodawcom) informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia oraz dofinansowania projektów w komponentcie regionalnym PO KL. Osoby zainteresowane uzyskały bezpłatne informacje na temat form wsparcia, między innymi dla osób niepełnosprawnych, osób bezrobotnych, osób planujących założenie własnej działalności gospodarczej, przedsiębiorców, szkół i placówek oświatowych a także organizacji pozarządowych. Akcja promocyjna obejmowała również zabawy dla dzieci. Głównym i najważniejszym celem akcji było dotarcie z informacją o tym, co oferuje komponent regionalny PO KL, bezpośrednio do potencjalnych projektodawców oraz mieszkańców tych wielkopolskich powiatów, w których aplikowanie o środki PO KL jest najniższe w całym województwie.

Wychodząc z informacją o EFS do mieszkańców Wielkopolski, WUP w Poznaniu w 2011 roku zorganizował trzy imprezy plenerowe: jedną wiosenną oraz dwie jesienne. W ostatni majowy weekend, 28 maja 2011 roku, w Pile, podczas Wielkopolskich Spotkań Gospodarczych – wystawy małych i średnich przedsiębiorstw, pracownicy WUP w Poznaniu zorganizowali stoisko informacyjne, gdzie udzielali informacji na temat EFS i komponentu regionalnego PO KL w województwie wielkopolskim. Wrześniowe Dni Pyrlandii w Poznaniu stały się okazją do przygotowania plenerowego stoiska informacyjnego EFS, gdzie osoby odwiedzające miały możliwość uzyskania informacji w zakresie PO KL. Dla odwiedzających Punkt Informacyjny przygotowano też wiele atrakcji, zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci. Podobną imprezę promującą EFS zorganizowano 11 listopada 2011 roku, gdy plenerowy Punkt Informacyjny stanął przy ulicy św. Marcin w Poznaniu, podczas obchodów Imienin ul. Św. Marcin.

Ponadto, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu w IV kwartale (od 1 do 14 grudnia) 2011 roku przygotował wystawę na temat komponentu regionalnego PO KL w województwie wielkopolskim, EFS oraz działań podejmowanych w jego ramach, w tym innowacji społecznych. Gala inauguracyjna wystawę odbyła się 30 listopada 2011 roku w Poznaniu na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich.

W 2011 roku WUP w Poznaniu zorganizował i przeprowadził cztery konferencje informacyjne dla beneficjentów oraz potencjalnych beneficjentów PO KL.

Wspomniane konferencje obejmowały tematykę m.in. związaną z:

1. podsumowaniem czwartego oraz wprowadzeniem do piątego roku wdrażania PO KL w Wielkopolsce,
2. omówieniem Planów Działań na rok 2011 (z uwzględnieniem kryteriów dostępu oraz kryteriów strategicznych wyboru projektów),
3. projektami innowacyjnymi i współpracy ponadnarodowej,
4. zmianami w dokumentach i wytycznych programowych w ramach PO KL,
5. stanem wdrażania PO KL w 2011 roku w Wielkopolsce,
6. podsumowaniem projektu systemowego pt. „Wsparcie stypendialne dla doktorantów na kierunkach uznanych za strategiczne z punktu widzenia rozwoju Wielkopolski”, realizowanego w Poddziałaniu 8.2.2 PO KL oraz projektu systemowego „Wielkopolski program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych” w Poddziałaniu 9.1.3. PO KL.

Równolegle do wspomnianych wyżej działań informacyjno-promocyjnych realizowane były szkolenia dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów dotyczące pozyskiwania oraz rozliczania środków z EFS. W 2011 roku zrealizowano 4 szkolenia ogólne (podstawowe, prowadzone przez pracowników WUP w Poznaniu), 11 szkoleń specjalistycznych (tematycznych, dotyczących poszczególnych zagadnień w ramach PO KL, prowadzonych przez trenerów RO EFS) oraz 13 szkoleń warsztatowych (grupy robocze, szkolenia praktyczne, prowadzone również przez praktyków – trenerów RO EFS).

Tematyka szkoleń obejmowała m.in. następujące zagadnienia:

- Konkursy realizowane w ramach PO KL (Priorytety VI-IX),
- Zasada równości szans kobiet i mężczyzn w projektach PO KL,
- Empowerment, Upowszechnianie oraz Mainstreaming w projektach PO KL,
- Komplementarność w ramach PO KL,
- Kwalifikowalność wydatków i rozliczanie projektów w ramach PO KL,
- Pomoc publiczna w ramach PO KL,
- Partnerstwo w ramach projektów PO KL,
- Projekty innowacyjne i współpracy ponadnarodowej PO KL,
- Zarządzanie projektami w ramach PO KL,
- Praca w Generatorze Wniosków Aplikacyjnych,
- Praca w Generatorze Wniosków Płatniczych.

Podczas Drzwi Otwartych Punktu Informacji i Promocji EFS, promujących PO KL i EFS, osoby odwiedzające Urząd mogły uzyskać informacje na temat możliwości otrzymania wsparcia ze środków Unii Europejskiej. Ponadto, podczas Drzwi Otwartych WUP w Poznaniu odwiedzający zarówno siedzibę WUP przy ul. Kościelnej, jak i Oddziały Zamiejscowe WUP, mogli również skorzystać z porady doradców zawodowych oraz doradców EURES (Europejskich Służb Zatrudnienia) na temat możliwości poszukiwania pracy za granicą. Porad odwiedzającym udzielali również przedstawiciele Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Państwowej Inspekcji Pracy i Urzędu Skarbowego. Na terenie Wielkopolski spotkania w ramach „Drzwi Otwartych” odbyły się również w powiatowych urzędach pracy w Gnieźnie, Grodzisku Wlkp., Kaliszu, Lesznie, Obornikach, Pleszewie, Słupcy, Środzie Wlkp. i Turku. W 2011 roku WUP w Poznaniu 5-krotnie w soboty zorganizował Drzwi Otwarte Punktu Informacji i Promocji EFS.

W roku 2011 roku odbyły się cztery posiedzenia Regionalnej Informacyjnej Grupy Roboczej (RIGR), koordynującej działania informacyjno-promocyjne w Wielkopolsce. Na spotkaniach podsumowano dotychczas zrealizowane działania informacyjno-promocyjne oraz uzgodniono przedsięwzięcia, które będą podejmowane w regionie w ramach promocji EFS w późniejszym czasie.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu również w celu zwiększenia efektywności wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w Wielkopolsce zlecił realizację trzech badań ewaluacyjnych. Wykonawcy przeprowadzili i opracowali następujące badania ewaluacyjne:

1. *„Ocena możliwości aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych w ramach komponentu regionalnego PO KL w województwie wielkopolskim”.*

Głównym celem badania była ocena:

- możliwości niwelowania barier aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych w ramach komponentu regionalnego PO KL w województwie wielkopolskim,
- potrzeb osób niepełnosprawnych pod kątem możliwości aktywizacji zawodowej badanej grupy z województwa wielkopolskiego w ramach komponentu regionalnego PO KL,
- czynników zwiększających/zmniejszających gotowość do zatrudniania osób niepełnosprawnych przez wielkopolskich pracodawców.

Celem badania było również wskazanie przykładów dobrych praktyk kompleksowego i skutecznego wsparcia osób niepełnosprawnych w komponencie regionalnym PO KL w województwie wielkopolskim.

2. *„Ocena wpływu interwencji funduszy strukturalnych UE na rozwój zasobów ludzkich na obszarach wiejskich w Wielkopolsce”*

Obszar badania został zdefiniowany zarówno terytorialnie – jako obszary wiejskie województwa wielkopolskiego zgodnie z definicją GUS, tj. gminy wiejskie oraz część wiejska (leżąca poza miastem) gmin miejsko-wiejskich, jak i przedmiotowo – jako obszary objęte interwencją w ramach komponentu regionalnego PO KL, tj. zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw.

Głównym celem badania była ocena:

- oddziaływania przedsięwzięć realizowanych w komponentie regionalnym PO KL na rozwój zasobów ludzkich w badanym obszarze,
- założonych działań komponentu regionalnego PO KL oraz ich rezultatów w zakresie:
 - upowszechnienia edukacji przedszkolnej,
 - wyrównywania szans edukacyjnych uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych,
 - podniesienia/zmiany kwalifikacji zawodowych osób pozostających bez pracy, wykluczonych społecznie/zagrożonych wykluczeniem społecznym i pracujących,
- założonych działań komponentu regionalnego PO KL w kontekście realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku.

3. *„Analiza postępów wdrażania Priorytetu VI PO KL”*

Głównym celem badania była ocena:

- adekwatności wsparcia udzielanego w projektach realizowanych w województwie wielkopolskim w Poddziałaniach 6.1.1 i 6.1.3 PO KL oraz Działaniu 6.2 PO KL do potrzeb uczestników projektów oraz regionalnego rynku pracy,
- oddziaływania interwencji podejmowanych w Poddziałaniach 6.1.1 i 6.1.3 PO KL oraz Działaniu 6.2 PO KL na sytuację społeczno-zawodową uczestników projektów wraz z uwzględnieniem jakości miejsc pracy osób, które zakończyły udział w projektach w powyższych Poddziałaniach oraz Działaniu 6.2 PO KL na terenie województwa wielkopolskiego,
- trafności kryteriów selekcji uczestników projektów realizowanych w województwie wielkopolskim w Poddziałaniu 6.1.3 PO KL oraz Działaniu 6.2 PO KL, którym zostaną/zostały przyznane środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, pod kątem wyboru osób, których planowana działalność gospodarcza ma największe szanse na utrzymanie się na rynku.

Wyniki powyższych badań ewaluacyjnych posłużą doskonaleniu interwencji oraz lepszemu dostosowaniu komponentu regionalnego PO KL do sytuacji społeczno-ekonomicznej w regionie, a w szczególności przyczynią się do podniesienia poziomu życia mieszkańców województwa. Raporty z badań są dostępne na stronie internetowej WUP w Poznaniu – <http://www.efs.wup.poznan.pl>.

5.2. PROGRAMY RZĄDOWE FINANSOWANE Z FUNDUSZU PRACY

W 2011 roku Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przygotowało pięć programów, na których finansowanie przeznaczona była rezerwa Funduszu Pracy będąca w dyspozycji Ministra. Środki z rezerwy były przeznaczone na finansowanie realizacji:

- programów zwiększających aktywność zawodową osób w wieku 45/50 plus,
- programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn niedotyczących pracowników oraz pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi,
- programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn niedotyczących pracowników oraz pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi, w ramach programów współfinansowanych z wkładu finansowego Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji,
- programów związanych z aktywizacją osób bezrobotnych na terenach, na których miały miejsce klęski żywiołowe,
- programów specjalnych.

Łącznie na realizację wszystkich programów Samorząd Województwa Wielkopolskiego pozyskał środki w kwocie 15 981 400 zł. Najwięcej 9 188 200 zł na programy specjalne, a 2 219 400 zł na aktywizowanie zwolnionych pracowników.

5.3. EUROPEJSKI FUNDUSZ DOSTOSOWANIA DO GLOBALIZACJI (EFG)

Wielkopolska jest pierwszym w Polsce regionem, który skorzystał ze środków Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji. Celem EFG jest pomoc pracownikom, którzy stracili pracę wskutek zmian zachodzących w światowej strukturze handlu, w jak najszybszym znalezieniu nowego zatrudnienia. EFG może finansować działania prowadzone w ramach aktywnej polityki rynku pracy skupiającej się w całości na udzielaniu pomocy pracownikom objętym zwolnieniami będącymi skutkiem globalizacji, poprzez:

- pomoc w poszukiwaniu pracy,

- poradnictwo zawodowe,
- szkolenia i przekwalifikowanie,
- pomoc w zakresie samozatrudnienia,
- zasiłki szkoleniowe,
- wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy,
- staże.

WUP w Poznaniu, który pełni rolę Instytucji Pośredniczącej, przygotował we współpracy z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego (Instytucja Zarządzająca EFG w Polsce) oraz Powiatowymi Urzędami Pracy w Lesznie, Ostrzeszowie, Rawiczu i Poznaniu, dwa wnioski o wkład finansowy z EFG dla zwolnionych pracowników z województwa wielkopolskiego z firm SEWS Polska Sp. z o.o. i Leoni Autokabel Polska S.A. oraz z zakładów H. Cegielski Poznań S.A. i firm stanowiących ich łańcuch dostaw.

W projektach realizowanych w latach 2009-2011 zaktywizowano łącznie 725 osób, na co przeznaczono kwotę 2 536 986,93 zł, w tym:

- a) w ramach projektu SEWS Polska oraz Leoni Autokabel Polska S.A. - zaktywizowano 440 osób, na co wydano 1 963 943,83 zł,
- b) w ramach projektu H. Cegielski Poznań SA oraz ich kooperantów, tj. Sulzer Chemtech Polska Sp. z o.o., H. Cegielski – Logocentrum Sp. z o.o., H. Cegielski – Remocentrum Sp. z o.o. i Arwimont Spółdzielnia Pracy - zaktywizowano łącznie 285 osób, na co wydano 573 043,10 zł.

W 2011 roku WUP w Poznaniu przeprowadził kontrole działań podjętych w ramach wniosku o wkład finansowy ze środków EFG w czterech powiatowych urzędach pracy zaangażowanych w ich realizację.

6. PODZIAŁ I WYKORZYSTANIE FUNDUSZU PRACY

6.1. ZASADY PODZIAŁU FUNDUSZU PRACY W 2011 ROKU

W celu złagodzenia skutków bezrobocia w regionie, Samorząd Województwa Wielkopolskiego otrzymał z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (MPiPS) środki finansowe Funduszu Pracy w wysokości 133 178,00 tys. zł, co stanowiło znaczne zmniejszenie, w porównaniu do 2010 roku.

Decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej Samorząd Województwa Wielkopolskiego otrzymał w 2011 roku 117 196 600 zł środków Funduszu Pracy z tego 77 377 800 zł podzielono pomiędzy samorządy powiatowe województwa wielkopolskiego, według kryteriów przyjętych uchwałą XLII/592/09 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 grudnia 2009 roku. Pozostałą kwotę w wysokości 39 818 800 zł przeznaczono na realizację Poddziałania 6.1.3 PO KL, tj. projektów systemowych realizowanych przez powiatowe urzędy pracy.

Ponadto, z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej Wielkopolska pozyskała środki Funduszu Pracy w wysokości 15 981 400 zł na realizację programów rządowych na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

6.2. FUNDUSZ PRACY I STRUKTURA JEGO WYDATKÓW

W 2011 roku wydatki Funduszu Pracy w województwie wielkopolskim wynosiły 383 553 100 zł, tj. o 40,1% mniej niż w roku poprzednim. I chociaż na wypłaty zasiłków dla bezrobotnych wydano 58,4% tej kwoty, tj. o 19,8 punktu procentowego więcej niż rok wcześniej, to jednak nominalnie była to kwota o 23 229 500 zł niższa niż w 2010 roku.

Na aktywizowanie bezrobotnych w ramach różnych programów wydano o 63,2% mniej środków. W strukturze wydatków stanowiło to zaledwie 34,6%.

Tabela 6.1. Wydatki z Funduszu Pracy w województwie wielkopolskim w latach 2010-2011

Wyszczególnienie	2010 rok		2011 rok		Dynamika 2010=100%
	w tys. zł	struktura %	w tys. zł	struktura %	
Wydatkowane środki FP ogółem:	639 969,5	100,0	383 553,1	100,0	59,9
z tego na:					
zasiłki dla bezrobotnych	246 987,2	38,6	223 757,7	58,4	90,6
programy na rzecz promocji zatrudnienia	360 805,4	56,4	132 827,1	34,6	36,8
pozostałe	32 176,9	5,0	26 968,3	7,0	83,8

6.3. WYDATKI Z FUNDUSZU PRACY NA AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

Mniej środków będących w dyspozycji urzędów pracy na rzecz aktywizacji bezrobotnych, nie dało możliwości uzyskania efektów porównywalnych z rokiem 2010. Łącznie na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wydatkowano 132 827 100 zł, tj. o 227 978 300 zł mniej aniżeli w 2010 roku (63,2%).

Mając do dyspozycji ograniczoną kwotę środków, powiatowe urzędy pracy, wydatkując je, skupiły się na wsparciu najbardziej efektywnych form pomocy. Najwięcej środków powiatowe urzędy pracy przeznaczyły na wypłatę stypendiów i składek na ubezpieczenia społeczne za okres odbywania staży oraz na dotacje na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie dodatkowych miejsc pracy. Łącznie na te formy wydano 97 634 500 zł, co stanowiło 73,5% wszystkich wydatków, jednak była to kwota zdecydowanie mniejsza niż rok wcześniej. Dzięki dotacjom na podjęcie działalności gospodarczej, prawie 2 500 bezrobotnych (rok wcześniej 7 100) założyło własne firmy. Średnia dotacja przypadająca na 1 bezrobotnego w 2011 roku została obniżona do 13 163 zł wobec 17 000 zł w 2010 roku. Niezmiennie popularne były staże, w których wzięło udział ponad 7 700 osób, a wydatki na ten cel stanowiły prawie 40% ogółu wydatków.

Tabela 6.2. Wydatkowane środki z Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w województwie wielkopolskim w latach 2010-2011

Wyszczególnienie	2010 rok		2011 rok		Dynamika 2010=100%
	w tys. zł	struktura %	w tys. zł	struktura %	
Wydatkowane środki FP na aktywne formy:	360 805,4	100,0	132 827,1	100,0	36,8
z tego na:					
szkolenia	18 229,4	5,0	5 742,0	4,3	31,5
prace interwencyjne	7 587,8	2,1	6 161,3	4,7	81,2
roboty publiczne	22 562,9	6,2	6 932,2	5,2	30,7
podjęcie działalności gospodarczej	120 724,0	33,5	32 697,1	24,6	27,1
wyposażenie stanowisk pracy	61 438,4	17,0	11 949,9	9,0	19,5
stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne na okres stażu	112 781,3	31,3	52 987,5	39,9	47,0
stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne na okres przygotowania zawodowego dorosłych	565,7	0,2	785,4	0,6	138,8
prace społecznie użyteczne	2 023,2	0,6	1 484,0	1,1	73,3
inne*	14 892,7	4,1	14 087,7	10,6	94,6

* w tym: zatrudnienie wspierane (częściowa refundacja kosztów zatrudnienia po zajęciach w centrum integracji społecznej), refundacja składek na ubezpieczenia społeczne, koszty przejazdu, zakwaterowania i żywienia, opieka nad dzieckiem lub osobą zależną, koszty badań bezrobotnych, inne instrumenty rynku pracy, stypendia i składki na okres szkolenia.

7. INNE ZADANIA REALIZOWANE NA RYNKU PRACY PRZEZ WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W POZNANIU

7.1. POMOC PRACODAWCOM W DOBIE OSŁABIENIA GOSPODARCZEGO

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu z upoważnienia Marszałka Województwa Wielkopolskiego realizował określoną w Ustawie z 1 lipca 2009 r. o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i przedsiębiorców (Dz. U. Nr 125 z 2009, poz. 1035, ze zm.) procedurę wydawania zaświadczeń mikro, małym i średnim przedsiębiorcom potwierdzających, że znajdują się w przejściowych trudnościach finansowych. Działania te miały na celu złagodzenie negatywnych skutków spowolnienia gospodarczego w wielkopolskich firmach i pozwalały pracodawcom na utrzymanie miejsc pracy poprzez wypłatę wynagrodzeń pracownikom.

W 2011 roku dokonano oceny formalnej oraz merytorycznej 1 wniosku, tym samym wydano 1 zaświadczenie uznające, że przedsiębiorca znajduje się w przejściowych trudnościach finansowych zgodnie z zapisami Ustawy. W roku 2010 o zaświadczenia takie wydano 10 wielkopolskim przedsiębiorcom.

Ustawa przestała obowiązywać z końcem 2011 roku.

7.2. PORADNICTWO I INFORMACJA ZAWODOWA

Zadania z tego zakresu realizowane były w pięciu Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, z których jedno funkcjonuje w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu, a cztery działają w oddziałach zamiejscowych w Kaliszu, Koninie, Lesznie i w Pile. Wykonywało je dwudziestu trzech doradców zawodowych, którzy posiadają wyższe wykształcenie kierunkowe bądź pokrewne.

W 2011 roku z różnorodnych form pomocy świadczonej przez centra skorzystało łącznie 15 687 klientów, tj. o 14,2% więcej niż w roku poprzednim.

Działania podejmowane w zakresie poradnictwa i informacji zawodowej opierały się na dwóch podstawowych formach pracy z klientem, tj. pomocy indywidualnej oraz poradach grupowych.

Dominującą formą pracy z klientami w centrach informacji i planowania kariery zawodowej, były zarówno indywidualne porady zawodowe, jak i indywidualne informacje zawodowe. Tego rodzaju pomocą objęto 11 022 osoby. Podczas rozmów indywidualnych

doradcy identyfikowali potrzeby, umiejętności i kwalifikacje klientów w celu udzielenia im pomocy w określeniu kierunku rozwoju zawodowego, który umożliwi znalezienie zatrudnienia.

Ustalenie zasobów związanych z wykształceniem, dotychczasowym doświadczeniem zawodowym oraz potencjałem, wynikającym z indywidualnych predyspozycji osób poszukujących pracy wymagało często szerszej diagnozy. Dlatego konsultacje w miarę potrzeb uzupełniano testami psychologicznymi oraz innymi metodami określającymi potencjał zawodowy.

Licznej grupie osób udzielono indywidualnej pomocy w zakresie sporządzania dokumentów aplikacyjnych, która obejmowała między innymi pisanie CV i listów motywacyjnych oraz modyfikacje tych dokumentów do aktualnych potrzeb osób starających się o zatrudnienie. Znaczącej grupie klientów udzielono również porad w zakresie problematyki związanej z samozatrudnieniem.

Obok poradnictwa indywidualnego w centrach odbywały się spotkania w ramach poradnictwa i informacji grupowej. W 2011 roku z tej kategorii usług skorzystało łącznie 3 417 osób. Zajęcia grupowe stanowiły działanie służące udzieleniu klientom kompleksowej pomocy oraz dopełnieniu i wzmocnieniu efektów indywidualnej pracy doradczej.

Porady grupowe to jednodniowe lub kilkudniowe spotkania warsztatowe, podczas których – obok działań doradców – przewidziany jest aktywny udział uczestników. Doradcy zawodowi przeprowadzali warsztaty, wykorzystując sprawdzone metody grupowej pracy doradczej oraz własne programy autorskie. W 2011 roku w centrach informacji i planowania kariery zawodowej zrealizowano porady grupowe o następującej tematyce: zasady sporządzania dokumentów aplikacyjnych dla pracodawców (CV i listu motywacyjnego), przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą i zasady autoprezentacji, metody i techniki szukania zatrudnienia, radzenie sobie ze stresem, skuteczne wykorzystywanie czasu przy szukaniu pracy, planowanie kariery zawodowej, kreatywność i twórcze myślenie, komunikacja interpersonalna, samopoznanie, samobadanie kompetencji zawodowych, samodzielność w poszukiwaniu pierwszej pracy, efektywna praca zespołowa, ABC aktywnego poszukiwania pracy, nowoczesne zasady selekcji i rekrutacji, mobilność na rynku pracy, wykorzystanie komputera i Internetu do szukania pracy, zasady wyznaczania i osiągania celów zawodowych, przedsiębiorczość oraz zasady zakładania i prowadzenia własnego biznesu, działalność gospodarcza w kraju i za granicą, zajęcia psychologiczne dla osób długotrwale bezrobotnych, przełamywanie wewnętrznych barier, powrót na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dziecka, nowa praca – nowe wyzwania, którą drogą pójść? – trudne wybory edukacyjne.

Pozytywny odbiór warsztatów oraz ich przydatność pokazała analiza efektywności zajęć grupowych, którą przeprowadzono w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Poznaniu w ramach zintegrowanego systemu zarządzania. W ankietach ewaluacyjnych średnia z oceny przydatności zajęć, w skali od 1 do 5, wyniosła 4,7.

Podobnie jak w latach ubiegłych, liczną grupę klientów stanowiła młodzież szkolna. Centra udzieliły porad indywidualnych i grupowych łącznie 1 248 uczniom. Młodzi ludzie chętnie korzystali z usług doradztwa w urzędach pracy, pomimo funkcjonowania całej sieci wyspecjalizowanych placówek oferujących wsparcie uczniom i studentom. Działania informacyjno-doradcze dla uczniów szkół dziennych obejmowały:

- przeprowadzanie spotkań informacyjno-doradczych i warsztatów,
- przeprowadzanie konsultacji indywidualnych oraz badań testowych,
- uczestnictwo w giełdach szkół i zawodów oraz targach pracy.

Doradcy zawodowi uczestniczyli w różnorodnych szkoleniach poszerzających ich umiejętności zawodowe, organizowali szkolenia dla pracowników powiatowych urzędów pracy oraz dla liderów klubów pracy. W 2011 roku uprawnieni doradcy zawodowi WUP przeprowadzili dodatkową edycję szkolenia (dla liderów klubów pracy nie mających dotychczas uprawnień) w zakresie stosowania nowego programu szkoleniowego dla bezrobotnych pn. „Szukam pracy”.

W zakresie świadczenia usług z dziedziny poradnictwa zawodowego, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu aktywnie umacniał współpracę z instytucjami świadczącymi usługi o podobnym profilu. Kontynuował współdziałanie z biurami karier, centrami edukacji i pracy młodzieży oraz mobilnymi centrami zawodowymi przy Ochotniczych Hufcach Pracy, gminnymi centrami informacji, Wojewódzkim Sztabem Wojskowym w Poznaniu, lokalnymi władzami samorządowymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, klubami integracji społecznej, kuratorami sądowymi, szkołami. Szczególnie aktywnie przebiegała współpraca z powiatowymi urzędami pracy oraz lokalnymi ośrodkami pomocy społecznej.

Centra brały również udział w cyklicznych przedsięwzięciach organizowanych przez WUP Poznań, tj.: „Europejskich Dniach Pracy 2011” oraz „Drzwiach Otwartych Wojewódzkiego Urzędu Pracy”.

Przeprowadzano także spotkania informacyjno-doradcze dla pracowników tracących pracę w ramach zwolnień grupowych.

W wyniku porozumienia zawartego pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy w Poznaniu a Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, centra kontynuowały działania związane z realizacją projektu „Zielona Linia. Centrum Informacyjno-Konsultacyjne Służb Zatrudnienia”

zmierającego do stworzenia i prowadzenia zintegrowanego, ogólnopolskiego systemu szybkiej informacji z zakresu wszelkich zagadnień związanych z funkcjonowaniem rynku pracy. We wszystkich Centrach prowadzono Punkty Abonencko-Konsultacyjne. Osoby zainteresowane mogą kontaktować się z **Konsultantami Zielonej Linii**, pod numerem infolinii **19524**.

7.3. ZATRUDNIENIE OBYWATELI POLSKICH W RAMACH UMÓW I POROZUMIEŃ MIĘDZYNARODOWYCH ORAZ W RAMACH EURES

Sieć EURES jest jedną z form realizacji prawa swobodnego przepływu pracowników w UE/EOG, co oznacza, że każdy obywatel UE ma prawo do pracy w każdym innym kraju UE, bez konieczności uzyskania pozwolenia na pracę, zamieszkania w innym kraju ze względu na pracę, pozostania w nim nawet po zakończeniu stosunku pracy, traktowania na równi z obywatelami danego państwa w zakresie dostępu do zatrudnienia, warunków pracy oraz wszelkich innych przywilejów socjalnych i podatkowych, które mogą ułatwić integrację w kraju przyjmującym.

Od 1 maja 2011 polscy pracownicy mogą bez ograniczeń podejmować również pracę w Niemczech i Austrii, w których to krajach do tego czasu nie było pełnej swobody w tym zakresie oraz w Szwajcarii, która zastosowała okres próbny dla wszystkich krajów UE a ostateczne wprowadzenie swobodnego przepływu osób nastąpi 1 czerwca 2014 roku.

W 2011 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu dysponował 323 ofertami pracy i 2 957 miejscami pracy w ramach sieci EURES. Osoby w wieku 18-40 stanowiły najliczniejszą grupę kandydatów, których CV przesłano w odpowiedzi na zagraniczne oferty pracy. Na oferty pracy za granicą aplikacje złożyło 1 389 osób, czyli o 793 osoby więcej, niż w 2010 roku. Zatrudnienie za granicą uzyskało 230 osób. Oferty pracy pozyskane z sieci EURES są trudne do zagospodarowania ze względu na stawiane wymagania. Konkretny, zgodny z ofertą, zawód i kwalifikacje poparte stosownymi dokumentami, a także dobra znajomość języka obcego, najczęściej angielskiego, stanowią bariery często nie do pokonania.

W porównaniu z rokiem 2010, liczba ofert pracy zwiększyła się o 15%. Największe zapotrzebowanie na pracowników z Polski złożyli pracodawcy z Niemiec (57 ofert pracy), Holandii (43 oferty pracy) i Norwegii (35 ofert). Pracodawcy zagraniczni największą liczbę wolnych miejsc pracy oferowali na stanowiskach: pracownika sezonowego, animatora kultury, pracownika ds. obsługi klientów, spawacza oraz pielęgniarce i pielęgniarza.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu zatrudniał w 2011 roku 5 doradców EURES oraz 2 asystentów EURES.

Kadra EURES uczestniczyła w następujących przedsięwzięciach:

1. 4-6 marca zorganizowano w Poznaniu Europejskie Dni Pracy, w których uczestniczyło 17 doradców EURES z 10 państw UE/EOG oraz 7 wystawców zagranicznych i 3 z Polski, proponujących łącznie kilkadziesiąt ofert pracy i ponad 800 miejsc pracy. Targi odwiedziło około 6000 osób z całego kraju.
2. Zorganizowano trzy rekrutacje:
 - 24 stycznia zorganizowano rekrutację do Hiszpanii na stanowisko animatora do branży hotelarskiej, a 7 lutego do Hiszpanii dla pracowników sezonowych. Z danych otrzymanych od pracodawców wynika, że zatrudnienie otrzymało 60 osób,
 - 12 lipca zorganizowano rekrutację do Niemiec na stanowisko pracownika produkcji w branży motoryzacyjnej. Z danych otrzymanych od pracodawcy wynika, że zatrudnienie otrzymały 22 osoby.
3. Przygotowano i zorganizowano szkolenia dla pracowników WUP w Poznaniu oraz powiatowych urzędów pracy.
 - 25-26 maja zorganizowano szkolenie dotyczące EURES dla pracowników Wydziału ds. Funduszy Unii Europejskiej WUP w Poznaniu,
 - 30 maja zorganizowano dla pracowników PUP szkolenie pt. „Realizacja usług EURES na polskim i europejskim rynku pracy – otwarcie nowych rynków pracy z dniem 1 maja 2011 roku”.
4. Przygotowano i przeprowadzono następujące spotkania:
 - dla 17 osób, które wróciły do Polski z pracy za granicą zorganizowano 11 warsztatów/spotkań. Celem spotkań była pomoc migrantom w powrocie na rynek pracy.
5. Pracownicy uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez instytucje zewnętrzne:
 - 22-24 lutego w Luksemburgu w szkoleniu EURES Advanced Training,
 - 27 czerwca-1 lipca w Lizbonie w szkoleniu EURES Advanced Training.
6. Uczestniczono w wydarzeniach odbywających się w kraju, dotyczących głównie pośrednictwa pracy (Targi Pracy) oraz za granicą, w tym:
 - 21-23 marca w Mediolanie w Międzynarodowym Dniu Kariery EURES,
 - 3-6 maja w Stavanger w Norwegii w Dniach informacyjnych dla polskich poszukujących pracy zarejestrowanych w norweskich urzędach pracy,
 - 13-16 października w Turynie w Targach Pracy „Io lavoro”,
 - 21-23 października w Antwerpii w Targach Pracy „The VDAB Job Fair”.

7.4. KOORDYNACJA SYSTEMÓW ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Podobnie jak w latach poprzednich, WUP w Poznaniu pełnił funkcję instytucji właściwej w zakresie zadań dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i zajmował się:

- pozyskiwaniem na wniosek zainteresowanego dokumentu SED U002 lub Formularza E 301 z zagranicy w celu ustalenia prawa do zasiłku dla bezrobotnych po zatrudnieniu za granicą,
- wydawaniem z upoważnienia Marszałka Województwa decyzji administracyjnych dotyczących przyznania prawa do zasiłku, sumując okresy zatrudnienia w Polsce i za granicą oraz decyzji administracyjnych dotyczących zachowania prawa do zasiłku nabytego za granicą przez obywateli EOG i Szwajcarii poszukujących pracy w Polsce,
- wydawaniem dokumentów PD U1, SED U002 oraz Formularzy E 301 potwierdzających okres zatrudnienia w Polsce,
- wydawaniem dokumentów SED U006/Formularzy E 302 w celu potwierdzenia liczby osób będących na utrzymaniu osoby bezrobotnej,
- wydawaniem dokumentów PD U2/Formularzy E 303 umożliwiających osobom bezrobotnym zarejestrowanym w powiatowych urzędach pracy z prawem do zasiłku poszukiwanie pracy za granicą i pobieranie tam zasiłku przyznanego w Polsce.

7.4.1. TRANSFER ZASIŁKU DLA BEZROBOTNYCH Z POLSKI

W 2011 roku w całej Wielkopolsce 13 osób bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku nabytego w Polsce (w 2010 roku – 7 osób) skorzystało z możliwości pobierania go w czasie poszukiwania pracy w innym państwie członkowskim UE. Maksymalny okres transferu zasiłku wynosił 3 miesiące. We wszystkich przypadkach procedura realizacji transferów przebiegała bez problemów, osoby wyjeżdżające dokonały rejestracji w kraju poszukiwania pracy i pobrały cały należny zasiłek lub tylko jego część, w przypadku gdy znalazły i podjęły pracę za granicą.

Zasiłek dla osób bezrobotnych przyznawany jest w 3 wysokościach: 80 %, 100 % i 120 % zasiłku podstawowego. Od 1 czerwca 2011 r. wysokość zasiłku dla osób bezrobotnych w wysokości 80% zasiłku podstawowego przez pierwsze trzy miesiące jego pobierania wynosi 609,20 zł oraz 478,40 zł przez pozostałe miesiące.

W przypadku pobierania zasiłku dla osób bezrobotnych w wysokości 100 % zasiłku kwoty te wynoszą odpowiednio 761,40 zł przez pierwsze 3 miesiące pobierania zasiłku oraz 597,90 zł przez pozostałe miesiące.

W przypadku zasiłku dla osób bezrobotnych przyznanych w wysokości 120 % zasiłku podstawowego, wysokość pobieranego zasiłku przez pierwsze 3 miesiące wynosi 913,70 zł oraz 717,50 zł przez pozostałe miesiące. Większość transferów prawa do zasiłku z Polski do UE/EOG dotyczyło przypadku ustalenia wysokości prawa do zasiłku w wysokości 100 % zasiłku podstawowego.

7.4.2. TRANSFER ZASIŁKU DLA BEZROBOTNYCH DO POLSKI

Na zasadzie wzajemności, obywatele innych państw członkowskich należących do UE/EOG oraz Szwajcarii, jak również obywatele Polski mają prawo do transferu nabytych świadczeń z tytułu bezrobocia za granicą, udając się do Polski w celu poszukiwania pracy, na podstawie formularzy E 303 lub dokumentów PD U2. W 2011 roku 202 osoby skorzystały z tego prawa. Osobami tymi najczęściej byli obywatele polscy, którzy za granicą nabyli prawo do zasiłku i wrócili do kraju w celu poszukiwania zatrudnienia. Zasiłek najczęściej transferowany był z Irlandii, Wielkiej Brytanii, Islandii, Hiszpanii oraz Niemiec. Skala tego zjawiska zmniejszyła się w porównaniu z rokiem 2010, kiedy to z transferu zasiłku z zagranicy skorzystały 263 osoby.

Od 1 maja 2010 r. weszły w życie nowe przepisy dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w UE, w tym również w zakresie świadczeń z tytułu bezrobocia.

W przypadku transferu zasiłku, zasiłek wypłacany jest przez instytucję właściwą państwa ostatniego zatrudnienia (dot. państw Unii Europejskiej) bezpośrednio na konto bezrobotnego. W związku z powyższym Wojewódzkie Urzędy Pracy otrzymują wyłącznie informacje od zagranicznych instytucji właściwych o przyznanym prawie do transferu zasiłku oraz okresie pobierania zasiłku, a nie o wysokości przyznanego świadczenia.

W przypadku transferów zasiłku z państw EOG oraz Szwajcarii średni miesięczny wypłacony zasiłek wynosi odpowiednio:

1. w przypadku Norwegii: ok. 9400 zł,
2. w przypadku Szwajcarii: ok. 19500 zł,
3. w przypadku Islandii: ok. 3100 zł.

7.4.3. SUMOWANIE OKRESÓW UBEZPIECZENIA LUB ZATRUDNIENIA

Zasada sumowania okresów zatrudnienia i ubezpieczenia umożliwia uzyskanie świadczeń z tytułu bezrobocia obywatelom polskim, jak również innym obywatelom UE/EOG oraz Szwajcarii, którzy posiadają okresy zatrudnienia i ubezpieczenia w dwóch lub więcej państwach członkowskich UE/EOG. Dokumentem dającym podstawę do zaliczenia

okresów zatrudnienia w innym państwie członkowskim do nabycia prawa do zasiłku dla bezrobotnych na zasadach koordynacji jest dokument PD U1, SED U002 lub formularz E 301. W sytuacjach, gdy obywatel polski powracał z zagranicy i nie posiadał dokumentu PD U1 lub formularza E 301, Wojewódzki Urząd Pracy wnioskował do właściwej instytucji zagranicznej o wydanie jednego z wyżej wymienionych dokumentów. W 2011 roku wysłano w imieniu osób bezrobotnych łącznie 2 073 prośby do właściwych instytucji zagranicznych o wydanie dokumentu SED U002 lub formularza E 301. Zaobserwowano zmniejszenie się liczby spraw związanych z pozyskaniem dokumentów SED U002 lub formularzy E 301 potwierdzających zatrudnienie za granicą. Ogólna liczba tych spraw zmniejszyła się o 96 w porównaniu do roku 2010. W 2011 roku z właściwych instytucji zagranicznych wpłynęło 2 330 dokumentów SED U002 lub formularzy E 301. Wpływ do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu większej liczby ww. dokumentów niż wysłanych prośb do instytucji zagranicznych spowodowany jest faktem, iż osoby bezrobotne chcące uzyskać prawo do zasiłku po zatrudnieniu za granicą same dostarczają do tut. Urzędu zagraniczne dokumenty PD U1 lub Formularze E 301. Najwięcej Formularzy wpłynęło z Wielkiej Brytanii, Irlandii, Holandii i Niemiec. Na podstawie wystawionych przez zagraniczne instytucje właściwe dokumentów PD U1, SED U002 lub formularzy E 301 w 2011 roku z upoważnienia Marszałka Województwa Wielkopolskiego wydano na zasadach koordynacji 2 286 decyzji, o 468 mniej w stosunku do 2010 roku, z tego 1 053 decyzji przyznających prawo do zasiłku, 1 006 decyzji odmawiających zasiłku oraz 134 decyzje umarzające postępowanie. Głównym powodem umarzania postępowań administracyjnych było otrzymanie informacji z zagranicznej instytucji właściwej, z których wynikało, że bezrobotny nie może otrzymać dokumentu potwierdzającego jego zatrudnienie za granicą. Ponadto odnotowano 93 decyzje dotyczące zachowania prawa do zasiłku dla bezrobotnych nabytego w innym kraju UE/EOG, czyli o 80 mniej niż w 2010 roku.

8. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

1. W roku 2011, mimo ograniczonych środków Funduszu Pracy na aktywizację osób pozostających bez zatrudnienia, poziom bezrobocia w Wielkopolsce nie wzrósł gwałtownie. Stopa bezrobocia w regionie wzrastała z poziomu 9,2% w grudniu 2010 roku do 10,1% w lutym 2011 roku. Nieznaczna poprawa nastąpiła w marcu, kiedy to stopa bezrobocia wynosiła 9,9%, a w kolejnych miesiącach odnotowywany był dalszy jej spadek, do poziomu 8,6% w okresie od lipca do października. Wzrost tego wskaźnika nastąpił w listopadzie (8,8%), a w grudniu 2011 roku stopa bezrobocia w Wielkopolsce wyniosła 9,2%.
2. Do urzędów pracy w 2011 roku trafiło niemal 20% mniej ofert pracy, niż w roku poprzednim. Był to skutek m.in. obniżonych środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, co zniechęciło pracodawców do składania ofert, bowiem nie mogli liczyć na dofinansowanie do staży, prac interwencyjnych, czy tworzonych miejsc pracy.
3. Wzrost ofert pracy niesubsydiowanej z 59,5% do 77,6%, świadczy o tym, że zmniejszona wysokość środków z Funduszu Pracy, nie wpłynęła na zmniejszenie zainteresowania tworzeniem nowych miejsc pracy przez pracodawców. Wręcz przeciwnie, pracodawcy gotowi byli ponieść własne nakłady finansowe, jeśli mieli potrzebę zwiększenia zatrudnienia związanego z rozwojem firmy.
4. Spośród zarejestrowanych bezrobotnych 43,2% pozostawało długotrwale bezrobotnymi. Osoby te są niechętnie zatrudniane m.in. z powodu utraty kwalifikacji zawodowych spowodowanej długim okresem pozostawania bez pracy, niskich kwalifikacji zawodowych, bądź ich braku, nie wykazywaniem zainteresowania legalną pracą.
5. Analiza napływu do bezrobocia potwierdza, że pracodawcy unikają zatrudniania na czas nieokreślony a stosują umowy okresowe i cywilno-prawne. Jest to swego rodzaju ochrona pracodawcy w razie wystąpienia trudności ekonomicznych. Wśród osób rejestrujących się w 2011 roku w wielkopolskich urzędach pracy $\frac{3}{4}$ ogółu stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a 82,5% w ogólnej liczbie rejestracji stanowiły osoby poprzednio pracujące.
6. Wzrasta udział bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych z 56% w roku 2010 do 58,1% w 2011 roku. Średni krajowy wskaźnik wyniósł 53,5%. Wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy dominującą pozycję stanowią kobiety, a wśród ludzi młodych do 25 roku życia udział kobiet przekracza 60%. Oznaczać

to może, że są one mniej aktywne na rynku pracy i mniej chętnie zatrudniane, aniżeli mężczyźni.

7. Od kilku lat zauważalna jest tendencja wzrostu udziału wśród bezrobotnych osób z wykształceniem średnim i wyższym, ale nadal w strukturze bezrobocia według wykształcenia przeważają osoby wykształcone na poziomie zawodowym i niższym. Wzrost liczby bezrobotnych z wykształceniem wyższym wynika z upowszechnienia kształcenia akademickiego oraz niedopasowania kierunków kształcenia do potrzeb i wymagań rynku pracy.
8. Konsekwencją znaczącego obniżenia środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu było obniżenie liczby objętych pomocą bezrobotnych. Prawie we wszystkich dostępnych formach aktywizacji liczba bezrobotnych uczestniczących w programach pomocowych była w 2011 roku zdecydowanie niższa niż rok wcześniej.
9. Podobnie jak w latach poprzednich mieszkańcy Wielkopolski mogli liczyć na wsparcie finansowe ze środków w ramach komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Od początku wdrażania PO KL do końca 2011 roku wsparciem w ramach Priorytetów VI-IX objęto łącznie 233 446 osób oraz 3 898 przedsiębiorstw. Funkcjonujący od 2007 roku PO KL realizowany w Wielkopolsce, jest narzędziem umożliwiającym pełne wykorzystanie potencjału zasobów ludzkich, poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa. Z możliwości oferowanych przez PO KL coraz częściej korzystają jednostki samorządu terytorialnego na poziomie powiatowym i gminnym, które efektywnie aplikują o środki w ramach poszczególnych priorytetów. Program ten realizowany będzie do 2013 roku.
10. W realizacji zamierzeń na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych, poszukujących pracy, bądź poszerzających swoje kwalifikacje zawodowe, istotne wsparcie dla urzędów pracy stanowiły działania ich partnerów na rynku pracy – zarówno instytucjonalnych (ośrodki pomocy społecznej, instytucje oświatowe, samorządy lokalne oraz inne urzędy), jak i prywatnych (prywatne instytucje szkoleniowe, agencje zatrudnienia, organizacje pozarządowe). Podmioty te skutecznie uzupełniały przeznaczone na ten cel własne zasoby finansowe środkami pozyskanymi z Europejskiego Funduszu Społecznego. Rosnąca z roku na rok liczba instytucji rynku pracy powoduje, że jednostki te stają się coraz bardziej znaczącymi partnerami w realizacji polityki rynku pracy.

11. Wobec znaczącego ograniczenia w 2011 roku środków na aktywizację osób bezrobotnych, szczególnego znaczenia nabrały te działania służb pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego oraz liderów klubów pracy, które zmierzały do podwyższania umiejętności osób bezrobotnych związanych z funkcjonowaniem na rynku pracy oraz wspierania ich własnej aktywności w szukaniu pracy. W szczególności działania te skierowane były do osób pozostających w rejestrze urzędów pracy nieprzerwanie co najmniej pół roku i należących do grup tzw. szczególnego wsparcia na rynku pracy. Do osób tych skierowane zostały zintegrowane działania aktywizacyjne zmierzające do zmiany ich postaw na rynku pracy z pasywnych na aktywne. Działania doradcze zmierzające do budzenia, utrzymania bądź zwiększania motywacji, budowania poczucia własnej wartości i wzmacniania poczucia sprawstwa okazywały się często kluczowe w inicjowaniu zmiany postaw wobec szukania pracy, w konsekwencji często skutkując stosunkowo szybkim znalezieniem zatrudnienia.
12. Nowelizacja ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wprowadziła możliwość ubiegania się o dotacje przez organizacje pozarządowe w dziedzinie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej, zarówno w ramach trybu otwartego konkursu ofert, jak i trybu pozakonkursowego, tzw. małych grantów. Działania przeprowadzone przez organizacje pozarządowe w ramach zleconych zadań przyczyniły się do aktywizacji zawodowej osób mających szczególne trudności na rynku pracy, tj. osób niepełnosprawnych.
13. Wraz z końcem 2011 roku, przestała obowiązywać ustawa z dnia 1 lipca 2009r. o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i przedsiębiorców, w ramach której udzielano pomocy ze środków Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przedsiębiorcom znajdującym się w przejściowych trudnościach finansowych.
14. W 2011 roku w Wielkopolsce zakończono realizację działań w ramach Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji, obejmujących aktywizację pracowników, którzy stracili pracę wskutek zmian zachodzących w światowej strukturze handlu. W 2012 roku opublikowany zostanie raport podsumowujący ten projekt.

Uwzględniając aktualną sytuację na rynku pracy, a także prognozy zmian w Wielkopolsce, w 2012 roku zostaną podjęte liczne działania, mające na celu ograniczenie bezrobocia, zwiększenie zatrudnienia, rozwój przedsiębiorczości oraz zasobów ludzkich w regionie. Kontynuowane będą działania mające na celu rozwój gospodarczy i społeczny

regionu, m.in. poprzez wsparcie sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz rozbudowę infrastruktury edukacyjnej i turystycznej. Zaplanowano także szereg działań aktywizacyjnych i doradczo-szkoleniowych na rzecz różnych grup społecznych, które mają na celu ich integrację społeczno-zawodową. Szczególnie istotne będzie podejmowanie działań na rzecz poprawy sytuacji przedsiębiorstw oraz łagodzenia skutków zwolnień grupowych, gdyż zakończyła się realizacja dwóch istotnych instrumentów służących temu celowi.